

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

спецвипуск

№ 23

1 квітня 2014 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 23 2014

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Служба інформаційно-аналітичного забезпечення

органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році

Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2014

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
-----------------------------	----------

Аналітичний ракурс

Ворошилов О.

Президентские выборы в Украине: завершилось выдвижение кандидатов	5
--	----------

Гранчак Т.

XII з'їзд Всеукраїнського об'єднання «Батьківщина»: старт виборчої кампанії Ю. Тимошенко	27
---	-----------

Тарасенко Н.

Партія регіонів визначилася з кандидатом на пост Президента	46
--	-----------

Бондаренко В.

«Сенсаційний» з'їзд УДАРУ.....	58
--------------------------------	-----------

Законодавча влада	71
--------------------------------	-----------

Виконавча влада	81
------------------------------	-----------

Політика	100
-----------------------	------------

Економіка	115
------------------------	------------

Економіка України в контексті світових кризових тенденцій.....	120
---	------------

У ЦЕНТРІ УВАГИ

ЦВК завершила прийняття документів для реєстрації кандидатів на пост Президента України

Відповідно до ч. 1 ст. 44 Закону України «Про вибори Президента України», о 24:00 30 березня 2014 р. Центральна виборча комісія завершила прийняття документів для реєстрації кандидатів на пост Президента України.

Усього про свої наміри балотуватися на найвищу державну посаду заявили 46 громадян України. Про це УНН повідомили в прес-службі ЦВК.

Лише протягом 29–30 березня до ЦВК документи для реєстрації кандидатом на пост Президента України подав 21 громадянин України. Із них як самовисуванці – 14 осіб.

Крім того, у зазначений період до комісії надійшли відповідні документи семи кандидатів на пост Президента України, висунутих на партійних з'їздах. Так, подали документи:

1. П. Симоненко, висунутий Комуністичною партією України.
2. Д. Вейдер, висунутий політичною партією «Інтернет-партія України».
3. А. Гриценко, висунутий політичною партією «Громадянська позиція».
4. Ю. Тимошенко, висунута політичною партією ВО «Батьківщина».
5. О. Тягнибок, висунутий політичною партією ВО «Свобода».
6. О. Клименко, висунутий Українською народною партією.
7. В. Куйбіда, висунутий політичною партією Народний рух України.

За весь період – з початку виборчого процесу, 25 лютого, до 30 березня – до ЦВК надійшли документи 46 осіб (38 – самовисування, сім – висування політичними партіями). При цьому деякі бажані балотуватися (22 особи) подали до ЦВК неповний перелік документів, необхідних для реєстрації кандидатом

на пост Президента України, передбачений Законом України «Про вибори Президента України».

Станом на 31 березня 2014 р. комісією зареєстровано 14 кандидатів на пост Президента України на позачергових виборах Президента України 25 травня 2014 р., а 14 особам відмовлено в реєстрації. Про це УНН повідомили в прес-службі ЦВК.

Таким чином, комісії залишилося розглянути документи 18 осіб. Процес прийняття рішення комісією про реєстрацію кандидата на пост Президента України або про відмову в реєстрації закінчується 4 квітня.

Станом на 13:30 30 березня сім із них було зареєстровано кандидатами на пост Президента України:

- Р. Кузьмін;
- Ю. Бойко;
- М. Добкін;
- С. Тігіпко;
- В. Рабінович;
- В. Коновалюк;
- В. Саранов.

31 березня, проаналізувавши документи, комісія встановила їх відповідність вимогам виборчого законодавства та зареєструвала кандидатами на пост Президента України на позачергових виборах Президента України 25 травня 2014 р.:

- М. Маломужа;
- П. Порошенка;
- А. Гриненка;
- О. Царьова;
- О. Ляшка;
- Ю. Тимошенко;
- П. Симоненка.

Зазначимо, директор департаменту інформаційної політики МЗС Є. Перебийніс на брифінгу повідомив, що ЦВК України забезпечить можливість голосування на президентських виборах у Криму (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 31.03).

О. Ворошилов, ст. науч. сотр. «СІАЗ» НБУВ, канд. ист. наук

Президентские выборы в Украине: завершилось выдвижение кандидатов

В полночь 30 марта ЦИК завершила прием документов для регистрации у кандидатов на пост Президента Украины. Всего о намерении баллотироваться заявили 46 граждан. Из этого числа 38 – самовыдвиженцы и восемь – представители от партий.

14 из них уже зарегистрированы кандидатами на пост Президента Украины. Двенадцати отказано в регистрации. Решение по другим 27 будет принято до 4 апреля.

Среди желающих побороться за президентское кресло такие политики:

1. Р. Кузьмин, экс-заместитель секретаря СНБО Украины.
2. Ю. Бойко, экс-вице-премьер Украины, Партия регионов.
3. М. Добкин, экс-губернатор Харькова, Партия регионов.
4. С. Тигипко, народный депутат, Партия регионов.
5. О. Царев, народный депутат, Партия регионов.
6. В. Рабинович, президент Всеукраинского еврейского конгресса.
7. Ю. Тимошенко, экс-премьер Украины, «Батьківщина».
8. О. Тягнибок, народный депутат, ВО «Свобода».
9. П. Порошенко, народный депутат, «Солидарность».
10. А. Гриценко, народный депутат, «Гражданская позиция».
11. Н. Королевская, экс-министр социальной политики.
12. П. Симоненко, народный депутат, КПУ.
13. Д. Ярош, лидер «Правого сектора».
14. О. Ляшко, народный депутат, РПУ.
15. О. Богомолец, врач, активистка Майдана.
16. Д. Вейдер, представитель «Интернет-партии Украины».
17. А. Клименко, экс-министр доходов и сборов Украины, УНП.
18. В. Куйбида, НРУ.

19. Н. Маломуж, экс-глава Службы внешней разведки Украины.

20. В. Цушко, экс-глава Антимонопольного комитета Украины и др.

По всем рейтингам кандидатом номер один на сегодня является **народный депутат Украины, лидер партии «Солидарность» П. Порошенко**.

Так, последнее социологическое исследование, проведенное Центром социальных и маркетинговых исследований «Социс», Киевским международным институтом социологии, социологической группой «Рейтинг» и Центром им. А. Разумкова и презентованное 26 марта Комитетом избирателей Украины, дает ему почти 25 % в первом туре, тогда как идущая на втором месте Ю. Тимошенко (после отказа баллотироваться в президенты В. Кличко) не преодолевает «психологический барьер» (10 % всех избирателей) – за нее готовы проголосовать 8,2 %.

Во втором туре разрыв между П. Порошенко и Ю. Тимошенко «катастрофически масштабен» – 46 против 12 % соответственно.

Данный результат П. Порошенко – человека, который еще полгода назад даже не считался потенциальным кандидатом – эксперты объясняют потерей доверия к трем основным оппозиционным лидерам. Констатируется, что А. Яценюк, В. Кличко и О. Тягнибок не дали обществу ощущения уверенности. Скорее наоборот, они с каждым разом демонстрировали все больше растерянности, что вылилось в обвале их рейтингов. П. Порошенко же, стоявший у них за спиной, наоборот, шаг за шагом упорно позиционировал себя не так в качестве политического, как гражданского общественного деятеля. И эта стратегия оказалась правильной – рейтинг П. Порошенко уверенно растет. В итоге, если еще два месяца назад он договаривался с В. Кличко о модели «Кличко – Президент, Порошенко – Премьер», то теперь уже В. Кличко идет как кандидат в меры Киева при потенциальном Президенте П. Порошенко; если несколько недель назад он предлагал должность начальника избирательного штаба А. Гриценко, чтобы получить дополнительные

голоса, то сейчас заявляет, что будет возглавлять штаб самостоятельно.

Кроме того, П. Порошенко «берет» избирателей В. Януковича в Восточной Украине. Например, в Днепропетровской и Запорожской областях его рейтинг составляет 19 % – вдвое больше, чем у С. Тигипко, и втрое, чем у Ю. Тимошенко. Причем в Западной Украине рейтинг П. Порошенко в 4,5 раза (!) выше, чем поддержка Ю. Тимошенко.

По информации обозревателя УП С. Лещенко, социолог, «близкий к штабу кандидата», так описывает результаты изучения П. Порошенко на фокус-группах: «Мы спрашиваем людей: разве можно его выбирать Президентом, ведь он миллиардер? А люди говорят: хорошо, что миллиардер. Значит, воровать не будет. Мы спрашиваем: он развалил “оранжевую команду” вместе с Тимошенко в 2005 г. А люди говорят: нет, это Ющенко развалил ее с Тимошенко, а не Порошенко. Мы говорим: Порошенко работал в преступном правительстве Януковича! А люди отвечают: значит, хотел исправить ситуацию в стране».

Свое решение баллотироваться на пост Президента П. Порошенко озвучил 28 марта в Виннице.

Первым делом политик пообещал, что, в случае победы на выборах Президента, его команда будет формироваться открыто и состоять, в первую очередь, из тех, кто «честно прошел Майдан»: «Когда я одержу победу, я убежден, что нам удастся объединить все команды, которые прошли честно четыре месяца Майдана, расширить состав этих команд, в том числе и за счет представителей востока и юга», – сказал П. Порошенко на брифинге в Виннице. По словам политика, в этой команде должны быть «наилучшие специалисты». «Но строительство новой команды будет не кулуарное, не под одеялом... исключительно руководствуясь профессиональным качеством каждого кандидата на должность», – отметил П. Порошенко.

Говоря о первоочередных задачах, стоящих перед будущим украинским Президентом, П. Порошенко заявил: «Пришло время жить по-новому. В первую очередь должны построить такую страну, где будут достойные Вооруженные силы,

которые будут защищать суверенитет нашего государства. Должны построить новые правоохранительные органы, которые будут защищать права и безопасность каждого человека. Создать такой инвестиционный климат, чтобы пришли люди, которые знают и умеют создавать новые рабочие места и платить налоги. Шанс молодежи, которая будет гордиться тем, что живет в Украине».

Также, по словам П. Порошенко, одной из первых его инициатив будет создание общественного телевидения. «Думаю, что обеспечение свободы слова будет первым приоритетом Президента», – сказал П. Порошенко и отметил, что старой модели поведения, старых избирательных технологий и методов обмана людей в новой Украине не будет.

Прояснил политик и некоторые аспекты президентской гонки. В частности, он заявил, что избирательную кампанию будет финансировать самостоятельно, и призвал остальных ее участников последовать его примеру. Более того, в случае победы он также не намерен распускать Кабинет Министров Украины. По его мнению, нынешняя команда должна работать до парламентских выборов.

По словам политика, он не расценивает Ю. Тимошенко как политического конкурента, разве что как избирательного. «Тимошенко не является моим политическим ни оппонентом, ни конкурентом. Это будет конкуренция во время выборов. Надеюсь, что это будет конкуренция идей, принципов, путей и направлений развития нашего государства. И в этот раз есть большая надежда, что нам удастся избежать любых “грязных” избирательных технологий, поскольку в стране, которая имеет внешнюю угрозу, политики не могут позволить себе внутреннюю войну, поскольку это очень безответственно для государства», – сказал П. Порошенко, отметив, что у него с Ю. Тимошенко достаточно эффективный диалог. «Я последние несколько дней ее не видел, но не исключаю, что процесс переговоров также может перейти к объединению демократических сил», – сказал политик после того, как подал в Центризбирком документы на регистрацию его кандидатом на пост Президента.

В то же время обозреватели СМИ отмечают, что, несмотря на высокие шансы П. Порошенко стать пятым Президентом Украины, его команда остается загадкой. Он не имеет своей фракции в парламенте, хотя заявляет, что может собрать необходимые три десятка депутатов.

Так же неясно, кто будет представлять его на местах. П. Порошенко является владельцем партии «Солидарность», которая существует в основном на бумаге и не имеет структур в регионах (в данном контексте УП напоминает, что по договоренности, при создании «Нашої України» после оранжевой революции, все учредители должны были ликвидировать свои структуры. П. Порошенко входил в «Нашу Україну» на правах акционера, но собственную партию так и не закрыл).

Медиа-направление в президентской кампании П. Порошенко ведет депутат Ю. Стець, который продолжает де-факто совмещать мандат с руководством 5 канала. За стратегию кампании и социологию отвечает еще один депутат И. Грынив. Сеть штабов разворачивает С. Березенко, пришедший в политику в 2006 г., пройдя по спискам «Блока Черновецкого» в депутаты Киевсовета.

Следует отметить, что большинство экспертов, отмечая, что основная борьба за пост Президента развернется между Ю. Тимошенко и П. Порошенко, считают шансы последнего на победу более высокими.

Так, политолог А. Биденко отмечает, что, «учитывая потенциал и возможность дальнейшего роста рейтинга, я бы поставил на Петра Алексеевича. ...Например, если Юлия Владимировна сегодня скажет, что, как только она станет Президентом, она понизит налоги, то многие ей могут не поверить, посчитав, что это популизм. А вот если Петр Алексеевич скажет то же самое о налогах, то многие могут сказать: “Давайте дадим ему шанс”. У Порошенко нет такой долгой истории взаимоотношений с избирателями, как у Тимошенко. Порошенко больше политический эксперт, нежели политический лидер. Он опытный политик, но он никогда не претендовал на общенациональное лидерство. Именно это позволило ему избежать многих скандалов».

Экс-народный депутат, бывший член Партии регионов Т. Черновил также сомневается в том, что лидер «Батьківщини» сможет составить конкуренцию П. Порошенко. «Явный лидер – Петр Порошенко. У него даже есть шанс победить в первом туре выборов, если вокруг его кандидатуры произойдет определенная концентрация избирателей. Впрочем от нынешней Украины можно ждать чего угодно».

То, что говорит Ю. Тимошенко, он назвал «риторикой из прошлого». «Я не вижу механизмов, которые бы сегодня привели Тимошенко к победе. Каждый шаг, который она делает, мне кажется фатальнее предыдущего. Ожидать, что у избирателей будет ослепление от популистских фраз Юлии Владимировны, не стоит. Ее риторика – из прошлого, из периода “до Майдана”. Слишком серьезно изменился народ Украины за последние четыре месяца. У Порошенко на этом фоне колоссальные шансы на победу», – считает экс-«регионал».

Кроме того, по мнению Т. Черновола, традиционный электорат лидера «Батьківщини» (Западная Украина) Ю. Тимошенко уже не воспринимает, даже обвиняя в смерти лидера «Правого сектора» в регионе А. Музычко. «Базовая территория поддержки Тимошенко – Западная Украина – очень жестко ее не воспринимает. Во-первых, политическая сила Тимошенко сейчас при власти. А после недавних событий, особенно после гибели координатора “Правого сектора” А. Музычко, представители новой власти вызывают в Западной Украине отторжение. Я на днях возвращался из Львова, проезжал мимо Ровно как раз в тот момент, когда там хоронили Музычко. Простые люди говорили: мол, это Юлькина банда убила нашего Робин Гуда, нашего защитника. В общем, Запад Украины против Тимошенко настроен очень серьезно», – уверен Т. Черновил.

Еще хуже у лидера «Батьківщини» обстоят дела на Востоке Украины, напомнил политик. «А что касается Востока Украины, то здесь у Тимошенко дела еще хуже. Тут действительно боятся националистов и четко связывают партию “Свобода” с “Батьківщиной”. Мне кажется, Порошенко (и соцопрос это подтверждает) на востоке получит голоса тех, кто будет вы-

бирать по принципу “из двух зол – меньшее”», – заявил Т. Черновил.

Со своей стороны политолог О. Соскин считает, что в фаворитах не те политики, которые переживают за Украину. «Я вот задумался: откуда взялся такой высокий рейтинг у Петра Порошенко? Человек менял облик в зависимости от ситуации. Был с Кучмой, Азаровым, Ющенко, Литвином, Януковичем. И вдруг – герой Евромайдана, революции. Как так может быть? Мне кажется, что создан миф, будто он революционер и патриот», – отметил эксперт.

О. Соскин прогнозирует, что, став Президентом, П. Порошенко очень быстро избавится от Ю. Тимошенко и А. Яценюка, впрочем как и от А. Турчинова. Хотя действовать будет не спеша и осторожно. А потом, с прицелом на осень, в объединении с УДАРом и еще некоторыми попутчиками, будет стараться добиться для своей политической силы победу на парламентских выборах. «Будет точно так же пересматривать Конституцию, чтобы увеличить себе полномочия», – считает политолог.

В целом же П. Порошенко воспринимается сейчас большинством как политик, который настроен на размеренную мирную жизнь и конструктив. «Устали люди от войны за эти месяцы. В Порошенко они видят того, с кем у них будет спокойная жизнь. Потому у него и такой рейтинг высокий. Он – показатель усталости людей от постоянных боев», – рассказал изданию «ОстроВ» один из соратников А. Яценюка.

Следует отметить, что значительно укрепило лидирующие позиции П. Порошенко в президентской кампании его соглашение с лидером УДАРа **В. Кличко** об объединении сил на следующих президентских и парламентских выборах и выборах мэра столицы (единый кандидат на президентских – П. Порошенко, столичных – В. Кличко, общая кампания в Верховную Раду и органы местного самоуправления).

В частности, на XI съезде партии УДАР В. Кличко, ранее заявивший о своем намерении баллотироваться на пост главы страны, сообщил, что намерен стать единственным кандидатом на пост мэра Киева. Такое решение относительно президентства политик обосновал необходимостью думать не о личный

амбициях, а консолидировать голоса избирателей, дабы Президент Украины был определен в первом туре выборов. В. Кличко заявил, что на данный момент единственный человек, который может набрать большинство голосов избирателей и стать максимально признанным Президентом – П. Порошенко, и призвал представителей остальных демократических политсил присоединиться к данному решению.

Как и следовало ожидать, делегаты съезда поддержали решение своего лидера и проголосовали за декларацию об объединении сил УДАРа и «Солидарности»: 535 – за, двое – воздержались.

Как отмечают эксперты, на данный вариант развития событий, кроме прочего, «сработали» и последние социологические опросы, засвидетельствовавшие, что главный «ударовец» опустился в рейтинге потенциальных кандидатов на второе-третье место, превратившись за несколько месяцев из основного претендента на президентскую должность в одного из возможных претендентов.

Отмечается, что В. Кличко оказался, пожалуй, в одной из самых сложных ситуаций перед началом президентской гонки. Его команда дистанцировалась от нового правительства, не взяв себе первых должностей в исполнительной власти, кроме главы СБУ и нескольких глав областей.

Также юго-восточные области, на часть электората которых рассчитывали «ударовцы», для них во многом потеряны. «В Днепропетровске сидит Коломойский, он хоть недавно и летал с Виталиком (Кличко. – Ред.) за границу решать какие-то политические вопросы, но пока явно не готов сотрудничать с нами. Харьков – под контролем Тимошенко. Херсон – Одарич, губернатор Тимошенко, плюс противоречия внутри местного УДАРа. Донецк – тоже непонятно. Ахметов хоть и обещал Кличко свою поддержку, но пока это только слова», – рассказал один из депутатов УДАРа, информирует «ОстроВ».

Проблемой в партии стало и отсутствие денег на кампанию, а также слабые местные организации, строительством региональной вертикали у В. Кличко, фактически, не занимались. «Что говорить людям, которые тратили свои деньги на струк-

туры, на офисы, на содержание центрального аппарата, надевшись на президентство Кличко? Лучше бы он проиграл выборы, но не сливал их до начала кампании. Это как отказ выйти на ринг», – говорит еще один участник съезда, представляющий Западный регион.

К слову, делегаты, помимо решения В. Кличко не принимать участие в выборах (многие понимают тщетность этой затеи на данном этапе), были растеряны самим фактом кулуарных договоренностей (по состоянию на утро субботы о выдвижении кандидатуры П. Порошенко знало ограниченное число людей), а также тем, что решение было принято фактически без обсуждения. За кулисами остались и условия, которые П. Порошенко обсуждал с В. Кличко.

Говоря об отказе баллотироваться на пост Президента В. Кличко, политолог А. Биденко отмечает, что у лидера УДАР была «интересная ситуация»: «У него было три варианта, два из которых правильные. Первый: идти в Президенты, и этот вариант был бы правильным. Даже невзирая на то, что он шел бы третьим, у него был бы шанс поменять имидж, попробовать научиться говорить, поучиться. То есть это был бы хороший шаг вперед. Второй: отказ от президентских выборов и поход (скорее всего победный) в кресло мэра – это возможность достичь определенного этапа и показать, что он есть победителем. Третий: вообще никуда не баллотироваться. Это был бы ошибочный вариант. Его команда выбрала должность мэра Киева. Правильный шаг, который дает Кличко и опыт, и долгожданную победу. Очевидно, его команда не была готова к смене имиджа (это было бы для Виталия основное требование, иначе он бы потерял в рейтинге). Поэтому, победив в Киеве (а очень много факторов указывает на то, что так и будет), он сможет настроиться на следующую президентскую гонку профессионально, имея опыт и имидж победителя».

Народный депутат Украины от фракции Партии регионов А. Герман также считает, что «решение В. Кличко, которое он принял ...на съезде партии УДАР, будет иметь решающее влияние на результат не нынешних, а будущих президентских выборов в Украине. В то время, когда все политики обещают

объединить Украину, В. Кличко своим поступком реально это сделал», – заявила политик.

А. Герман подчеркнула, что это перспективный и очень сильный ход, который сделал «этот молодой политик». «Можно только приветствовать его сторонников, которые сегодня имеют в своих рядах будущего Президента Украины», – резюмировала парламентарий.

Активно включилась в президентскую избирательную кампанию и лидер партии «Батьківщина» Ю. Тимошенко. Вернувшись в Украину после лечения в Германии 19 марта, она уже на следующий день собрала заседание фракции «Батьківщини», озвучив своим соратникам планы на президентство. Вечером 21 марта «вышла в люди» – в ток-шоу «Шустер LIVE» она была главным гостем: более четырёх часов Ю. Тимошенко излагала собственную программу действий.

Именно это «обращение кандидата к народу», по мнению Е. Магды, директора Центра общественных отношений, и стало настоящим стартом предвыборной кампании в Украине. «Она публично, даже раньше других серьёзных кандидатов, вступила на тропу войны за пост Президента», – уверяет эксперт.

Один из ключевых пунктов её «программы» – деолигархизация Украины. Ю. Тимошенко заявила, что крупный капитал, получающий от власти дивиденды и преференции, должен отойти от руля государственной машины. Также лидер «Батьківщини» считает несправедливым создание правительства по партийному, квотному принципу, поскольку стране нужен технический, профессиональный Кабмин. Парламент же, который она назвала «гадюшником», нужно срочно переизбирать.

Также Ю. Тимошенко чётко обозначила внешнего врага номер один – это Россия и В. Путин. И главную внешнеполитическую цель – возврат «нашего» Крыма.

Кроме того, лидер «Батьківщини» заявила о непрозрачности на рынке транспортировки природного газа, бьющей по рядовым потребителям, о необходимости децентрализации госбюджета, о борьбе с высокими ценами в супермаркетах. Политолог Е. Магда уверен, что она оседлала любимую тему

– експлуатацію нерешённых общественных проблем и будет играть в популизм.

Можно также отметить заявление, сделанное Ю. Тимошенко на пресс-конференции 27 марта в Киеве, о том, что она может стать «кандидатом украинского единства». «На всех выборах всегда меня поддерживали Западная и Центральная Украина, но я родилась на Востоке и прожила там треть своей жизни. Я буду кандидатом украинского единства. Я смогу найти аргументы для всех, кто представляет Восток, сделать платформу для нашего культурного объединения», – завершила Ю. Тимошенко.

Официально кандидатом в Президенты Ю. Тимошенко выдвинул съезд «Батьківщини», состоявшийся 29 марта на Софиевской площади столицы. Хотя, как отмечают обозреватели «Главкома», это мероприятие на самом деле не имело никакого отношения к тому, что принято называть собственно съездом: «То есть все формальные признаки были сохранены – делегаты получали карточки для голосования, работали мандатная и счетная комиссии – но все больше напоминало фестиваль всенародного одобрения времен КПСС. Никаких обсуждений на местах перед выдвижением делегатов на съезде не было. Представители организаций ехали в Киев, зная, что будут исполнять роль статистов, поскольку, кроме пафосного выдвижения Тимошенко в Президенты, никаких других вопросов на повестке дня не стояло».

По данным источника «ОстроВа» в окружении Ю. Тимошенко, ее президентской кампанией будет заниматься А. Ситников. Это российский политтехнолог, который уже работал с Ю. Тимошенко. Известен он и тесным сотрудничеством с властью времен президентства Л. Кучмы и В. Януковича. В частности, при правлении последнего А. Ситников некоторое время консультировал С. Арбузова, но долго этот союз не продлился.

По данным собеседников издания в «Батьківщині», А. Ситников намерен развернуть кампанию, которую можно условно назвать «Юля против Юли». Ее суть заключается в том, что Ю. Тимошенко воспринимается в Украине как вечный критик

всего и всех – заточенный на негатив и деструктив. А. Ситников намерен развернуть этот имидж и сделать упор на конструктив, какую-то позитивную идею, с которой Ю. Тимошенко пойдет к людям.

Проблема заключается в том, отмечает обозреватель «Острова», что лидер «Батьківщини» абсолютно не приспособлена к такому формату работы и чувствует себя в такой системе координат неуютно.

Впрочем, по оценке нардепа И. Богословской, «Тимошенко – птица-феникс. Прошу никого не пребывать в иллюзиях. Это очень опасный конкурент. И те, кто считают, что такой конкуренции не существует, и шапкозакидательски утверждают, что она никогда не пройдет во второй тур – это очень naive люди».

Согласны с ней и большинство экспертов, считающие, что Ю. Тимошенко уверенно проходит во второй тур президентских выборов. При этом отмечается, что у нее есть отличный козырь – административная вертикаль нынешней власти. Так, из 20 членов нового правительства семь человек, включая Премьера, представляют партию «Батьківщина». И именно в руках этой семёрки сегодня все ключевые ведомства. Кроме того, и. о. Президента спикер ВР А. Турчинов – не просто член команды экс-премьера, а её многолетняя «правая рука». Да и среди 24 новоназначенных губернаторов девять человек – в основном представители северных и южных областей – имеют партбилеты «Батьківщини».

Всё вышеперечисленное, а также позиционирование себя как сильного менеджера с хорошей командой и поможет лидеру «Батьківщини» в ближайшее время догнать ушедших вперёд конкурентов. «Это возможно, – убеждён В. Фесенко. – Она уже сейчас в хорошей форме».

Несмотря на это большинство экспертов все же не считают Ю. Тимошенко фаворитом нынешней президентской кампании.

Так, руководитель проекта «Главком» В. Шлинчак подчеркивает, что «Юлия Владимировна, выйдя на электоральное поле, потеряла главное – стенку, от которой она должна оттолкнуться. Ранее идеальным спарринг-партнером для Тимошенко был В. Янукович. В вопросах языка и религии, отно-

шению к Евросоюзу и США, в ментальных моментах и общечеловеческих подходах.

Но вести избирательную кампанию без противника Тимошенко нет смысла. За последние два года ей, кроме “политической отсидки”, и предъявить нечего. Да, она боролась в застенках. Да, она пыталась руководить партией и фракцией. Да, у нее по-прежнему есть желание получить сатисфакцию за 2010 г. И харизмы у Юлии Владимировны не отнимать. Но вернувшись из больницы на Майдан, стало очевидно, что талант играть на эмоциях ныне не срабатывает. Возможно, потому что в Украине нынче другие эмоции. И ее задание на ближайшие два месяца – уловить это. Переформатироваться. Перестать играть роль “всенародной матери”. Выбрать себе правильную “стенку” для оппонирования».

Эксперт отмечает, что «на сегодняшний день Юлия Владимировна уже предприняла две попытки. На первом общенациональном эфире своим персональным врагом она объявила Путина. На выдвижении в Президенты своим врагом она назвала украинскую олигархию. К слову, часть из которой сегодня с ее же подачи руководит отдельными областями».

В свою очередь обозреватель УП С. Лещенко акцентирует внимание на том, что после выхода из заключения Ю. Тимошенко попыталась сформировать вокруг себя пул проверенных советников. Но не все согласились работать на нее. Многолетний спичрайтер В. Чепинога не захотел возвращаться на работу в «Батьківщину». И. Грынив, отвечавший у Ю. Тимошенко за социологию в 2010 г., также нашел более перспективного клиента – сейчас он работает в ближайшем кругу П. Порошенко.

Отмечается, что Ю. Тимошенко не контролирует полноценно даже партию «Батьківщина» – объединение с «Фронтом змін» А. Яценюка завершилось приходом на руководящие должности в регионах людей, которые видели Ю. Тимошенко только по телевизору и ничем ей не обязаны. Таких – не менее половины.

Но главная проблема Ю. Тимошенко – не в отказе возвращаться ушедших. Все гораздо хуже – те, кто остались,

не верят в ее победу, отмечает С. Лещенко. По его информации, в начале марта «Батьківщина» заказала исследование Центру им. А. Разумкова, которое так и не было обнародовано, поскольку полученные цифры поражали. На вопрос, что делать Ю. Тимошенко, 50 % опрошенных граждан Украины ответила: «Не баллотироваться на пост Президента Украины и уйти из политики». Еще 20 % посоветовали Ю. Тимошенко отказаться от участия в выборах Президента, но оставаться в активной политике. Только 18,5 % поддержали идею ее баллотирования.

Эксперт делает вывод, что В. Янукович, изолировав Ю. Тимошенко, в определенной степени добился своего: за это время общество изменилось и на рынке значительно упал спрос на такого типа политика.

Что касается выдвижения кандидата на пост Президента от Партии регионов, то, как выразился обозреватель «Главкома» П. Вуец, с ПР «все стало ясно еще до ее долгожданного и неоднократно переносившегося съезда. Некогда всемогущие и самоуверенные “регионалы” оказались растеряны и расколоты. Януковича больше нет и не будет, а что делать без него, никто толком не понимает. Как и то, как вести себя партии, долгое время выстраивавшей имидж пророссийской, в условиях, когда Россия оттяпывает от Украины куски территории».

В результате перед съездом, на котором партия и должна была выдвинуть своего кандидата в Президенты, **четыре «регионала» успели зарегистрировать свои кандидатуры на президентский пост в ЦИК – С. Тигипко, М. Добкин, Ю. Бойко и О. Царев.** Первые трое приехали на съезд, причем поддержать М. Добкина прибыл его соратник мэра Харькова Г. Кернес, хотя оба они находятся под домашним арестом по «сепаратистскому» делу.

Накануне главы большинства парторганизаций, кроме Запорожской и Кировоградской, приняли решение о безоговорочной поддержке кандидатуры М. Добкина. Примечательно, что в их числе, помимо, естественно, Харьковской, оказались крупнейшие Донецкая и Луганская, что свидетельствовало о заинтересованности в таком сценарии крупнейшего акционера партии Р. Ахметова. «Нежелание оли-

гарха сливать партию под бузящего и не в меру амбициозного Тигипко понятно. Также понятно, что на ближайших президентских выборах любому кандидату от ПР ловить нечего, поэтому проще сделать формальную ставку на безопасного и связанного по рукам и ногам экс-харьковского губернатора», – отмечает в этой связи «Главком».

На съезде за кандидата в Президенты от ПР проголосовали следующим образом: кандидатура Ю. Бойко набрала 15 голосов, М. Добкина – 315, С. Тигипко – 35, О. Царева – один.

После этого была продолжительная программная речь нового кандидата в Президенты. Его главные приоритеты – передача максимума полномочий в регионы, выборность судей, мораторий на проверки предприятий малого и среднего бизнеса, возобновление диалога с Россией. В общем, за все хорошее против всего плохого. Также М. Добкин пообещал после своей победы на выборах не проводить политических репрессий.

Следует отметить, что итоги голосования положительно воспринимаются далеко не всеми делегатами съезда.

В частности, мнение о том, что проблема избираемости М. Добкина существует, подтвердил источник «ЛІГАБізнесІнформ» среди делегатов съезда: «Как М. Добкина везти в Западную Украину – с прикрытием батальона охраны? С другой стороны, он реально сплотит наш юго-восток, а это важно, с учетом того, что Крым с его 600 тыс. избирателей уже потерял. С. Тигипко не сдастся, он говорит о своем личном рейтинге, но его не хочет “старый Донецк”, потому что не сможет полностью контролировать».

«Я очень разочарован съездом. Сегодня, вместо того чтобы продемонстрировать стремление объединить Украину, произошел диктат руководства, представляющего восток Украины, а конкретнее, Донецк и Луганск. Манипулируя большинством делегатов, они протянули кандидатуру М. Добкина. “Регионалы” Черновицкой области не поддерживают решение съезда сепаратистов», – категорично высказался бывший глава Черновицкой облгосадминистрации М. Папиев.

«Мы надеялись поддержать единого кандидата, но этого не получилось. Я лично обеспокоен таким решением съезда

(выдвижение М. Добкина на пост Президента. – Ред.) и думаю, что после такого решения партию ждут непростые времена» – заявил, в свою очередь, Н. Шуфрич.

«Регионал» В. Лукьянов также считает, что решение по кандидатуре кандидата в Президенты не идеальное: «В этой ситуации нам надо было принимать более консолидированное решение. ...Распад избирательной кампании политической силы на четыре направления может стать предпосылкой для того, чтобы из партии выделились некоторые группы».

Со своей стороны экс-вице-премьер С. Тигипко выразил недовольство отказом съезда Партии регионов поддержать его кандидатуру на предстоящих 25 мая досрочных президентских выборах. Он подчеркнул, что вне зависимости от решения съезда снимать кандидатуру не станет и на выборы пойдет. «Я свою кандидатуру с выборов не сниму. Пусть исключают из партии. Для меня это больше не партия, а частное предприятие», – заявил С. Тигипко.

По мнению политолога Первой рейтинговой ситемы М. Басараба, участие в президентской кампании нескольких кандидатов от Партии регионов свидетельствует о расколе этой политической силы. «Для меня это достаточно неожиданно, – признается специалист. – Я думал, что в такой щекотливой ситуации, в которой оказались “регионалы” после фактической потери власти в стране, они объединят усилия для самосохранения. Но мы увидели, что закулисные несогласованности, интриги и конфликты возобладали. Это свидетельствует об определенном расколе этой политической силы. Партия регионов оказалась не такой монолитной силой, какой она была в свой звездный час. “Регионалы” всегда потешались, когда от демократических сил баллотировались несколько кандидатов. Это облегчало задачу для них. Теперь с ними произошло то же, что ранее происходило с их оппонентами».

«Мы прекрасно понимаем, что рейтинговым кандидатом от “регионалов” является С. Тигипко, – отмечает политолог. – При поддержке партии и определенной раскрутке он мог бы значительно прибавить и претендовать на выход во второй тур. После официального выдвижения на съезде Партии

регионов М. Добкина шансы С. Тигипко уменьшаются. Но у него есть немало сторонников в партии, поэтому кризис в рядах “регионалов” углубится».

Однако у М. Добкина никаких шансов в президентской кампании, несмотря на мощную партийную поддержку, нет, убежден специалист. «Выдвижение М. Добкина свидетельствует о кулуарных договоренностях в партии, – предполагает эксперт. – Очевидно, после событий на Майдане и отхода от партии С. Левочкина его группа уменьшила свое влияние. Поэтому С. Тигипко не признали фаворитом. Мощный донецкий клан в Партии регионов не захотел рисковать. Потому что с рождением нового лидера в лице С. Тигипко они могли потерять партию. Поэтому решили пойти на определенный гамбит – пожертвовать должностью Президента, но сохранить остатки партии», – заключает М. Басараб.

По мнению же обозревателя «ЛІГАБізнесІнформ» Р. Чернышева, поддержка Партией регионов М. Добкина свидетельствует, во-первых, о том, что основной группой влияния в Партии регионов сегодня, после бегства Семьи и дрейфа группы С. Левочкина в сторону П. Порошенко, снова являются «стародонецкие». Ее костяк – группа Р. Ахметова.

Во-вторых, поддержка М. Добкина для этой группы означает «неготовность довериться самостоятельному лидеру с общенациональной перспективой и желание поиграть с российским агрессором. Чего стоит риторика самого кандидата – на съезде М. Добкин четко обозначил основные тезисы своей предвыборной программы. Это – федерализм, выборность губернаторов, местные референдумы и поддержка русского языка. Все, что ультимативно требует В. Путин от новой украинской власти».

Впрочем, многие делегаты съезда озвучили мнение, что поддержка той или иной кандидатуры в нынешних условиях принципиального значения не имеет. «Мы сейчас идем на президентские выборы исключительно для того, чтобы подготовиться к парламентской кампании осенью и оценить свой ресурс, возможности и сторонников. Тот же М. Добкин – это лишь технический кандидат, он не сможет подняться выше регионального лидера» – отметил один из старых членов ПР.

От ВО «Свобода» кандидатом в Президенты вполне прогнозировано был выдвинут **О. Тягныбок** – на съезде организации делегаты единогласно поддержали его кандидатуру.

Позже, на брифинге, он призвал всех кандидатов отказаться от взаимной борьбы. «Эти выборы должны пройти под знаком идеологического противостояния, а не политических технологий. Мы, как часть власти, заинтересованы в том, чтобы выборы прошли честно и демократично, без использования админресурса», – сказал О. Тягныбок.

При этом он сообщил, что между политическими силами, участвовавшими в Евромайдане, были достигнута договоренность не критиковать друг друга, и «Свобода» обещает придерживаться этой договоренности.

Комментируя информацию о поддержке лидером УДАРа В. Кличко П. Порошенко, политик отметил, что «Свобода» приветствует любые инициативы по объединению, которые реализуются в среде бывшей оппозиции. Впрочем, как эта фраза корреспондируется с его выдвижением, он не объяснил.

Оценивая свои шансы стать Президентом, О. Тягныбок посоветовал гражданам не ориентироваться на результаты соцопросов, а смотреть на реальные дела того или иного кандидата.

Со своей стороны «свободовка» И. Фарион не видит смысла идти партии на выборы, если их лидер О. Тягныбок не проходит во второй тур (по данным последних соцопросов он набирает 1,7 % голосов). «Если Тягныбок не выходит во второй тур выборов, то какого черта нам идти на выборы? За кого должны тогда голосовать во втором туре? За что отдавали жизнь “свободовцы” и “несвободивцы”?», – заявила на партийном съезде И. Фарион.

Говоря о выдвижении кандидатуры О. Тягныбока в Президенты Украины, эксперты отмечают, что год с момента минувших парламентских выборов «Свобода», благодаря скандалам и не всегда однозначной позиции, очень сильно потеряла в рейтинге, и если бы сейчас О. Тягныбок отказался от выборов, то у партии были бы очень малые шансы на предстоящих выборах в ВР. Особенно, учитывая то, что на радикальную нишу теперь также претендует **«Правый сектор»**.

Его лидер **Д. Ярош** также подал в Центральную избирательную комиссию полный пакет документов для регистрации кандидатом в Президенты.

Как сообщалось, 24 марта прошел съезд организации в закрытом режиме, после которого было объявлено о создании партии «Правый сектор» на базе партии «Украинская национальная асамблея» (УНА). На съезде, согласно сообщениям СМИ, лидер партии Д. Ярош был выдвинут кандидатом в Президенты. Однако, как стало ясно в субботу, баллотироваться он решил как самовыдвиженец.

Выдвинули своего кандидата в Президенты и коммунисты. На внеочередном 47-м съезде Коммунистической партии Украины, состоявшемся в Донецке 25 марта, на пост Президента Украины была выдвинута кандидатура **лидера КПУ П. Симоненко**.

Как сообщает пресс-служба КПУ, во время голосования такую инициативу поддержали 203 коммуниста, 23 члена партии воздержались, два – были против. В работе съезда приняли участие 228 делегатов со всех областей Украины. Председательствовал на съезде П. Симоненко.

Как утверждают его соратники, нынешняя кампания коммунистов преследует несколько целей.

Первая – это проба сил, оценка состояния областных организаций и электоральной поддержки сторонников октябрьской революции, перед парламентской гонкой, которая, как ожидают все крупные политические игроки, пройдет осенью этого года.

Вторая – попытка П. Симоненко удержать свою власть в самой КПУ.

«После событий на Майдане в партии считают, что П. Симоненко тупо слил КПУ. Он ...четко не озвучил свою позицию по поводу расстрела на Грушевского. Итог – мы полностью потеряли Западную Украину, где фактически стали персонами нон-грата. Проблемы у нас и на Востоке. О Крыме вообще молчу. Мы потеряли там существенную часть электората», – рассказал один из соратников П. Симоненко.

Впрочем, проблемой в КПУ являются не только электоральные потери и внутренний конфликт в партии. Еще одна –

отсутствие финансирования. Так, один из активных спонсоров партии И. Калетник потерял свой контроль над таможней, его люди либо сотрудничают с новой властью, либо вообще лишены возможности находиться на финансовых потоках. Еще один денежный ресурс, из России, – тоже сходит на нет. Кремль считает неэффективным финансирование коммунистов в Украине.

«Мы посмотрим на то, сколько голосов П. Симоненко соберет по стране, как пройдет кампания. А потом – все это предъявим ему. Он это понимает, пытается что-то с этим сделать, но думаю, его время ушло. От него устали, и партии нужны более молодые лица» – обрисовал «ОстроВу» возможное развитие ситуации депутат-коммунист от одной из восточных областей.

По мнению же политолога А. Биденко, в ближайшем будущем ни П. Симоненко, ни другой представитель от Компартии не будут президентами: «Их идеология не имеет достаточного количества сторонников: 10 %, которые они получили на парламентских выборах – это их потолок. И эти проценты появились только потому, что коммунисты резко поменяли имидж. Но выше этих показателей прыгнуть невозможно.

С другой стороны, не баллотироваться – это ошибка для них, поход в никуда и пропасть. Лучшего кандидата, чем П. Симоненко, у коммунистов нет. Необходимо выращивать нового лидера, поскольку П. Симоненко не вечный. Но на сегодня это единственное правильное для них решение», – констатирует эксперт.

Выдвинула свою кандидатуру и экс-министр социполитики **Н. Королевская**.

Она заявила, что реформы должны происходить за счет крупного бизнеса и олигархов, а не за счет простых людей, которые и так едва сводят концы с концами. «Я не могу стоять в стороне, когда Украину пытаются толкнуть в социальную пропасть. Когда в опасности самые незащищенные люди. Поэтому я иду на выборы – бороться за то, чтобы пенсионерам не урезали пенсии, чтобы многодетным семьям не сокращали социальные выплаты, чтобы реформы не

происходили за счет наиболее уязвимых категорий граждан», – заявила Н. Королевская.

По ее мнению, сегодня власть решила переложить всю тяжесть обновления страны на плечи пенсионеров, бюджетников, малообеспеченных и многодетных семей.

«О чем можно говорить, если рост всех социальных выплат “заморозили”, пенсии не индексируют, сняли надбавки из учителей и врачей. Предлагают “затянуть пояса”, “потерпеть”, но при этом деньги продолжают выводиться в офшоры, коррупция процветает, олигархов заводят к власти», – подчеркнула политик.

Н. Королевская также подчеркнула, что с инициативой выдвижения на выборах в нее обратились более ста общественных организаций. Впрочем, это не помешало многим экспертам сделать вывод о том, что она является техническим кандидатом, призванным отбирать голоса у Ю. Тимошенко.

В подобном же ключе интерпретировалось некоторыми участие в выборах и **О. Богомолец**. Но, например, политолог А. Биденко, прямо заявляет: «Я не знаю, зачем она идет на выборы. Это примерно такая ситуация, как с В. Рабиновичем. При всем уважении и к Вадиму Зиновьевичу, и к Ольге Вадимовне, я не понимаю, зачем им это нужно. Считаю, что деньги, которые они потратят на регистрацию, можно было бы потратить в одном случае на развитие медицины, а во втором – на развитие СМИ. Говорить о том, что это технические кандидаты, я не хочу, поскольку это уважаемые люди».

В целом же, характеризуя нынешние президентские выборы в Украине, эксперты говорят о **четырёх категориях кандидатов в Президенты**.

Первая категория: реальные претенденты, которые могут выйти во второй тур, и которые будут бороться между собой. Это Ю. Тимошенко и П. Порошенко. В этой категории – только два реальных претендента.

Вторая категория: политики, которые не имеют шансов выйти во второй тур, но они обязаны идти на выборы, потому что для них это: а) подтверждение амбиций на следующие выборы, б) продолжение того политического курса, который они

демонстрируют, в) это развитие собственной карьеры. Это, например, О. Тягныбок, С. Тигипко и ряд других политиков – люди с хорошим рейтингом, которые могут развивать свой имидж и могут сделать серьезную заявку на следующую избирательную кампанию. Они попытаются что-то поменять в своем имидже. Ведь политик, который ничего не меняет в себе, никогда не станет первым.

Третья категория: технические кандидаты или люди, которые не понимают, для чего нужны выборы. Технические кандидаты идут на поддержку либо других кандидатов, либо каких-либо проектов, например, коммерческих, или же для того, чтобы сделать заявку на то, что они будут реальными кандидатами лет через десять.

Четвертая категория: люди, которые прячутся от правосудия. Баллотирование на выборах помогает им выиграть какое-то время. Здесь, в частности, называются Ю. Бойко, Р. Кузьмин.

Следует также отметить, что практически все эксперты, в отличие от предыдущих выборов, не верят в успех кандидатов, которые пользуются популярностью на юго-востоке. В основном называются две причины. Первой «палкой в колеса» этих кандидатов станет, по мнению политологов, низкая явка людей на выборы в этих регионах. Во-вторых, кандидат от Партии регионов М. Добкин и самовыдвиженец С. Тигипко разделят голоса избирателей, из-за чего ни один из них не пройдет во второй тур.

Потерянный Крым не сильно изменит результат выборов, отмечают эксперты. Так, замгендиректора Центра политтехнологий А. Макаркин считает, что от потери крымских избирателей пострадает только кандидат М. Добкин, которого хорошо поддержали бы на полуострове.

Также у всех практически не вызывает сомнений то, что, по сути, второй тур президентских выборов начался уже сегодня, а П. Порошенко и Ю. Тимошенко как соперники стоят друг друга. И поэтому борьба за президентское кресло, может быть, будет даже жестче, нежели в 2010 г.

Т. Гранчак, заввідділу СІАЗ НБУВ, д-р наук із соц. комунікацій

ХІІ з'їзд Всеукраїнського об'єднання «Батьківщина»: старт виборчої кампанії Ю. Тимошенко

29 березня в Києві відбувся ХІІ з'їзд Всеукраїнського об'єднання «Батьківщина» з висунення його лідера Ю. Тимошенко кандидатом на посаду Президента України.

За інформацією переважної більшості ЗМІ, для участі в з'їзді прибули 482 делегати. Водночас, як інформує видання «Еспресо.TV», один з лідерів «Батьківщини» С. Соколов оголосив, що на з'їзді присутні 352 делегати (http://espresso.tv/new/2014/03/29/z%E2%80%99yizd_batkivschyny_rozpochavsya_z_molytvu).

З'їзд проходив у відкритому форматі на Софійській площі столиці, за присутності представників 30 дипломатичних місій, представників Словенії, Естонії, колишнього президента Грузії М. Саакашвілі, лідера громадянського руху «Третя Українська Республіка» Ю. Луценка, духовенства, спортсменів-паралімпійців та кількох тисяч (за різними оцінками від 2 до 5 тис.) прихильників экс-прем'єра.

Учасники з'їзду одноставно підтримали висунення Ю. Тимошенко кандидатом на пост Президента України.

Організація заходу свідчить про те, що його основним завданням було не стільки формалізувати політичні амбіції Ю. Тимошенко (адже в цьому випадку з'їзд варто було організувати в якомусь приміщенні, що було б набагато зручніше для його ведення й підрахунку голосів під час голосування), скільки сприяти інтеграції лідера «Батьківщини» в трансформоване Майданом політичне життя суспільства, з якого експрем'єр «випала», перебуваючи у в'язниці, а також продемонструвати високий рівень (у тому числі й з боку Заходу) і широту суспільної підтримки її як кандидата в Президенти.

У результаті захід виявився перенасиченим елементами шоу та PR, які в контексті «дорослішання» громадянського суспільства достатньо чітко були ним ідентифіковані,

що засвідчили численні коментарі в соцмережах. Дзвони, молитва «Отче наш», яку прочитав Глава УПЦ КП патріарх Філарет на початку з'їзду, виконання Духовного і Державного гімну України, представники «Батьківщини молоді» на сцені, дитячий подарунок для экс-прем'єра – портрет самої Ю. Тимошенко, її обійми з прихильницями стали неартикульованими меседжами духовності, патріотизму, державницького підходу, гуманізму, єднання з народом та зв'язку з майбутнім України нового кандидата в Президенти. Водночас не дуже доречно поєднання високих підборів нового кандидата в Президенти з милицею, на що звернули увагу як користувачі соцмереж, так і оглядачі, привносило в дійство елемент штучності і викликало певні сумніви в щирості того, що відбувалось.

Проте найбільш негативну увагу як оглядачів, так і громадськості привернуло активне згадування Ю. Тимошенко у своєму виступі Небесної сотні Майдану, цитування нею одного із загиблих. «Ми зобов'язані нашій Небесній сотні всім нашим наступним життям. Ми зобов'язані їм зробити українців успішними на своїй землі, ми зобов'язані перед ними звільнити Україну від окупантів. Ми зобов'язані перед ними і перед їх пам'яттю покінчити, нарешті, з корупцією і олігархією. Ми зобов'язані перед ними побудувати абсолютно нову, сильну європейську, успішну Україну, стати єдиними і сильними всім разом», – зазначила Ю. Тимошенко (<http://jeunews.com.ua/news/d0/83102>).

Лідер «Батьківщини» наголосила, що українці зобов'язані у своїх діях з побудови нової української держави керуватися тими цінностями, заради яких загинули герої Небесної сотні. «Їх жертвовність, їх трагічна смерть відтепер мусять стати вищими суддями всім нашим діям без виключення», – підкреслила політик.

«Небесна сотня пішла у вічність заради вільної України, заради кожного з нас, заради наших дітей. Вони пішли, і ми тепер не маємо права схибити. Вони пішли, щоб МИ (вид. – Авт.) далі перемагали», – додала лідер партії «Батьківщина», м'яко поширюючи, таким чином, перемогу Майдану на власні перспективи, поєднуючи жертвовність Небесної сотні із

спільним майбутнім себе як майбутнього переможця президентських перегонів, українського народу та України.

Ув'язуванню власного образу з образом Майдану мав сприяти зроблений Ю. Тимошенко вибір довірених осіб. Як зазначила лідер «Батьківщини», у довірені особи запрошують, як правило, відомих і впливових персон. Найбільш впливові і відомі – герої Майдану. Отже, кандидата від «Батьківщини» представлятимуть ведучий сцени С. Митрофанський, волонтер Ю. Пасека, лікар М. Іонов, завідувача забезпеченням кухні Л. Лавриненко і боєць однієї із сотень В. Мизернюк.

Привертає увагу і виготовлення й поширення відповідних атрибутів у вигляді білих хустинок із червоними сердечками і написом «Юля» на прихильницях Ю. Тимошенко на кшталт жовтих хустинок «Самооборони» Майдану А. Парубія.

Утім, як засвідчили коментарі, надто активне використання Ю. Тимошенко тематики Майдану не викликало бажаної реакції. «Знову воду мутить... Юля, ідіть на пенсію!!!! Небесна Сотня НЕ за Вас боролася, а ПРОТИ таких, як Ви!!!!», – стверджує користувач мережі Facebook Nataliya Zmeul. Інший характерний коментар С. Марченка: «#Юля ... піариться на Небесній Сотні. Читає ... листи наших Героїв, розказує про них, ... про кров наших дітей і тільки що сказала, що ця кров НЕ ДОПУСКАЄ ВІД ПОЛІТИКІВ НАЙМЕНШОЇ ФАЛЬШІ!!! Кругом прапори, дзвонять дзвони, плачуть юлефани....

... Ну як так можна?!!! ... Де межа, яку вона не зможе переступити заради своїх інтересів? Чи є така межа взагалі?!!!» (<https://www.facebook.com/TymoshenkoStop?fref=ts>).

Виступ Ю. Тимошенко тривав більше години. Реагуючи на настрої в суспільстві, екс-прем'єр перейшла до військових справ, обіцяючи боротися за Крим, протистояти В. Путіну, відроджувати українську армію і український оборонно-промисловий комплекс.

За словами Ю. Тимошенко, Україна має сформулювати чіткі матеріальні претензії до Росії через анексію Криму. Для цього вона має залучити найвідоміші юридичні компанії світу. Екс-прем'єр наголосила, що не вважає Крим втраченою територією для України і висловила впевненість, що «Україна

поверне і звільнить Крим». Ю. Тимошенко також підкреслила, що економічні і фінансові санкції щодо РФ потрібно «багатократно посилити». «Щодня агресор має втрачати, коли починаєш війну у XXI ст., він щодня має недораховуватися мільярдів і втрачати стабільність у своїй державі», – сказала політик.

Вона також пообіцяла посилити обороноздатність української армії. За словами екс-прем'єра, для цього необхідно забезпечити армію сучасним озброєнням і підняти на новий рівень оборонопромисловий комплекс. Крім того, Ю. Тимошенко розповіла про намір створити на базі РНБО «команду професіоналів, які представляють військовий інтелект не лише України, а й світу». «Я з ними забезпечу наше військо найсучаснішою зброєю. Ми знайдемо шлях, як озброєння доставити в Україну», – наголосила вона.

Також лідер «Батьківщини» чітко задекларувала курс на євроінтеграцію. Водночас, заявляючи про необхідність інтеграції України у європейську систему колективної безпеки, вона утрималась від використання абревіатури НАТО. «Я впевнена, що Україна повинна стати повноправним членом ЄС і увійти в європейську систему безпеки і оборони», – сказала Ю. Тимошенко і підкреслила, що якщо Україна в цьому питанні не буде об'єднуватися із сильними країнами, то залишиться самотужки проти агресора.

Говорячи про нову Конституцію, кандидат у Президенти зробила наголос на контрольних інструментах, які дадуть можливість громадянам контролювати чиновників усіх рівнів.

Згадала Ю. Тимошенко і про ініційований нею антикорупційний закон, який можна буде прийняти ще до президентських виборів, та про намір оголосити персональну війну олігархії. А також пообіцяла просувати закон про опозицію з можливістю останньої контролювати всі бюджетні витрати та подавати до суду, якщо будуть виявлені порушення.

Також політик закликала відмовитися від великих вкладень у президентську кампанію, витрати грошей на плакати та ефіри (<http://expres.ua/digest/2014/03/29/104196-plan-tymoshenko-vstup-nato-povernennya-krymu-povnopravne-chlenstvo-yes>).

Отже, за висновком видання «Кореспондент.net», на старт виборчої кампанії Ю. Тимошенко вийшла з чітким меседжем: «я змінилася» і «я здатна врятувати країну» – «вона зняла кошу, змінила стиль одягу, поведінку і навіть риторику – зникли крикливі нотки в голосі, всім своїм виглядом екс-прем'єр показує спокійну силу» (<http://ua.korrespondent.net/ukraine/politics/3340911-korrespondent-yulyni-tysiachi-tymoshenko-rozpochynaie-novu-borotbu-za-krislo-prezydenta>).

Серед основних тем, навколо яких вибудовуватиметься виборча кампанія Ю. Тимошенко, – «кримська криза» і врегулювання відносин з Росією, євроінтеграція, конституційна реформа, боротьба з олігархією та корупцією.

Водночас кожна з цих тем має для Ю. Тимошенко свої вразливі місця. Говорячи про боротьбу з олігархією, Ю. Тимошенко буде достатньо важко пояснити, наприклад, підтримку з боку таких бізнес-«важковиків» як І. Коломойський та С. Тарута, нещодавно призначених новою владою в особі давнього соратника лідера «Батьківщини», нині в. о. Президента України О. Турчинова на посади голів відповідно Дніпропетровської та Донецької ОДА.

«У кулуарах кажуть, що Тимошенко вже вийшла практично на всіх олігархів, крім [Дмитра] Фірташа, і заручилася їхньою підтримкою», – зазначає голова правління Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко. Політолог не виключає, що донором виборчої кампанії екс-прем'єра може стати навіть Д. Фірташ, з яким у Ю. Тимошенко продовжується тривалий конфлікт через її спроби усунути компанію Д. Фірташа «Укренерго» від газових постачань в Україну. Після арешту Д. Фірташа в Австрії і спроб націоналізувати телеканал «Інтер» бізнесмен може стати спонсором Ю. Тимошенко, щоб зберегти свої активи. «Але в його випадку робити пропозицію він повинен буде першим», – вважає В. Фесенко.

Заяви Ю. Тимошенко про боротьбу з олігархами, які повинні стати простими бізнесменами, вступають у суперечності з фінансуванням ними її виборчої кампанії, адже в такому випадку вони мають право вимагати для себе якихось пільг. Утім, на думку директора Інституту глобальних

стратегій В. Карасьова, це не завадить самій кампанії Ю. Тимошенко (<http://ua.korrespondent.net/ukraine/politics/3340911-korrespondent-yulyni-tysiachi-tymoshenko-rozpochynaie-novu-borotbu-za-krislo-prezydenta>).

Подальший розвиток євроінтеграційного напрямку, так само як і підготовка й проведення конституційної реформи, ув'язуватиметься не стільки з Ю. Тимошенко, яка нині у владі не представлена, скільки з Прем'єром А. Яценюком, який з огляду на посаду набагато більш логічно виглядатиме з відповідними заявами й діями. Намагання лідера «Батьківщини» посилити або зробити більш виразною свою «присутність» у процесі прийняття рішень поряд з реакцією «Юля наведе порядок» у частини електорату, в іншій частині поки що викликає відверте роздратування. «Вибачте, а за яким правом Юлія Володимирівна промовляла у Верховній Раді? Це відкриті парламентські слухання, які, по праву, можуть відвідувати не депутати і не члени уряду? Або так соратники Леді Ю трактують прийнятий закон № 0947? Занадто вільне трактування, як на мене. Або, зовсім вже фантастичне – хтось (не будемо показувати пальцями) з депутатів-мажоритарників, віддав їй свій округ і мандат? Так це теж без згоди електорату і рішення ЦВК не відбувається», – обурюється користувач мережі Facebook Т. Урбанська у зв'язку з тим, що 28 березня Ю. Тимошенко проводила у Верховній Раді засідання фракції (<https://www.facebook.com/tata.urbanskaya?fref=hovercard>. – 2014. – 28.03).

Що ж до «кримської кризи» і врегулювання відносин з Росією, то політичними опонентами екс-прем'єра вже сьогодні активно поширюються чутки стосовно її таємних домовленостей із президентом РФ В. Путіним.

Зокрема, за прогнозом колишнього депутата Верховної Ради Т. Чорновола, якщо Ю. Тимошенко переможе на виборах Президента України 25 травня, усі проблеми у взаєминах України і Росії «різко знімуться».

«В. Путін у 2010 р. робив дуже відверту ставку на Ю. Тимошенко. І що ми бачимо після її звільнення? Дуже слухняна російська преса, можна сказати, її привітала. Додаємо до того

заяву В. Путіна, що В. Янукович вже ніколи не буде управляти Україною і його політичне майбутнє закінчено. А також – заяву В. Медведчука, контактера між Ю. Тимошенко і В. Путіним, що В. Янукович повинен повернутися до Києва і постати перед судом за скоєні злочини. Це говорить про те, на який результат президентських виборів у Росії розраховують. Думаю, різко знімуться всі проблеми, якщо президентом стане Ю. Тимошенко. В. Януковича їй видадуть», – сказав Т. Чорновіл.

Раніше экс-радник В. Путіна А. Ілларіонов заявив в інтерв'ю «Українській правді», що «ні у кого ні тут, ні в Росії немає сумнівів» з приводу того, на кого з українських політиків ставить Москва. Пославшись на інтерв'ю В. Путіна, він зазначив, які «різні лексичні засоби» використовував В. Путін: для опису нинішніх властей у Києві – «нелегітимний, кримінальний режим, що зробив антиконституційний державний переворот, захопив владу в Києві», і «Юлія Володимирівна Тимошенко, з якою ми завжди добре працювали, у нас є взаємне розуміння».

У цьому ж контексті оглядачі схильні розглядати і заяву офіційного представника Слідчого комітету Росії (СКР) В. Маркіна, зроблену ним в ефірі програми «Політика» на Першому каналі, стосовно того, що відомство не порушуватиме кримінальної справи проти Ю. Тимошенко, яка в телефонній розмові пообіцяла перетворити РФ на випалену землю¹.

За словами В. Маркіна, ця телефонна розмова, запис якої потрапив у ЗМІ, не є приводом для кримінальної справи, оскільки це була приватна бесіда. Представник СКР також додав, що кримінальні наслідки для Ю. Тимошенко могли б слідувати, якщо б вона зробила публічну заяву або залишила відповідну заяву в соціальній мережі.

Спостерігачі вважають, що таке лояльне ставлення офіційної Москви до Ю. Тимошенко зовсім не випадкове.

¹ Нагадаємо, в інтернет-мережі з'явився запис телефонної розмови між нібито нардепом від Партії регіонів Н. Шуфричем і лідером «Батьківщини» Ю. Тимошенко 18 березня. Учасники діалогу обговорювали ситуацію в Криму і емоційно висловлювались стосовно Росії, В. Путіна і росіян в Україні (<https://www.youtube.com/watch?v=oEFCmJ-VGhA>).

Зокрема, на думку політичного оглядача «Нового Регіону» А. Латиніна, інших політичних персон, з якими Кремль може про щось домовитися після ганебної втечі В. Януковича, в Україні просто немає. Партія регіонів не виростила достойного кандидата, у лідера комуністів П. Симоненка немає жодних шансів. Що ж до Ю. Тимошенко, то у В. Путіна вже є досвід досягнення з нею домовленостей. «Тимошенко є вже перевіраним політичним гравцем в Україні. Саме вона підписувала газові угоди з Володимиром Путіним, за якими Україна опинилася в кабальних умовах. Саме за ці угоди їй довелося сидіти у в'язниці за звинуваченням у державній зраді Україні», – зазначив А. Латинін.

Оглядач також звернув увагу на останні висловлювання президента РФ про Ю. Тимошенко. «І я як глава уряду Російської Федерації працював з Тимошенко, я до неї їздив, вона приїжджала до Росії... різні були ситуації, пов'язані із здійсненням спільної діяльності по керівництву економіками країн. І суперечки були, і домовленості були, але це була в цілому конструктивна робота», – говорив В. Путін на початку березня 2014 р. після звільнення Ю. Тимошенко.

Ще раніше, невдовзі після звільнення экс-прем'єра з в'язниці, у Держдумі Росії висловлювали припущення, що Ю.Тимошенко на посаді Прем'єр-міністра України зможе стабілізувати ситуацію. Про це журналістам у Москві сказав голова Комітету у справах СНД, Євразійської інтеграції і зв'язків із співвітчизниками Л. Слуцький. «Події в Україні розвиваються з надзвучковою швидкістю. Не виключаю, що Верховна Рада найближчим часом висуне і, можливо, затвердить Юлію Тимошенко кандидатом у Прем'єри коаліційного уряду України. Це буде корисно для стабілізації. Там же Ю. Тимошенко зможе проявить себе як кандидат у Президенти України. Про наміри балотуватися вона вже заявила напередодні», – сказав тоді Л. Слуцький (http://espresso.tv/new/2014/02/23/derzhhduma_rosiyi_khoche_tymoshenko_na_posadi_prem%20%80%99yera_i_z_chasom_prezydenta).

Нагадаємо також, що після звинувачення Ю. Тимошенко в Україні В. Путін публічно підтримав її. У 2012 р. президент РФ повідомив журналістам, що Росія готова прийняти Ю. Ти-

мошенко на лікування. «Якщо Юлія Володимирівна вважати-ме можливим і якщо влада України, наші українські партнери погодяться з цим, ми із задоволенням прийняли б Юлію Володимирівну Тимошенко в Росії для лікування в будь-який зручний для неї і для влади України час в будь-якому лікувальному закладі», – сказав тоді В. Путін.

Що стосується самої «справи Тимошенко», то В. Путін повідомив, що перед підписанням газових контрактів України і Росії у 2009 р., через які й засуджено Ю. Тимошенко, «юристи найретельнішим чином все перевірили – підписані угоди повністю відповідають законодавству РФ і України». «Повторюю ще раз, на думку наших юристів, ніякого порушення закону – ні українського, ні російського – не було допущено», – підкреслив В. Путін (<http://www.nr2.ru/moskow/491053.html>).

У зв'язку з цим примітними є висловлювання політичного аналітика П. Нусса, який висунув версію стосовно того, що під час останньої зустрічі президентів України та Росії в Сочі В. Путін, який побачив, що В. Янукович не здатен узяти під контроль ситуацію в Україні, поставив йому ультиматум: або українська влада звільняє Ю. Тимошенко, робить її Прем'єр-міністром України і формує коаліцію з її партією, або Росія не надасть Україні фінансової допомоги.

За оцінкою П. Нусса, непрямим доказом цього ультиматуму нібито був візит А. Ключова до Ю. Тимошенко, про який досить багато писали ЗМІ², але факт якого сама Ю. Тимошенко

² Див.: Источник в СБУ также подтверждает встречу Тимошенко и Ключева – СМИ (<http://www.pravda.com.ua/rus/news/2014/02/15/7013952/>), СМІ: Ключев ездил договариваться с Тимошенко о выходе из кризиса (<http://www.pravda.com.ua/rus/news/2014/02/11/7013423/>), Ключев и Тимошенко договорились о премьерe Яценюке и освобождении экс-премьера, - СМІ (<http://www.rbc.ua/rus/news/politics/klyuev-i-timoshenko-dogovorilis-o-premere-yatsenyuke-i-osvobozhdenii-11022014101600>), Ключев обсудил с Тимошенко создание коалиции ПР-Батьківщина в Раде – Ї (<http://korrespondent.net/ukraine/politics/3303924-klyuev-obsudyl-s-tymoshenko-sozdanye-koalitsyy-pr-batkyvschyna-v-rade>), Источник в СБУ также подтверждает встречу Тимошенко и Ключева – СМІ (<http://www.unian.net/politics/884606-istochnik-v-sbu-takje-podtverjdaet-vstrechu-timoshenko-i-klyueva-smi.html>) та ін.

заперечувала (http://censor.net.ua/news/270825/timoshenko_oprovergla_vstrechu_s_klyuevym_ne_verte_sluham_i_spletnyam_chno_takoe_vozmojno). Політолог зазначив, що, оскільки В. Янукович пожертвував головним гарантом виконання умов домовленостей між Україною і Росією М. Азаровим, у Росії виникла потреба в новому гаранті. І таким гарантом за російські кошти в коаліційному уряді могла б стати Ю. Тимошенко (<http://www.nr2.ru/moskow/491053.html>).

Як зазначає інтернет-видання Vlasti.net, народний депутат І. Богословська також висловилася на підтримку версії, що президент Росії розраховує на повернення у велику політику Ю. Тимошенко. Про це політик сказала в ефірі програми «Шустер Live». «Путін грає не в Януковича, він грає в Тимошенко, і дуже серйозно. Ще два або три тижні тому всім судам України був даний указ згорти всі справи по Юлії Тимошенко. Готувалося рішення Конституційного Суду про те, що Ю. Тимошенко має право брати участь у президентських виборах. Тобто насправді ця конструкція розроблялася, і В. Путін грає в цю гру», – зазначила І. Богословська (<http://vlasti.net/news/190142>).

У зв'язку з цим симптоматично, що окремі політики вже звинувачують Ю. Тимошенко в тому, що вона здала В. Путіну Крим та пригадують старі газові домовленості, які були не надто вигідними Україні. «Це її подарунок Путіну на десятки мільярдів доларів?» – висловив обурення депутат А. Гриценко.

Разом з тим деякі політологи вважають, що навіть, якщо Ю. Тимошенко стане Президентом України, вона не буде домовлятися з російським лідером. «Домовленості з Путіним можуть стати її політичною смертю», – вважає політолог В. Фесенко (<http://tsn.ua/politika/putin-mozhe-stati-garantom-politichnoyi-smerti-timoshenko-342368.html>).

Сама экс-прем'єр-міністр спростувала чутки щодо своєї співпраці з російською владою. Про це вона сказала на пресконференції в Києві. «Я категорично не була в Москві і це легко можна перевірити без будь-яких проблем», – сказала вона. Також Ю. Тимошенко назвала президента Росії В. Путіна «ворогом номер один» для України. За її словами, той рівень

агресії та зневаги, цинізму, який застосовує Кремль щодо України, не можуть бути подолані переговорами з РФ. «Я вважаю, що ця ситуація може бути вирішена виключно шляхом переговорів лідерів найпотужніших держав світу безпосередньо з Путіним, який є персональним автором і виконавцем війни проти України», – наголосила Ю. Тимошенко. Вона дала також, що пішла б на переговори з Москвою, якби вірила в те, що вони допоможуть розв'язати проблему. Ю. Тимошенко також відкинула існування зв'язків з лідером «Українського вибору» В. Медведчуком (<http://tsn.ua/politika/timoshenko-sprostovala-chutki-pro-svoyu-spivpracyu-z-kremlem-342235.html>).

Водночас російські експерти не виключають, що у разі перемоги на президентських виборах Ю. Тимошенко шукатиме діалогу з В. Путіним, хоча і вважають її шанси на перемогу 25 травня вкрай низькими.

Так, на думку гендиректора Центру політичної кон'юнктури С. Міхеєва, Ю. Тимошенко дискредитувала себе підтримкою Майдану і недавніми розшифровками її телефонних розмов. «На Заході повністю своєю вона все одно ніколи не була <...>. Я думаю, що їй буде вкрай складно», – заявив С. Міхеєв.

Разом з тим, на думку експерта, у тому випадку, якщо Ю. Тимошенко переможе на президентських виборах, то вона, безсумнівно, «може переграти» все, що говорила до цього, і «насправді Україні значно більше потрібні нормальні відносини з Росією, ніж Росії – з Україною в нинішній ситуації, коли Україна скочується потихеньку у прірву економічної та політичної кризи».

Виконавчий директор політологічного центру «Север-Юг» О. Власов вважає, що говорити про можливу перемогу Ю. Тимошенко ще передчасно. «Рейтинг її зараз досить низький, принаймні за останніми опитуваннями, які були опубліковані в Україні, її показники десь у 2,5–3 рази нижче потенційного лідера на даний момент виборчого циклу (власника компанії Roshen П. Порошенка. – Ред.)», – зазначив політолог. Що стосується відносин з Росією, то «риторика буде як і раніше жорстка, а за нею стоятимуть кулуарні спроби знайти якийсь

баланс інтересів як всередині України, так і за її межами», – додав він.

На думку керівника Центру міжнародної безпеки ІСЕМВ РАН О. Арбатова, розрахунки на те, що Ю. Тимошенко збере багато голосів «дуже перебільшені». Крім того, «її репутація дуже сильно затьмарена практичними результатами її діяльності на дуже високій посаді», – нагадує експерт. На його думку, головне протистояння буде між П. Порошенком і Ю. Тимошенко. «Я думаю, що в першому турі не виграє ніхто. А залежно від результату першого туру розпочнуться дуже складні комбінації. Хтось буде з кимось блокуватися – як у нас в Росії в 1996 році, коли Єльцин об'єднався з Лебедем. Тому результати досить непередбачувані», – сказав О. Арбатов.

Без захвату поставились до наміру Ю. Тимошенко вдруге «штурмувати» вищу державну посаду західні політики й оглядачі.

Так, голова німецького Бундестагу Н. Ламмерт розкритикував плани українського экс-прем'єра змагатися за головну посаду в державі.

Коментуючи, зокрема, оприлюднену телефонну розмову, яку приписують Ю. Тимошенко та депутатам від Партії регіонів Н. Шуфричу, Н. Ламмерт заявив, що висловлювання Ю. Тимошенко є «не дискусійними». Більше того, чиновник провів порівняння між Ю. Тимошенко і В. Януковичем. Дослівно, як сказав очільник німецького парламенту, висловлювання українського экс-прем'єра «підтверджують підозри, що вона так само мало пасує для політичного керівництва Україною, як і скинутий із президентської посади В. Янукович».

Голова німецького Бундестагу також критично прокоментував заяву Ю. Тимошенко стосовно її наміру балотуватися на посаду Президента України. Політик назвав цей крок проблематичним як «з огляду на необхідне внутрішнє примирення країни», так і з огляду на важливість представницької функції президентської посади для розвитку відносин України зі світом, у тому числі й з Росією.

Зі свого боку глава Комітету Європарламенту із закордонних справ Е. Брок вважає, що шанси Ю. Тимошенко в бо-

ротьбі за пост Президента України невисокі. За його словами, українцям слід об'єднуватися, а не вести «окопну війну». «Пані Тимошенко займає з великим відставанням третє місце серед трьох основних кандидатів. Напевно, цим все сказано», – сказав Е. Брок газеті *Mitteldeutsche Zeitung*.

За повідомленням оглядача С. Лещенка в мережі Facebook, «джерела в оточенні провідного німецького політика розповіли, що А. Меркель під час телефонної розмови після звільнення Юлії Тимошенко з ув'язнення закликала її не балотуватися на посаду Президента. Власне, цим пояснюється критика на адресу Тимошенко, яка лунає в останні дні з боку німецьких політиків. І цим пояснюється, що не було жодного повідомлення про зустріч Тимошенко з кимось із німецьких посадовців під час її перебування у Берліні на лікуванні», – вважає оглядач (<https://www.facebook.com/leshchenko.ukraine?fref=ts>).

Брюссельська EUObserver у статті із заголовком «“Газова принцеса” і “шоколадний король” вступають у битву за Україну» зауважує, що Ю. Тимошенко, яку називають ще «газовою принцесою», тепер буде важко перемогти на цих виборах, бо «її зірка вже заходить, тоді як шанси її суперника Петра Порошенка зростають». Британська служба BBC, за інформацією joinfo.ua, щоправда, без посилання на матеріал BBC (http://joinfo.ua/politic/881030_InoSMI-Timoshenko---politik-vcherashnego-dnya.html), своєю чергою відзначає, що порівняно з минулими президентськими виборами, нинішній політичний ландшафт України значно видозмінився, і сьогодні Ю. Тимошенко, яка дещо змінилася зовні і не змінилася внутрішньо, уже не «героїня і ангел» багатостраждальної країни. Як ідеться в згаданому матеріалі, багато більш молодих політиків, у тому числі і в самій «Батьківщині», таємно сподівалися, що знаменита в минулому жінка, «яка епатує сьогодні публіку своїми гламурними милицями», відійде в бік і не стане брати участі у виборах Президента, сама ж Ю. Тимошенко, як зазначається в статті, на думку багатьох, є «політиком вчорашнього дня, заплямованим, як і інші, корупцією» (http://joinfo.ua/politic/881030_InoSMI-Timoshenko---politik-vcherashnego-dnya.html).

Загалом ставлення Заходу до Ю. Тимошенко як кандидата в Президенти підсумував експерт Інституту євро-атлантичного співробітництва В. Горбач в інтерв'ю «Независимой газете». На його думку, Захід не робив ставку на Ю. Тимошенко, оскільки не ідеалізує її: «З часів затяжного конфлікту між Президентом Ющенком і Прем'єром Тимошенко в США і в ЄС сформувалося серйозне розчарування і навіть роздратування по відношенню до представників старої помаранчевої команди. Втома від України. Захід не тільки не робив ставку на перемогу Тимошенко, але із сумнівом ставився до її наміру балотуватися на цих виборах. Адже і українці обережно ставляться до цієї ідеї». Експерт уточнив, що Захід зацікавлений у тому, щоб після 25 травня до влади прийшов легітимно обраний і договороздатний партнер, який зможе провести в Україні всі необхідні реформи і розумно, чесно розпорядитися західною фінансовою допомогою: «В ідеалі вони, напевно, хотіли б бачити нову особу. Вважається, що симпатизують Кличку, що не проти Порошенка. Але втручатися не стануть» (<http://vlasti.net/news/190339>).

Не на користь Ю. Тимошенко і нинішнє владне становище «Батьківщини». Адже після звільнення всі непопулярні кроки й прорахунки нової влади кидатимуть тінь і на неї як лідера «Батьківщини». На це прямо вказує народний депутат В. Балого. «Дехто вже керує країною, а результат? Зрозуміло, що одного місяця замало, щоб створити економічне диво. Але цього принаймні достатньо, аби зруйнувати усі корупційні схеми, розроблені при Януковичу, і звільнити усіх казнокрадів, я вже не кажу про їх притягнення до відповідальності. Замість того, ми знову бачимо квотний принцип у кадрових призначеннях, побори нікуди не зникли, старі кадри отримують нові посади, а про Майдан з його вимогами в урядових кабінетах уже напевно ніхто й не згадує.

Тому, надія одна – на те, що народ отримав щеплення від популізму і буде голосувати за кандидата від влади за його справами, а не за обіцянками. Тим більше, їх ніщо не заважає втілювати прямо зараз», – пише політик.

На його переконання, «коли політик, який де-факто керує країною, робить вигляд, що не має до влади жодного стосун-

ку, то це як мінімум безвідповідально, а по-суті – прояв політичного шахрайства».

Хоча В. Балоба прямо не вказує прізвище політика, про якого йдеться, зрозуміло, що це – Ю. Тимошенко, адже саме «Батьківщина» представлена в нинішній владі найповніше (<http://zakarpatty.net.ua/News/121970-Baloha-natiaknuv-napolitychnomu-shakhraistvi-Tymoshenko>).

Не додає рейтингових балів екс-прем'єру і скандальна ситуація з вбивством активіста «Правого сектору» О. Музичка (Сашка Білого), яка може бути використана противниками Ю. Тимошенко як додатковий аргумент на користь тези щодо можливого використання нею у випадку перемоги авторитарних методів управління і трансформації на нового В. Януковича.

Нагадаємо, що соратники Сашка Білого по «Правому сектору» впевнені, що його вбили за наказом в. о. міністра внутрішніх справ А. Авакова (креатура «Батьківщини»). Також на сайті YouTube було викладено відеозвернення О. Музичка від 13 березня, у якому той попереджає про своє можливе вбивство і звинувачує у причетності до його підготовки А. Авакова (<https://www.youtube.com/watch?v=yg7dE4Kwkk8>).

Користувач Facebook Діоген Синопський зазначає з цього приводу: «Встановлення монополії на владу з боку “Батьківщини” саме по собі розхитує ситуацію. Не можна було цього робити, але “Батьківщина” стриманістю в цьому сенсі ніколи не відрізнялася. Не сприяють заспокоєнню і заяви Тимошенко (“коли я переможу”), а також її втручання в процес управління. Крім цього – конфлікти з УДАРом. Те, що вони (ЮВТ (Ю. В. Тимошенко. – Ред.)) будуть “топити” конкурентів – не потребує доказів. У цьому контексті (а є ж ще і російська версія) смерть Білого вписується в загальну логіку. Все примітивно до жаху: єдина сила, здатна загрожувати статус кво, вигідному “Батьківщині” (“Правий сектор”. – Ред.), повинна бути маргіналізована, витіснена за рамки політичного процесу. Причому бажано до виборів. Щоб ніяких майданів і шин під ЦВК! При цьому ситуація практично аналогічна тій, що була після 30 листопада із Захарченком. Теж можна було

міркувати – ось заспокоїться все – тоді й розберемося. Проте у випадку із Захарченком відставка виглядала логічно. Що не так у випадку з Аваковим? Нехай іде у відставку, а далі – за результатами роботи комісії» (https://www.facebook.com/anatol.velimovsky/posts/499702486808643?comment_id=2580526¬if_t=like).

До цього варто додати, що Ю. Тимошенко складно розраховувати на перетікання до неї електорату інших учасників президентських перегонів.

Зокрема, біло-голубий електорат Партії регіонів, з огляду на слабкість власних кандидатів, у другому турі, до якого за сьогоднішніми прогнозами більшості експертів найбільше шансів потрапити в П. Порошенка та Ю. Тимошенко, буде вибирати у парадигмі поганого і дуже поганого, при чому просто поганим для нього буде П. Порошенко, а не традиційний запеклий противник В. Януковича Ю. Тимошенко. Так само не варто лідеру «Батьківщини» розраховувати на прихильність потенційних виборців лідера «Свободи» О. Тягнибока та «Правого сектору» Д. Яроша. Адже свого часу позиції «Свободи» зміцнились якраз за рахунок розчарування частини виборців у тодішній парламентській опозиції, яка була представлена «Батьківщиною» разом з «Нашою Україною». Отже, ці виборці у випадку непотрапляння їхніх кандидатів до другого туру, імовірно, віддадуть голоси П. Порошенку, якого підтримує поки що не дискредитований участю у владі УДАР.

Нагадаємо, на сьогодні, згідно з результатами соціопитувань, лідер «Батьківщини» посідає третє місце в рейтингу кандидатів на найвищу державну посаду. Так, за версією Київського міжнародного інституту соціології та Центру «Соціс», лідирує П. Порошенко з результатом 20–21 %, у В. Кличка – 12–14 %, у Ю. Тимошенко – 8–9 %. Внутрішня соціологія, проведена ВО «Батьківщина», підтвердила ці результати. «Наші результати практично відповідають тим, що оприлюднили соціологи», – поділилося джерело в партії.

Закрите соціопитування, проведене на замовленням американських дипломатів, показало: відставання Ю. Тимошенко і В. Кличка від П. Порошенка перебуває в межах статистичної

похибки. Рейтинги політиків – 10, 13 і 13,6 % відповідно (<http://ua.korrespondent.net/ukraine/politics/3340911-korrespondent-yulyni-tysiachi-tymoshenko-rozpochynaie-novu-borotbu-zakrislo-prezydenta>).

За висновками експертів, навряд чи кардинально змінить ситуацію застосування Ю. Тимошенко у своїй кампанії адмінресурсу, адже на їхню думку, це малоімовірно.

«Губернатори просто не встигнуть відбудувати вертикаль влади настільки, щоб ефективно використовувати такий механізм на виборах», – вважає голова Комітету виборців України О. Черненко.

Про використання адмінресурсу експерт вважає доречним говорити на рівні місцевих рад і мерів. Щоправда, Ю. Тимошенко, як й іншим кандидатам, потрібно схилити на свій бік кожного окремо, а це складне завдання, практично нездійсненне в масштабах країни. «Хтось працюватиме на Тимошенко, хтось на Порошенка, хтось на Кличка», – передбачає голова КВУ (<http://ua.korrespondent.net/ukraine/politics/3340911-korrespondent-yulyni-tysiachi-tymoshenko-rozpochynaie-novu-borotbu-zakrislo-prezydenta>).

Що ж до виборчих технологій, то, як зазначає Espresso.tv, «перша самопрезентація Ю. Тимошенко і П. Порошенка натякає на те, що протистояння буде вестися у площинах емоції проти розрахунку, волі проти розуму, рішучості проти обережності. Інакше кажучи – серце проти розуму. Тимошенко зі своїми сильними сторонами – вірою, волею, рішучістю та швидкістю – дуже підходить під “війну” (недаремно в часи Майдану багато чулося, що, на жаль, серед лідерів опозиції немає Тимошенко, але коли Янукович втік, то Тимошенко не надто радісно зустріли на тому ж Майдані). Порошенко зі своїми сильними сторонами – раціональна логіка, вміння бізнесмена рахувати, знання економіки, дипломатичність та гнучкість – якнайкраще підходить під “мир”.

А головна проблема вибору полягає у тому що зараз Україна перебуває у невизначеному стані – ані миру, ані війни. І тут вже інша стара дилема – чи склянка порожня наполовину, чи навпаки повна наполовину» (<http://espresso.tv/new/>

2014/03/29/ukrayinci_obyratymut_mizh_prezydentom_myru_i_prezydentom_viny).

У цьому контексті директор Інституту трансформації О. Соскін не виключає можливості провокаційних дій з боку лідера «Батьківщини» та її оточення. За його словами, їм потрібно знайти якийсь механізм, щоб різко зрушити маятник громадської думки на свій бік. «Тимошенко не є високо продуктивним, креативним менеджером, це людина, націлена на руйнування. За своїми психологічними алгоритмами вона налаштована на істеріку, помсту, руйнування, зведення рахунків.

Природно, що Тимошенко треба знайти своє коло і якийсь підхід. Адже Турчинов, Яценюк, Аваков, Кубів, як її люди, і «Батьківщина» в цілому – дискредитовані. Отже, їй потрібно щось екстремальне, незвичайне», – вважає експерт і припускає, що це може бути щось подібне до розмови з Н. Шуфричем або «її співробітництво з Медведчуком, яке призвело до здачі Криму і до того, що Путін майже накинувся на Україну».

«Для того, щоб прийти до влади, якщо Тимошенко побачить, що вона не може виграти, вона буде готова йти на зрив виборів. Чи можна припустити, що щось може трапитися з тим чи іншим кандидатом у президенти? Або загостряться зіткнення, або трапляться якісь інші авантюри? Адже Тимошенко, як і Янукович, якщо побачить, що її не хочуть обрати президентом, не відмовиться від цього і готова буде виконати роль Герострата», – переконаний О. Соскін (<http://osp-ua.info/politicas/31902-u-timoshenko-net-shansov-na-pobedu-na-mozhet-poyti-na-sryv-vyborov—oleg-soskin.html>).

Утім, такий прогноз виглядає дещо сумнівним з огляду на те, що одного разу Ю. Тимошенко вже поступилася президентським кріслом лідеру ПР В. Януковичу. Отже, вона вміє програвати та відходити вбік. Наразі сама екс-прем'єр заявила, що підтримає П. Порошенка у випадку його перемоги на президентських виборах. Про це вона повідомила на пресконференції в Києві 27 березня. «Якщо переможе Порошенко, я буду підтримувати всі справжні реформи і зміни в нашій країні. У нас зараз, слава Богу, вперше, хто б не виграв вибори – це буде демократичний і проєвропейський політик», –

заявила Ю. Тимошенко (<http://tsn.ua/foto/na-z-yizd-batkivschini-timoshenko-priyshla-na-velicheznih-pidborah-i-palko-vitalas-z-babusyami-342603.html>).

Підсумовуючи, можна погодитись із думкою відомого політолога і політичного консультанта С. Белковського (<http://gordonua.com/news/election2014/Belkovskiy-Poroshenko-podderzhivaet-Zapad-a-Timoshenko-Rossiya-15964.html>) стосовно того, що досвід чесних виборів в Україні є, і є підстави сподіватися, що він буде застосований 25 травня. При цьому за будь-яких результатів і у П. Порошенка, і у Ю. Тимошенко, і у виборів-2014 у цілому є спостерігач і контролер – це громадянське суспільство України, уособлене в Майдані, який залишається джерелом легітимності нинішньої української влади (*Матеріал підготовлено з використанням таких джерел:* <http://korrespondent.net/ukraine/politics/3340451-tymoshenko-podderzhyt-poroshenko-v-sluchae-eho-pobedy-na-prezydentskykh-vyborakh>; <http://rian.com.ua/politics/20140327/342130666.html>; <http://ua.euronews.com/2014/03/27/yulia-tymoshenko-declares-her-intention-to-run-for-ukraine-president/>; <http://vlasti.net/news/190142>; http://ipress.ua/news/nardep_hmil_vyyshov_z_batkivshchyny_bo_tymoshenko_yde_u_prezidenty_57078.html; <http://vinnitsaok.com.ua/2014/03/27/181379>; http://gordonua.com/day_question/vtoroy-tur.html; <http://www.unn.com.ua/uk/news/1323723-na-sofiyskiy-ploschiu-kiyevi-rozpochavsya-zyizd-batkivschini>; http://espresso.tv/new/2014/03/29/z%E2%80%99yizd_batkivshchyny_rozpochavsya_z_molytyu; <http://expres.ua/digest/2014/03/29/104196-plan-tymoshenko-vstup-nato-povernennya-krymu-povnopravne-chlenstvo-yes>; <http://news.liga.net/articles/politics/1180311-dolzhniki-maydana-kak-vydvigalis-poroshenko-timoshenko-i-tyagnibok.htm> <http://tsn.ua/politika/putin-mozhe-stati-garantom-politichnoyi-smerti-timoshenko-342368.html>; <http://www.dw.de/%D0%BD%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D1%86%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D>

0%BF%D1%83%D1%82%D0%B0%D1%82-%D1%83-%D1%82%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE-%D0%BC%D0%B0%D0%BB%D0%BE-%D1%88%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2-%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%81%D0%BA%D0%B8%D1%85-%D0%B2%D1%8B%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%B0%D1%85/a-17527002; <http://polemika.com.ua/news-142156.html>; http://tvi.ua/new/2014/03/28/tymoshenko_tak_samo_ne_pidkhodyt_dlya_kerivnyctva_ukrayinoyu_yak_i_yanukovykh_holova_nimeckoho_bundestahu; <http://www.radiosvoboda.org/content/article/25313147.html>).

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Партія регіонів визначилася з кандидатом на пост Президента

Партія регіонів, яка донедавна домінувала в політичному житті України, нині переживає важкі часи. Після втечі з країни керівника «регіоналів», екс-президента В. Януковича, і його найближчого оточення для цієї політичної сили настає етап серйозної деморалізації. Паралельно почалася внутрішня боротьба за «спадщину» найбільш потужної за кількістю членів і за ресурсами партії. З'їзд ПР, де мали б обрати нового голову і висунути єдиного кандидата на пост Президента, довелося відкладати кілька разів. 29 березня з'їзд Партії регіонів нарешті відбувся, бо відтягувати вже не давали змоги терміни для реєстрації кандидатів.

Перша частина з'їзду проходила в закритому режимі. Основною її темою стало виключення з партії колишніх керівників – почесного голови В. Януковича, голови партії М. Азарова, екс-глави Міністерства доходів і зборів О. Клименка, колишнього першого віце-прем'єра С. Арбузова, голови Донецької облради А. Шишацького та депутата В. Коновалюка.

Також було змінено ситему керування партією, зокрема ліквідовано посади голови, почесного голови, заступника голови. Відтепер замість єдиного лідера у партії буде розширена президія з 11 осіб. До її складу ввійшли О. Вілкул, М. Добкін, О. Єфремов, Б. Колесніков, О. Ледида, Д. Шенцев, В. Новінський і В. Рибак. Ще два місця зарезервовані для керівників парторганізацій областей, які наберуть найбільше голосів за кандидата в Президенти, та одне місце відійде лідеру молодіжного крила. Народного депутата від Партії регіонів Є. Геллара з'їзд Партії регіонів обрав головою Центральної контрольної комісії Партії регіонів.

Інтригою з'їзду стало висунення єдиного кандидата на пост Президента від Партії регіонів. Адже про наміри балотуватися на вищу державну посаду заявили «регіонали» М. Добкін, экс-губернатор Харківської області, С. Тігіпка, заступник голови партії, Ю. Бойко, экс-віце-прем'єр-міністр і О. Царьов, народний депутат.

Напередодні найбільш імовірним кандидатом від Партії регіонів експерти називали саме С. Тігіпка, як найбільш рейтингового з «регіоналів». Згідно з дослідженням, проведеним 14–19 березня силами чотирьох соціологічних служб: Центром соціальних та маркетингових досліджень «Социс», Київським міжнародним інститутом соціології, Соціологічною групою «Рейтинг» і Центром ім. О. Разумкова, С. Тігіпка підтримують 7,3 % виборців, що відповідає четвертій позиції серед кандидатів у Президенти. Однак С. Тігіпка неочікувано для всіх зареєструвався як самовисуванець.

Поспішність дій С. Тігіпка налаштувала проти нього багатьох членів партії, пояснив журналістам заступник голови парламентської фракції М. Чечетов. Він зазначив, що кілька членів Партії регіонів занесли свої документи до ЦВК як самовисуванці – экс-віце-прем'єр Ю. Бойко, депутат О. Царьов, экс-губернатор Харківської області М. Добкін. «Але у них була ситуація, яка змушувала їх так вчинити», – сказав М. Чечетов, натякнувши на можливість кримінального переслідування названих політиків, яких нова влада підозрює в закликах до сепаратизму. С. Тігіпка ж нічого не загрожує.

У своєму виступі на з'їзді С. Тігіпко заявив, що йтиме на вибори незалежно від рішення з'їзду. А ось М. Добкін сказав, що він готовий зняти свою кандидатуру, якщо його не підтримують однопартійці.

Результатом голосування стало висунення єдиним кандидатом від Партії регіонів М. Добкіна. За таке рішення проголосувало 315 делегатів з'їзду. С. Тігіпко набрав 35 голосів, Ю. Бойко – 15, О. Царьов – один голос.

Після його обрання як кандидата в Президенти М. Добкін заявив, що він боротиметься насамперед за повернення Криму Україні. «Ми повинні боротися не тільки за територію, а й за серця і уми людей, які там живуть. І коли вони вирішать повернутися додому, в Україну, тоді разом з людьми повернеться і територія», – заявив він, пообіцявши «масштабне відновлення економічних і дипломатичних відносин з Росією».

У передвиборній програмі М. Добкін обіцяє вступ України до Митного союзу та єдиного економічного простору. «Входження в Митний союз дозволить і надалі розвивати такі стратегічні галузі промисловості, як літакобудування, ракетобудування, машинобудування, енергетика, ІТ-галузь, ОПЕ, агропромисловий комплекс та ін. Це стане гарантією того, що з'явиться система міжнародних відносин, економічних зв'язків, незалежна від швидкозмінюваної політичної кон'юнктури», – ідеться в програмі, поширеній прес-службою Партії регіонів.

М. Добкін виступає за якнайшвидше відновлення дружніх і партнерських взаємин з Росією, а також створення єдиного гуманітарного простору. «Я на законодавчому рівні закріплю права російської мови в Україні, я буду захищати нашу спільну російсько-українську історію, культуру і традиції», – сказано в програмі.

Крім того, кандидат у Президенти обіцяє забезпечити федералізацію країни, позаблоковий статус України, створення комісії щодо зміни Конституції. Також програмою передбачена передача повноважень місцевим органам влади, оподаткування підприємств за місцем ведення діяльності, введення виборності губернаторів і суддів, механізму їх відкликання, а також відкликання депутатів.

Однак, за повідомленням джерел LB.ua, Партія регіонів затвердила зовсім інші базові пункти передвиборної кампанії М. Добкіна. За інформацією видання, програма називається «Єдина країна» та публічно буде презентована 7 квітня. Програма містить 12 пунктів, у першому ж з яких відзначається унітарність і цілісність держави Україна. Про федералізацію в документі не йдеться, разом з тим четвертим його пунктом розписується бачення децентралізації влади. Мовне питання пропонується вирішити шляхом запровадження другої державної мови – російської. У зовнішній політиці програма декларує нейтралітет і позаблоковий статус України. Окрема увага приділяється боротьбі з корупцією, збереженню пільгової податкової системи в сільському господарстві, відродженню українського ВПК як основи для могутньої армії, а також боротьбі з бандитизмом і проявами неонацизму.

Намір балотуватися всупереч волі партії підтвердив і С. Тігіпко. Після закінчення з'їзду він заявив, що не знімати своєї кандидатури. «Я скільки міг боровся, щоб зробити партію більш прозорою, більш демократичною, щоб рядові члени цієї партії могли говорити вільно і щоб вона чула своїх виборців. На жаль, цього не вийшло, – прокоментував журналістам підсумки з'їзду Партії регіонів С. Тігіпко. – Якщо партія не демократична, вона обов'язково виростить наступного Януковича. Сьогодні для мене це не партія, а приватне підприємство».

На думку С. Тігіпка, Партія регіонів дуже важлива для південного сходу і всієї України. «Маючи вплив на південному сході, партія може об'єднати країну. А це найголовніше сьогодні. Партія регіонів має можливості боротися із сепаратизмом відкрито, потужно і жорстко, якщо захоче це робити», – заявив С. Тігіпко.

Політик вважає, що рішення з'їзду щодо висунення кандидата на пост президента не відображає реальних настроїв у місцевих партійних організаціях і ставить їх у дуже складну ситуацію. «Не знаю, як почуватимуться представники Партії регіонів у центрі і на заході України. Як вони будуть підтримувати політиків, які з такими гаслами виходять на з'їзд.

Я про цих людей думаю, а президія сьогодні про них не думала», – сказав С. Тігіпко.

За його словами, три обласні організації мобілізувалися повністю, водночас з інших областей взагалі не приїхали делегації. Як стало відомо, із 352 делегатів на з'їзд 120 осіб прибуло з Донецької області, 90 осіб з Харківської області та 65 осіб з Дніпропетровської.

«Зазвичай ці три організації мали одну третину голосів, а сьогодні це було дві третини голосів. Інші просто побоялися приїхати, бо з таким кандидатом потім додому можна не повертатися», – підкреслив С. Тігіпко. – Думаю, що після сьогоднішнього з'їзду партія дуже багато втратить».

Тим часом більшість експертів переконані, що шанси на перемогу кандидатів від Партії регіонів у цій кампанії мінімальні. Політолог В. Карасьов вважає, що «Партія регіонів переживає період “клінічної смерті”. Якщо вони не можуть висунути консолідованого кандидата на президентські вибори і якщо Тігіпко йде на вибори як самовисуванець, то це говорить про те, що цій Партії регіонів треба виписувати посвідчення про смерть».

В. Карасьов зазначив, що ПР у тому вигляді, у якому вона була до 2014 р., перестане існувати. «Партії регіонів у тому вигляді, у якому вона була, як партія еліт Півдня і Сходу України, як партія грошей, партія об'єднаного олігархату, прийшов кінець. І не потрібно з цього приводу шкодувати чи радіти. Кожен політичний організм має свій життєвий цикл. І для ПР він закінчився, – зазначив політолог. – На уламках Партії регіонів виникне кілька партій. Одна буде проросійською, інша федералістською, третя балансуватиме на грані такого південно-східного економічного лібералізму, який сьогодні певним чином уособлює Тігіпко».

На його думку, «на президентських виборах ПР у нинішньому вигляді буде більше свідком, аніж активним гравцем, буде статистом. Вона не виконуватиме ключових ролей передвиборного сюжету», – зазначив В. Карасьов. Між тим, не виключено, що на дострокових парламентських виборах ПР може пройти до Верховної Ради.

«Партія регіонів стиснулася до двох, від сили трьох регіонів, – констатував політолог А. Золотарьов. – Ці вибори ПР фактично зливає. Завдання полягало в тому, щоб висунути харизматичну кандидатуру на президентських виборах, тим самим створити плацдарм для дострокових парламентських виборів. Але з Добкіним навряд чи це завдання буде вирішено. На сьогодні він має близько 4 % рейтингу, у того ж Тігіпка підтримка істотно вища. Сьогоднішнє рішення може обернутися провалом для ПР на парламентських виборах».

Водночас експерти сходяться на думці, що багато в чому результат президентських виборів залежатиме саме від позиції південно-східних регіонів. За словами керівника Інституту української політики К. Бондаренка, «Південь і Схід України – це джокер на президентських виборах».

Однак відмінною особливістю поточних політичних подій в Україні є пасивність Партії регіонів у східних областях України. Це наочно проявилось в період загострення політичної ситуації, коли влада в Києві перейшла до колишніх опозиційних партій. «Регіонали» обмежилися рядом заяв, які не змінили ситуації. У результаті Партія регіонів, яка довгі роки має підтримку електорату сходу, втратила там домінуючий вплив. Більше того, сьогодні можна говорити про її розпад на окремі регіональні організації, які часто діють усупереч настроям населення східних областей.

Орієнтація регіональних організацій на інтереси власних областей і регіонального бізнесу пов'язана з очікуваннями проведення в поточному році місцевих, а можливо, і дострокових парламентських виборів. Крім того, гостре суперництво розгорнулося між окремими групами «регіоналів», кожна з яких спирається на фінансові ресурси та політичну підтримку окремих регіональних фінансово-промислових груп, а також «своїх» депутатів у Верховній Раді та обласних радах сходу.

Крім того, партія не має чіткої позиції з багатьох важливих питань. «Регіонали» кажуть про захист російської мови на південному сході і одночасно стоять на позиціях унітарної держави. Партія регіонів не раз заявляла про державний переворот і незаконність дій нової української влади і,

незважаючи на це, має намір взяти участь у майбутніх президентських виборах. «Регіонали» критикують Київ та одночасно голосують у Верховній Раді разом зі «Свободою», «Батьківщиною» і УДАРом. Подібна непослідовність і суперечливість негативно відбивається на позиціях Партії регіонів, веде до ослаблення підтримки електоратом східних регіонів. У таких умовах кандидати цієї політичної партії, що раніше спиралися на електорат сходу країни, практично не мають можливості перемогти на майбутніх виборах Президента.

Ще одна важлива особливість травневих виборів – послаблення проросійського електорату. Через окупацію Росією Криму значна частина виборців (1,8 млн), які традиційно голосували за проросійського кандидата, тепер не голосуватиме. Тож використання традиційних проросійських гасел у передвиборній кампанії вже не є актуальним. В активі Партії регіонів залишилося лише два аргументи – російська мова і федералізація.

Крім того, інтереси Партії регіонів, навіть за висування єдиним кандидатом М. Добкіна, по суті, представлені на президентських виборах ще чотирма відомими політиками – С. Тігіпком, Ю. Бойком, О. Царьовим і Р. Кузьмінім. З огляду на це експерти припускають, що насправді «регіонали» не так змагатимуться за президентство, як домовлятимуться з лідерами перегонів про підтримку в другому турі.

Ситуація була б більш прогнозованою, якби Партія регіонів зуміла зіграти командну гру й підтримала найсильнішого свого кандидата – С. Тігіпка. Директор Школи політичної аналітики Національного університету «Києво-Могилянська академія», політолог О. Гарань погоджується, що у ПР був шанс на поміркованішу лінію, якби підтримали С. Тігіпка – теж здискредитованого, але який усе-таки представляє поміркованішу позицію. Обрання ж М. Добкіна говорить про те, що Партія регіонів не змінилася, продовжує самодискредитуватися і робить ставку на людей, пов'язаних із сепаратизмом і криміналом, переконаний експерт. Тобто вона може перестати бути загальнонаціональним гравцем і йде у справді регіональну нішу. «Можливо, це й непогано для майбутньої

політичної реконфігурації в країні. А крім того, вперше за багато років країна не буде поляризуватися під час виборів, оскільки Добкін немає жодних шансів на вихід у другий тур», – підсумовує О. Гарань.

Політолог «Першої рейтингової системи» М. Басараб теж вважає ставку на М. Добкіна несподіваною. У коментарі *Gazeta.ua* він озвучив свої очікування того, що в такій делікатній ситуації, у якій опинилися «регіонали» після фактичної втрати влади в країні, вони об'єднають зусилля задля самозбереження. Але залаштункові неузгодженості, інтриги і конфлікти взяли гору. Це говорить про певний розкол цієї політичної сили. Партія регіонів виявилася не такою монолітною силою, якою вона була у свій зоряний час. «Регіонали» завжди потішалися, коли від демократичних сил балотувалося кілька кандидатів. Це полегшувало завдання для них. Тепер з ними сталося те саме, що раніше відбувалося з їхніми опонентами, констатує експерт.

«Ми прекрасно розуміємо, що найрейтинговішим кандидатом від “регіоналів” є С. Тігіпка, – зазначає політолог. – За підтримки партії і певної розкрутки він міг би значно додати і претендувати на вихід до другого туру. Після офіційного висунення на з'їзді Партії регіонів М. Добкіна шанси С. Тігіпка зменшуються. Але в нього є чимало симпатиків у партії, тому криза у лавах “регіоналів” поглибитися».

Однак у М. Добкіна жодних шансів у президентській кампанії попри потужну партійну підтримку нема, переконаний фахівець. «Висунення Добкіна свідчить про кулуарні домовленості в партії, – припускає експерт. – Очевидно, після подій на Майдані і відхід від партії С. Львовичкіна його група зменшила свій вплив. Тому С. Тігіпка не визнали фаворитом. Найпотужніший донецький клан у Партії регіонів не захотів ризикувати. Бо з народженням нового лідера в особі С. Тігіпка вони могли втратити партію. Тому вирішили піти на певний гамбіт – пожертвувати посадою Президента, але зберегти залишки партії», – підсумовує М. Басараб.

Водночас дніпропетровські та запорізькі «регіонали» не в захваті від висунення М. Добкіна. Проте в ситуації, коли

Р. Ахметов фактично став єдиним «батьком-утримувачем» Партії регіонів, очевидно, що група так званих «газовиків» на чолі з Фірташем відходить на другий план. Зважаючи на той факт, що конструкція «Порошенко за підтримки Кличка» з явним задоволенням сприймається представниками угруповання «РосУкрЕнерго» Д. Фірташ та С. Львовчкін навіть публічно підтримали це об'єднання, зрозуміло, що Р. Ахметов робитиме все можливе, щоб послабити позиції претендентів, які сприймаються ним як висуванці його головного конкурента. Група Д. Фірташа у свою чергу робитиме все можливе, щоб допомогти перемозі П. Порошенка і представити С. Тігіпка і Ю. Бойка гідними претендентами на пост глави держави, на противагу підтриманому Р. Ахметовим М. Добкіну. При цьому Р. Ахметов аж ніяк не є великим шанувальником экс-прем'єра та не варто стверджувати, що він підтримуватиме Ю. Тимошенко. Але Ю. Тимошенко використовуватиме цей розкол серед «олігархів» для того, щоб набрати бали й перемогти в ситуації, яка навіть багатьом її прихильникам здається безнадійною.

Таким чином, за висновком експерта, президентські вибори 25 травня можна назвати «дуеллю невидимок» – боротьбою колективного Ахметова з колективним Фірташем.

Політолог В. Кулик переконаний, що члени ПР, які репрезентують Р. Ахметова, свідомо висунули заздалегідь непрохідного М. Добкіна. Маючи нині «контрольний пакет» в Партії регіонів, Р. Ахметов, на його думку, обирає між двома сценаріями. Перший – ставка на конструктивну опозицію в особі О. Вілкула чи С. Тігіпка. Другий – глуха опозиція, висування М. Добкіна та підготовка до наступних виборів парламенту.

«М. Добкін – непрохідний. Але він мобілізує виборців “регіоналів” і навіть “відкусить” частину в комуністів. Не виключаю, що після президентських виборів Добкіна усунуть з перших ролей, а наперед вийде Вілкул, як головний ньюсмейкер партії. Відбудеться таке собі олюднення ПР. Вілкул здатен вступити в тактичні компроміси та бути консолідатором. Він же може очолити список ПР на парламентських виборах», – прогнозує В. Кулик.

С. Тігіпко чужий для групи Р. Ахметова. Так само його сприймає і «ядро» електорату «регіоналів». С. Тігіпко вестиме свою гру. Очевидно, він повернеться до ідеї формування своєї політичної сили, «Сильної України», або іншого проекту.

С. Тігіпку доведеться піти з партії і стати фронтменом нового політичного проекту, прогнозує на своїй сторінці у Facebook головний редактор «Еспресо.TV» В. Денисенко. Так звана «група РУЕ» програла внутрішньопартійну боротьбу за Партію регіонів іншій групі на чолі з Б. Колесніковим, О. Вілкулом й О. Єфремовим.

За словами журналіста, маневри, які робив С. Тігіпко напередодні з'їзду, породили інтригу, але не дали бажаного результату. «Тігіпко де-факто почав свою міні-кампанію на посаду голови Партії регіонів і за право стати кандидатом від ПР на найближчих виборах Президента. Фіналом цієї інтриги мав стати з'їзд партії, на якому С. Тігіпко планував переконати частину тих, хто вагався, і схилити шальку терезів на свій бік. Однак такий досвідчений апаратник, як С. Тігіпко, і його політичний партнер С. Львовчкін наразі ці праймериз програли», – пише В. Денисенко.

«35 голосів делегатів за Тігіпка супроти 315-ти за Добкіна означають безперспективність членства Тігіпка в ПР», – пише він, додаючи, що «за Тігіпком піде і Ю. Бойко, який наразі ще становить у ПР ту саму групу впливу, що й Тігіпко – групу РУЕ».

В. Денисенко вважає, що новим «сірим кардиналом ПР» стане Б. Колесніков, який, за інформацією експерта, на закритій частині з'їзду був одностайно обраний секретарем президії партії. «Враховуючи, що ПР змінила форму управління на колективну й управляти партією тепер буде такий орган, як президія, нова позиція Колеснікова дозволяє стверджувати, що він тепер є фактичним розпорядником ПР. Хоча все-таки баланси в президії ПР вибудовані, і одноосібним лідером назвати Колеснікова буде перебільшенням», – наголосив В. Денисенко.

Тим часом відкритим залишається питання, чи буде В. Путін неофіційно брати участь у президентській кампанії

в Україні. Очевидно, що для російського президента це останній легітимний шанс зберегти Україну у своїй сфері впливу. На кого ставитиме Росія, поки не надто зрозуміло. Можливо, далеко не на одного кандидата. Утім можна припустити, що В. Путін зацікавлений, щоб майбутній переможець набрав ледве-ледве за 50 %, щоб легітимність Президента була дуже слабкою і він постійно відчував тиск потужної опозиції з чітко визначеним лідером, який, не виключено, апелюватиме до Москви в пошуках додаткових аргументів проти нової української влади.

Поки що в Росії заявляють, що не визнають дострокових виборів Президента України, оскільки вони не відповідають положенням угоди, підписаної В. Януковичем і представниками опозиції 21 лютого, і, відповідно, Росія не вважає такі вибори легітимними. Про це заявив постійний представник Росії при ОБСЄ А. Келін. «Щоб отримати достатньо легітимного, а саме такого Президента, якого б підтримували всі, в тому числі східні області України, потрібні зміни, потрібне врахування їхніх думок при прийнятті та проведенні рішень, – підкреслив дипломат. – Цього поки не відбувається».

Водночас у Міністерстві закордонних справ Росії вже називають конкретні умови, за дотримання яких російська сторона вважатиме президентські вибори в Україні законними. «Ми розраховуємо на те, що умови для проведення виборів будуть створені», – заявив заступник глави МЗС РФ Г. Карасін. За словами заступника міністра, легітимність виборів Президента України залежатиме від ряду умов, серед яких – «транспарентність, справедливість, врахування інтересів регіонів». «Від цього залежить і легітимність», – підкреслив Г. Карасін.

За словами заступника голови МЗС РФ, російська сторона хоче, щоб пріоритетом у врегулюванні ситуації на Україні «було проведення конституційної реформи, яка б враховувала думку регіонів». «Від цього багато в чому залежить успіх будь-яких виборів, які проводяться в Україні», – пояснив Г. Карасін.

Разом з тим заступник голови російського зовнішньополітичного відомства повідомив про готовність РФ співпрацювати з новою українською владою, яка буде сформована демократичним шляхом.

За даними соціологів, прийти на дільниці 25 травня планує майже 84 % населення. Експерти називають це добрим сигналом. Найохочіші голосувати – західні регіони, а от Схід і Південь менш оптимістично налаштовані щодо перегонів, тут кожен другий або проігнорує вибори, або проголосує проти всіх. За словами голови Комітету виборців України О. Черненка, сьогодні частина електорату, яка не готова взяти участь у виборах або не знає за кого голосувати, – це, як правило, виборці Партії регіонів.

Цілком імовірно, що основна агітація «регіоналів» відбудеться в східних областях, тим самим закріпивши за кандидатами від Партії регіонів статус регіональних, але ніяк не українських політиків. Єдиною перспективою для явно непрохідних на посаду Президента кандидатів від Партії регіонів може бути дострокова парламентська кампанія, яка набуває дедалі більших імовірних обрисів (*Роботу написано з використанням таких матеріалів: Януковича, Азарова та ще 4 осіб виключили із ПР // Українська правда. – 2014. – 29.03; Добкін переміг Тігіпка на з'їзді ПР // Gazeta.ua. – http://gazeta.ua/articles/politics/_dobkin-peremig-tigipka-na-zyizdi-pr/549796?mobile=true; «Батьківщина», «Свобода» і ПР висунули кандидатів у Президенти // Тільки правда. – <http://t-pravda.net/policy/other/162102-batkvshhina-svoboda-pr-visunuli-kandidatv-u-prezidenti.html?lang=ru>; Perezавантаження // LB.ua. – http://ukr.lb.ua/news/2014/03/30/261285_perezagruzka.html; Добкін обіцяє відновити відносин з РФ при перемозі на президентських виборах // Інформаційна агенція 112.UA. – <http://ua.112.ua/politika/dobkin-obicyaye-vidnoviti-vidnosin-z-rf-pri-peremozi-na-prezidentskih-ivorah-41920.html>; Партія регіонів затвердила Добкіну неочікувану програму // ФАКТИ. ICTV. – <http://fakty.ictv.ua/ua/index/read-news/id/1510063>; Между Тимошенко и Порошенко // Независимая газета. – http://www.ng.ru/cis/2014-03-31/1_ukraina.html; У двобої Тимошенко з Порошенком виграє Вона // Коментарі. – <http://ua.comments.ua/politics/226242-u-dvoboi-timoshenko-z-poroshenkom-vigraie.html>; Президента оберуть «втомлені*

від Майдану» // Коментарі. – <http://ua.comments.ua/politics/226181-prezidenta-oberut-vtomleni-vid-maydanu.html>. – 2014. – 29.03; У Михайла Добкіна жодних шансів нема // UkrNews24. – <http://ukrnews24.com/politika-u-mixajla-dobkina-zhodnix-shansiv-nema-politolog>; Чому Добкін? // Газета «День». – <http://m.day.kiev.ua/uk/article/politika/chomu-dobkin>; О. Гарань: Що бачимо після висувань кандидатів? // Українська правда. Блоги. – <http://blogs.pravda.com.ua/authors/haran/533944329f0ea>; Партія регіонів перебуває у стані клінічної смерті // Тиждень.ua. – <http://tyzhden.ua/News/105700>; В. Портников. Дуэль невидимок // LB.ua. – http://lb.ua/news/2014/03/31/261351_duel_nevidimok.html; Дарт Вейдер зняв свою кандидатуру на користь Михайла Добкіна // УаРевю. – <http://uareview.com/dart-vader-dobkin>; Без Криму і без адмінресурсу – особливості президентських виборів-2014 // Радіо «Свобода». – <http://www.radiosvoboda.mobi/a/25315147.html>. – 2014. – 31.03; У Кремлі натякають на умови, за яких готові визнати вибори в Україні // Новий погляд. – <http://www.pohlyad.com/news/n/43586>; Политический разрыв Украины // Независимая газета. – http://www.ng.ru/courier/2014-03-31/11_ukraina.html; Порошенко – фаворит президентських перегонів, якщо вірити соціологам // Радіо «Свобода». – <http://www.radiosvoboda.org/content/article/25311200.html>).

В. Бондаренко, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ,
канд. наук із соц. комунікацій

«Сенсаційний» з'їзд УДАРу

29 березня в столичному Мистецькому арсеналі відбувся робочий XI з'їзд політичної партії УДАР.

Очікуваною сенсацією стало рішення лідера УДАРу В. Кличка не висувати свою кандидатуру на пост Президента України, натомість балотуватися на посаду мера Києва. Резонансність рішення пояснюється досить високими шансами,

що донедавна пов'язувалися з постаттю лідера УДАРУ як кандидата на пост Президента. Водночас великою несподіванкою воно не стало, адже ще напередодні з'їзду лідер об'єднання «Третя українська республіка» Ю. Луценко анонсував відповідний крок В. Кличка. Соціологічні дані також не виключали, що лідер УДАРУ може відмовитися від президентської кампанії. Дані декількох опитувань фіксують показники В. Кличка в першій трійці, проте із включенням у перегони Ю. Тимошенко та за два місяці її агітації ситуація мала високі шанси змінитися не на користь В. Кличка. Так, за даними соціопитування, який провели «Соціс», КМІС, «Рейтинг» і Центр ім. О. Разумкова, 24,9 % опитаних українців підтримали б кандидатуру позафракційного народного депутата П. Порошенка на виборах Президента, на другому місці В. Кличко – 8,9 %, трійку лідерів замикає Ю. Тимошенко – 8,2 %.

Власне, доцільність такого розміну підтримують не всі партійці УДАРУ: у партії чимало людей, які вважають, що у В. Кличка були непогані шанси на перемогу (щодо президентської посади), а посада мера Києва за відсутності реальних повноважень (вони в голови міськадміністрації) стане для перспективного політика свого роду «почесною пенсією».

Як вважає керівник Інституту політичних, соціологічних та маркетингових досліджень В. Бондаренко, В. Кличко відмовився від президентських амбіцій, оскільки його рейтинг утричі менший, ніж підтримка П. Порошенка. До того ж його симпатиками є переважно молоді виборці, а вони можуть і не прийти на вибори. Тому він зосередився на виборах мера Києва. Його рейтинг у столиці постійно становить близько 20 %. Це найвища підтримка киян серед претендентів на крісло столичного голови. Водночас, на думку фахівця, П. Порошенко і В. Кличко зуміли домовитися, бо їхній електорат практично однаковий. «Тому вони вирішили об'єднати зусилля, аби не зашкодити один одному, – каже політолог. – П. Порошенку підтримка В. Кличка вкрай необхідна, адже у нього нема такої розгалуженої партійної структури, як в УДАРУ. Тепер він практично її отримає. Для кандидата в Президенти це великий плюс, бо парламентська партія – це виборча

машина, яка значно підвищує шанси. Водночас В. Кличко поставив на П. Порошенка, бо вже мав розбіжності з “Батьківщиною”. Навіть ставив питання про відставку спікера парламенту О. Турчинова. Під час деяких голосувань партія УДАР не додавала голосів новій більшості». За таких обставин головна боротьба за президентське крісло розгорнеться між П. Порошенком і Ю. Тимошенко, переконаний експерт.

Своє рішення лідер УДАРу пояснив тим, що балотуватися на президентських виборах має той політик, у якого найвищі шанси здобути перемогу й отримати підтримку українців. Він також закликав демократичні сили об’єднатися заради України і сформуванню одну команду на парламентські вибори.

Тож кандидатом від УДАРу став лідер партії «Солідарність», позафракційний народний депутат П. Порошенко, підтриманий 535 голосами. Виступаючи на з’їзді, В. Кличко наголосив: «Знаю, що багато хто з вас бачили Віталія Кличка Президентом. Але сьогодні не час амбіцій... Я вдячний вам за те, що ви підтримали висунення в Президенти П. Порошенка». За його словами, вибори Президента України 25 травня мають об’єднати суспільство, а не стати черговою війною всіх проти всіх.

Отже, результатом з’їзду стало підписання лідерами УДАРу та «Солідарності» Декларації про об’єднання зусиль для забезпечення перемоги на виборах. У тексті документа значиться, що політики консолідують свої сили з метою забезпечення спільної перемоги демократичних сил на наступних президентських, парламентських виборах і виборах мера столиці. Підписанти також зобов’язалися реалізувати політику європейських реформ, провести реформу місцевого самоврядування та забезпечити широкі повноваження регіонам в економічній і гуманітарній сферах. Водночас, як підкреслив В. Кличко, підписана Декларація не означає об’єднання політсил. «Питання об’єднання партій поки не стоїть», – заявив В. Кличко під час з’їзду своєї партії і підкреслив, що політсили будуть тісно співпрацювати.

Таким чином, виборців чекає спільна кампанія В. Кличка і П. Порошенка на президентських виборах. Відповідно до

їхніх заяв, політики підкреслюватимуть конструктивність об'єднання та наголошуватимуть на готовності відмовитися від персональних амбіцій. П. Порошенко, виступаючи на з'їзді партії УДАР, наголосив, що після 20 лютого в Україні живе абсолютно новий народ. «Ми живемо в іншій країні, де політики нарешті повинні навчитися чути голос народу, вимоги народу... Демократичні сили повинні бути єдиними... Політики повинні навчитися об'єднуватися. Досі в українській політиці не було такого випадку, коли два кандидати на пост Президента, які користуються найвищим рівнем підтримки, могли б так вчинити – об'єднатися. Ми з партією УДАР закладаємо абсолютно нові традиції в політиці», – зазначив він.

«Було б зрадою, якби ми не об'єдналися. Це мужній, мудрий, великий політичний вчинок», – наголосив він. Результатом політики бачать перемогу у першому турі. «Наша єдність може привести до того, що вже в першому турі ми зможемо забезпечити перемогу на виборах Президента і мера Києва», – заявив П. Порошенко після з'їзду партії.

Експерти припускають, що передвиборна кампанія П. Порошенка, швидше за все, буде заснована на позиціонуванні його як поміркованого, центристського кандидата, який може в ситуації глибокого розколу країни стати компромісним Президентом.

Фахівці також зазначають, що союз В. Кличка і П. Порошенка, у якому саме П. Порошенко відіграватиме ключову роль, отримав підтримку Заходу, а дехто з оглядачів не виключає, що саме позиція Заходу стала визначальним чинником стримування президентських амбіцій В. Кличка. Опосередковано на користь цієї тези говорить той факт, що останнім часом П. Порошенко та В. Кличко активно проводили зустрічі з європейськими лідерами. Так, зокрема, 26 березня вони провели зустріч з прем'єр-міністром Великобританії Д. Камероном і членами парламенту, після чого й було оголошено про відмову В. Кличка від балотування на пост Президента та підтримку П. Порошенка.

Стосовно ставлення західних політиків до П. Порошенка досить ілюстративним є висновок американського видання

The New York Times, яке звертає увагу, що «після того, як провідний претендент (В. Кличко. – Ред.) випав з президентської гонки в Україні в суботу, надії багатьох українців і їхніх західних прихильників тепер покладені на людину, відому як Віллі Вонка України (Віллі Вонка – герой роману-казки Р. Даля “Чарлі і шоколадна фабрика”. – Ред.), мільярдер і власник компанії з виробництва шоколадних цукерок».

На думку американського ЗМІ, сам образ П. Порошенка, який раніше працював як у прозахідному, так і в проросійському урядах, вигідно відрізняє його від конкурентів. «У країні, де політики, як правило, мають тенденцію бути яскравими і несамовитими, Порошенко ретельно зважує свої слова і каже розмірено, іноді технічно монотонно, – зазначає видання. – Насправді, як кажуть аналітики, його статечний образ може бути частиною його звернення в країні, де з підозрою ставляться до подальших драматичних змін».

The New York Times зазначає, як саме може допомогти центрим «шоколадного короля» в нинішній ситуації в Україні: «У своєму інтерв'ю Порошенко підкреслив важливість економічних навичок, які, за його словами, він виносить з підприємств, які, крім солодошів, також включають вивчення медіа, доставку, сільське господарство і автомобілі, і пояснив межі можливого компромісу з Росією». «У мене є досвід у тому, як побудувати новий інвестиційний клімат, – цитує видання слова П. Порошенка. – Я знаю, як побудувати нульову терпимість до корупції. Я знаю, як побудувати судову систему. Я знаю, як створити позитивну, абсолютно нову сторінку української історії».

Таким чином, американське видання вважає, що П. Порошенко надалі зможе налагодити зовнішні відносини України і із Заходом, і з Росією.

Експерти також не виключають, що для Москви, судячи з усього, фігура П. Порошенка теж може виявитися прийнятною. Багато що залежатиме від того, яку він обере стратегію виборчої кампанії. Відомо, наприклад, що П. Порошенко завжди був прихильником зближення України з НАТО, але кілька днів тому заявив про те, що це питання треба відклас-

ти. Це можна розцінювати як певну ознаку його готовності враховувати позицію Росії.

У свою чергу В. Кличко одразу включився в передвиборну кампанію та ще раз наголосив на необхідності об'єднання демократичних сил, закликавши главу партії «Батьківщина» Ю. Тимошенко не балотуватися на пост Президента України. Про це в понеділок, 31 березня, він написав у своїй статті для німецького видання Bild.

«П. Порошенко на сьогодні має в опитуваннях найбільшу підтримку – і саме тому я його підтримую. Ю. Тимошенко також повинна взяти на себе відповідальність і підтримати П. Порошенка», – написав В. Кличко. «Для мене особисто, ця втрата не означає, що я буду працювати менше для України, а якраз навпаки. Основні реформи розпочнуться в Києві, і від столиці все залежатиме. Я хотів би на посаді мера виконати обіцянки, які ми дали людям: реформи, боротьба з корупцією, будівництво нової України», – додав лідер УДАРу.

Народний депутат від УДАРу І. Геращенко висловила переконання, що об'єднання політиків – перший крок до об'єднання України. «Сьогодні на порядку денному – єдність країни. Але хіба можна об'єднати країну, якщо політики самі не можуть об'єднатися? Тому об'єднання В. Кличка і П. Порошенка – це перший крок до об'єднання України», – сказала вона на з'їзді партії.

За словами І. Геращенко, це тандем справжніх чоловіків, які зможуть дати фору всім і перемогти на виборах Президента України і мера Києва. «Але це буде не перемога. Перемога буде тоді, коли в Севастополі буде піднято український прапор», – підкреслила політик. І. Геращенко також висловила думку, що з таким тандемом Україна стане членом ЄС протягом п'яти років.

Позитивно оцінює об'єднання зусиль лідера партії УДАР В. Кличка та кандидата на пост Президента П. Порошенка на виборах лідер ВО «Свобода», кандидат на пост Президента **О. Тягнибок**. «Будь-які інтеграційні процеси, які відбуваються сьогодні в середовищі колишньої опозиції, а нинішньої влади, ми однозначно схвалюємо, тому що перемогти ми зможе-

мо тільки разом і тільки спільно», – зазначив він. О. Тягнибок також зазначив, що «Свобода» не критикуватиме і «я особисто ніколи не буду критикувати тих людей, з якими пліч-о-пліч ми пройшли протягом трьох місяців революції гідності». При цьому він додав, що це спільна боротьба і ще не всі завдання, які ставилися під час революції, на сьогодні реалізовані. О. Тягнибок не виключає, що пізніше під час президентської кампанії можуть бути якісь домовленості між кандидатами на пост Президента про координацію дій або підтримку один одного.

Рішення лідера УДАРу В. Кличка підтримати кандидатуру народного депутата П. Порошенка на дострокових президентських виборах привітав і **Д. Фірташ**. Про це йдеться в заяві, поширеній компанією Group DF. «Я підтримую ідею висунення єдиного кандидата на пост Президента України від демократичних політичних сил. Рішення В. Кличка підтримати П. Порошенка на президентських виборах може стати прикладом для інших політиків. У нинішніх реаліях важливо швидко стабілізувати економічну і соціальну ситуацію в країні. Це можна зробити, якщо політичні сили об'єднують свої зусилля і забезпечать легітимне проведення президентських виборів, – йдеться в заяві. – Закликаю політиків, які братимуть участь у президентських виборах, не тільки декларувати наміри, але і зробити вибір між особистими амбіціями і необхідністю стабілізації ситуації в Україні. Формування єдиного пакета реформ, навколо якого об'єднуються всі політики, все суспільство – необхідна умова якнайшвидшої стабілізації ситуації в країні. Тільки в таких умовах можливий економічний і соціальний розвиток держави».

Колишній мер Києва **Л. Косаківський** також схвально поставився до рішення В. Кличка відмовитися від участі в президентських виборах і поборотися за посаду мера Києва. Про це він написав на своїй сторінці в Facebook. «Кличко...приємно здивував. Його рішення відмовитися балотуватися на посаду Президента на користь більш рейтингового кандидата Порошенка, пожертвувавши тим самим своїми власними амбіціями на користь загальній справі, заслуговують на по-

вагу та наслідування іншими в нашому політикумі. Це прояв політичної культури, поки невластивої нашим політикам, та свідчення про набуття ним політичної зрілості. Респект Віталію», – написав Л. Косаківський.

«І з виборами київського міського голови все стає майже зрозумілим і піднімає їх на інший рівень, коли в них будуть брати участь політики першого ешелону. Столиця заслуговує на це. Є надія на те, що тепер швидше будуть вирішені питання повернути Києву самоврядування, якого Кучма – Ющенко – Янукович позбавили киян», – вважає Л. Косаківський.

Найважливішою подією вважає об'єднання двох найбільш рейтингових кандидатів – П. Порошенка та В. Кличка засновник Інституту стратегічних досліджень «Нова Україна»

С. Львовчкін.

«Найважливіша подія – об'єднання двох найбільш рейтингових кандидатів – Порошенко і Кличка. Тільки сильні люди можуть відкинути амбіції заради об'єднання демократичних сил і об'єднання держави, – сказав він. – Я сподіваюся, що кандидати на пост Президента зроблять все, щоб об'єднати країну».

Лідер Всеукраїнського народного руху і політичної партії «5.10» **Г. Балашов**, коментуючи початок виборчого процесу, висловив думку, що на майбутніх президентських виборах необхідно розглядати пари Порошенко – Кличко (останній балотується в мери) і Тимошенко – Луценко (який також балотується в мери).

Політик переконаний, що пара Порошенко – Кличко на сьогодні більш сильна і здатна розбити пару Тимошенко – Луценко. До того ж нині БЮТ займає всі ключові пости в державі, а тому саме на них лягає і вся відповідальність за ситуацію в країні, зокрема втрата Криму, непопулярні реформи.

На переконання Г. Балашова, перспективність П. Порошенка на посаді Президента України не в останню чергу пов'язана з тим, що «він не з газового царства, а значить, не пов'язаний з Путіним». «Тимошенко завжди займалася, займається і буде займатися газом, і її зв'язок з Путіним для мене очевидний», – наголошує лідер політичної партії «5.10». Проте Г. Балашов звертає увагу та той факт, що П. Порошенко немає

розвинутої політичної структури та ідеології. Політик прогнозує, що як Президент П. Порошенко буде вкрай слабким, справжньої влади йому ніхто не дасть. П. Порошенко не зможе змінити Конституцію з метою посилення своїх повноважень. Тому влада зміститься до парламенту і, швидше за все, опиниться в руках коаліції і слабого Прем'єра.

Політолог Першої рейтингової системи **М. Басараб** вважає, що об'єднання зусиль П. Порошенка і В. Кличка у виборчій кампанії піде на користь обом. Підтримка П. Порошенка з боку В. Кличка вбачається ним як комфортне для останнього рішення: В. Кличко отримав гарну нагоду визначити для себе оптимальний підхід до президентської кампанії, до якої він не готовий, а його шанси на виборах мера Києва збільшаться, вважає експерт. «Об'єднання їхніх зусиль – це ядерний аргумент, бо вони нині найрейтинговіші політики, – каже М. Басараб. – До того ж цей альянс матиме подвійний ефект, оскільки суспільство бажає об'єднання політиків патріотичного спрямування. Це достатньо сильний технологічний хід, електоральний ривок, поки в кампанію не включилася Ю. Тимошенко й інші кандидати. Після цього президентський рейтинг П. Порошенка зросте, можливо, до 40 %. У столиці вони будуть агітувати один за одного. І це буде корисно для обох».

Позитивно оцінює домовленості між В. Кличком і П. Порошенком політолог **О. Палій**. «В. Кличко – міцна духом людина, – говорить фахівець. – Він виховує в собі якості, яких не вистачає багатьом українським політикам, – послідовність, щирість, твердість. Він зрозумів, що зараз не головне набрати якусь кількість голосів на виборах. Треба допомогти Україні в цей вирішальний момент швидко отримати оптимального Президента».

На думку експерта, за таких обставин П. Порошенко може перемогти в першому турі, а шанси Ю. Тимошенко на президентство значно зменшуються. «Нехай Ю. Тимошенко конкурує, від цього виборча кампанія буде яскравою, – зазначає політолог. – Але вона людина іншої епохи. Її відповідальність за те, що з країною в останні роки, так само велика, як і

Ющенко і Януковича. Думаю, ніяких ноу-хау вона не продемонструє. Її піар-кампанія буде звичною, побудованою на популізмі. Але ніякі політичні технології їй не допоможуть». Експерт переконаний, що экс-прем'єру не допоможе і те, що зараз «Батьківщина» має головні важелі керування країною.

Рішення лідера УДАРу В. Кличка відмовитися від участі в президентських виборах і балотуватися в мери Києва дає можливість Україні прискорити процес легітимізації нової влади. В умовах військової загрози з боку Росії та економічної кризи в самій Україні обрання глави держави в найкоротший термін критично важливий момент, вважає президент Української академії політичних наук **М. Михальченко**.

«Наскільки мені відомо, одним з ключових мотивів В. Кличка, котрий прийняв рішення відмовитися від участі в президентських виборах на користь П. Порошенка, стало те, що в такому разі Президент може бути обраний вже в першому турі. Для України критично важливо не тільки як можна прозоріше, але і якомога швидше провести вибори нового глави держави. Другий тур виборів – це зайві три тижні, кожен з яких буде використаний Росією для розгойдування ситуації на південному сході», – зазначив політолог.

М. Михальченко також акцентує увагу на тому, що основна фінансова допомога Заходу почне надходити в Україну тільки після завершення виборів. «В складному становищі, в якому опинилася наша держава, важливо, відбудеться це на початку червня або через місяць. Сьогодні для української економіки зволікання з реанімаційними заходами – велика розкіш», – переконаний експерт.

Політолог висловив жаль, що інші політики не пішли за прикладом лідера УДАРу.

У свою чергу керівник Інституту медіа-моделювання та політико-економічного аналізу «Перспектива» **Є. Черненко**, коментуючи рішення В. Кличка, зазначив: «Взагалі ситуацію з Кличком я б охарактеризував так: є дві новини – хороша і дуже хороша. Хороша та, що Кличко не йде в Президенти. Я розумію, що сьогодні багато прихильники Віталія в регіонах засмучені. Але давайте будемо об'єктивними. Кличко, по суті,

новачок у великій політиці. Принаймні у порівнянні з тим же Порошенком, Тимошенко, які 20 років в політиці. У Кличка ще все попереду. В тому числі не виключаю президентство. По-друге, те, що Кличко зосередиться на столиці, не означає, що він не буде впливати на політику в Україні. Фракція УДАР у парламенті залишається найбільш згуртованою і однією з найвпливовіших. Наскільки я зрозумів, за домовленостями з Порошенком, який з величезною ймовірністю і виграє вибори, УДАР отримає серйозне представництво в органах влади. Тобто Кличко гарантовано отримує і вплив, і досвід для подальшої політичної кар'єри».

«Дуже хороша новина стосується насамперед, звісно, киян. Столиця вперше за останнє десятиліття, знову ж таки з величезною часткою ймовірності, отримає керівника, що має більше ніж вагомні можливості відстоювати інтереси Києва на загальнодержавному рівні. Нагадаю, що останнім керівником столиці, яка має фракцію в парламенті, був О. Омельченко. Ні Черновецький, ні тим більше Попов не були повноцінними “політичними важковаговиками” на загальнодержавному рівні. Звідси неможливість у минулі роки повноцінно відстоювати інтереси столиці. З приходом на посаду мери Кличка ситуація кардинально зміниться. Прошу вибачення за каламбур, але Київ очолить навіть не “важковаговик”, а “політичний важковаговик”, – зазначає Є. Черненко. – Плюс, не варто забувати, що, на відміну від загальноукраїнського рівня, на столичному рівні Кличко і його партія мають серйозний досвід роботи. Тобто і готові рішення, які необхідно реалізувати, і кадри, які будуть це робити. В умовах, коли на “розкачку”, на ознайомлення нової влади з положенням справ часу немає, це безумовний плюс для столиці».

Загалом стосовно київської кампанії експерти досить оптимістично оцінюють шанси В. Кличка.

На з'їзді партії В. Кличко заявив, що хоче перетворити Київ на європейську столицю. Він назвав таке рішення збалансованим. В. Кличко впевнений, що зможе зробити з української столиці справжнє європейське місто.

Народний депутат від УДАРу В. Пацкан переконаний, що рейтинг В. Кличка в Києві найвищий. «...Зараз В. Кличко по-

винен донести до киян, що він зможе організувати процес. Дуже помилковою є думка, коли розповідають, що мер – це комунальник. Мер повинен організувати роботу. Це менеджер вищої ланки, який повинен ефективно побудувати в місті процес роботи, залучити інвестиції», – наголосив В. Пацкан.

Він прогнозує, що в разі перемоги В. Кличка на виборах мера Київ перетвориться на європейське місто протягом одного-двох років.

Одним з конкурентів на виборах київського голови В. Кличко матиме депутата від «Батьківщини» Л. Оробець, яка вже заявила про такі плани та вже сьогодні веде активну передвиборну кампанію. За словами Л. Оробець, її мета – «побудувати нову Україну, почавши з Києва, ту Україну, про яку ми разом мріяли і за яку боролися».

Вона обіцяє на посаді голови Київради зробити Київ «комфортним і акуратним, як Відень», наповненим туристами, як Рим, центром бурхливим ділової активності, як Лондон. «Я готова брати владу тільки безпосередньо з рук громадян. Я розраховую лише на вас і на себе. Але й буду повинна тільки вам», – обіцяє виборцям Л. Оробець.

Політик наголошує: «Вперше в історії України ми хочемо провести нормальну людську кампанію, від людини до людини, засновану на волонтерах і людях доброї волі. З прозорим фінансуванням, зрозумілу і з відповідальністю за сказані слова».

«Із сьогоднішнього дня ми формуємо команду, яка переможе і сформує основу управління містом. Кожен, хто відчуває внутрішню силу, сміливість, бажання, готовий смикнути – приходьте і включайтесь», – заявляє Л. Оробець.

Варто відмітити, що така активність і нестандартність у веденні передвиборної кампанії може істотно додати дивіденти Л. Оробець, а її активність у соціальних мережах – відтягнути частину виборців, на яких розраховує В. Кличко. Донедавна за нього була готова голосувати третина киян, але оцінювати його шанси нині можна буде лише після оголошення повного списку претендентів.

На сьогодні про своє бажання балотуватися вже заявили экс-міністр внутрішніх справ Ю. Луценко, народні депутати

О. Оробець, М. Катеринчук і В. Кириленко, а також громадський активіст І. Луценко. Однак поки що всі, хто хотів би стати мером, – кандидати неофіційні, оскільки виборчий процес почнеться тільки з 4 квітня.

Експерти констатують, що, хто б не переміг на виборах мера, уже сьогодні зрозуміло одне: реалізувати свої передвиборні обіцянки йому буде непросто. І депутати міськради, і міський голова, обрані 25 травня, переобиратимуться вже через півтора року – восени 2015 р. під час чергових всеукраїнських виборів до місцевих органів влади. Отже, часу для втілення задуманого буде вкрай небагато.

На думку політологів, спільними гаслами в усіх кандидатів будуть: збереження єдиної країни; повернення Криму; потужна армія; люстрація влади; децентралізація влади – реформа місцевого самоврядування; стабільне економічне зростання (*Роботу написано з використанням таких джерел:* http://news.liga.net/news/politics/1168063-poroshenko_pribyl_na_sezd_partii_udar.htm; http://www.ukrinform.ua/rus/news/udar_provedet_sezd_v_etu_subbotu_1617118; <http://hronika.info/politika/18112-klichko-idet-v-mery-kieva-a-poroshenko-v-prezidenty-sezd-partii-udar.html>; <http://korrespondent.net/ukraine/politics/3341556-partyy-ukrayny-vyd-vynuly-kandydatov-v-prezidenty>; http://news.eizvestia.com/news_politics/full/118-poroshenko-majdan-ukrepil-moi-otnosheniya-s-partiej-udar; <http://gordonua.com/news/election2014/Klichko-Kandidatom-dolzhen-byt-Poroshenko-15873.html>; <http://gordonua.com/news/election2014/Poroshenko-obyavil-o-svoem-uchastii-v-vyborah-prezidenta-15814.html>; <http://thekievtimes.ua/politics/347652-poroshenko-i-klichko-svodyat-shansy-orobec-k-nulyu.html>; <http://thekievtimes.ua/politics/347407-fesenko-o-tom-kto-idet-v-prezidenty-i-pochemu.html>; <http://rian.com.ua/view/20140329/342332876.html>; <http://www.segodnya.ua/politics/pnews/kak-poroshenko-poshel-v-prezidenty-a-klichko-v-mery-kieva-506339.html>; <http://www.segodnya.ua/politics/pnews/gerashchenko-tandem-klichko-i-poroshenko-smozhet-pobedit-na-vseh-vyborah-506266.html>; <http://www.pravda.com.ua/rus/news/2014/03/>

29/7020706; <http://www.segodnya.ua/politics/pnews/shufrich-udivlen-otkazom-klichko-idi-prezidenty-i-prorochit-vtoroy-tur—506327.html>; <http://www.unian.net/politics/901990-tyagnibok-polojitelno-otsenivaet-obyedinenie-usiliy-klichko-i-poroshenko-na-vyiborah.html>; <http://ru.tsn.ua/politika/klichko-i-poroshenko-poka-ne-sobirayutsya-obedinyat-partii-357758.html>; http://gazeta.ua/ru/articles/politics/_sansy-klichko-na-kiievskih-vyborah-uvelichatsya-politolog/549825; http://gazeta.ua/ru/articles/politics/_poroshenko-mozhet-pobedit-v-pervom-ture-politolog/549823; http://gazeta.ua/ru/articles/politics/_politolog-nazval-tri-vyigrashnyh-temy-prezidentskoj-kampanii/549822; <http://minprom.ua/digest/150557.html>; NR2.ru: <http://www.nr2.ru/kiiev/491648.html>; <http://telegraf.com.ua/ukraina/politika/1204547-partiya-udarreyting-vitaliya-klichko-v-kiieve-samyiy-vyisokiy.html>; <http://www.segodnya.ua/politics/pnews/levochkin-obradovalsya-obedineniyu-klichko-i-poroshenko-506317.html>; <http://h.ua/story/401577/#ixzz2xXIWvM64>).

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Верховна Рада України прийняла Закон «Про схвалення рішення Президента України про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України у 2014 році для участі у багатонаціональних навчаннях».

Законодавчим актом врегульовано питання щодо допуску підрозділів збройних сил інших держав на територію України у 2014 році для участі у багатонаціональних навчаннях, визначено їх загальну чисельність, типи і кількість озброєння, військової техніки, строки перебування та місця дислокації на період проведення навчань.

Фінансові витрати, пов'язані з підготовкою та проведенням багатонаціональних навчань на території України у 2014 році, здійснюватимуться у межах виділених на 2014 рік Міністерству оборони України асигнувань за бюджетною

програмою 2101020 «Забезпечення діяльності Збройних Сил України та підготовка військ».

Відповідний законопроект зареєстровано за № 4561 (Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 1.04).

Верховна Рада України прийняла Постанову «Про негайне роззброєння незаконних збройних формувань в Україні».

Верховна Рада України у зв'язку з надзвичайною суспільно-політичною ситуацією, що склалася в країні, загостренням криміногенної обстановки і системними провокаціями з боку іноземних громадян на південному сході України та в місті Києві, зобов'язує Міністерство внутрішніх справ України, Службу безпеки України негайно провести роззброєння незаконних збройних формувань.

Постанова набирає чинність з моменту її прийняття.

Відповідний проект постанови зареєстровано за № 4614 (Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 1.04).

Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2014 рік”».

З метою забезпечення відновлення економіки України та невідкладної стабілізації фінансової ситуації, з урахуванням реалій економічної ситуації Законом внесено зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік», які ґрунтуються на положеннях Програми діяльності Кабінету Міністрів України та оновленому макроекономічному прогнозі розвитку України на 2014 р.

Зокрема, у проекті зменшено на 22 372 555 тис. грн доходи та на 25 449 725 тис. грн видатки Державного бюджету України на 2014 р. Крім того, на 3 000 000 тис. грн зменшується граничний обсяг дефіциту Державного бюджету України на 2014 рік, а також збільшується на 78 524 819 тис. грн гранич-

ний обсяг державного боргу. Відповідний законопроект зареєстровано за № 4575 (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 27.03).

Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні» (назва Закону подається за періоджерелом. – Ред.).

Прийняття Закону обумовлено необхідністю запобігання фінансовій катастрофі та створення передумов для економічного зростання в Україні, збільшення надходжень до бюджету та удосконалення окремих положень Податкового кодексу України, а також необхідністю реалізації заходів щодо економічного та раціонального використання державних коштів, недопущення втрат бюджету та забезпечення соціальної підтримки громадян, виходячи з фінансових можливостей держави.

Відповідний законопроект зареєстровано за № 4576 (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 27.03).

Верховна Рада України прийняла за основу проект закону про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо відміни утилізаційного збору та акцизу з переобладнання транспортного засобу).

Законопроектом (реєстр. № 4238) пропонується скасувати сплату екологічного податку за утилізацію знятих з експлуатації транспортних засобів і звільнити від оподаткування акцизним податком операції з переобладнання ввезеного на митну територію України не підакцизного транспортного засобу в підакцизний легковий автомобіль (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 27.03).

Верховна Рада України прийняла за основу проект закону про відновлення довіри до судової системи України.

Законопроектом (реєстр. № 4378-1) пропонується визначити правові та організаційні засади проведення спеціальної перевірки суддів судів загальної юрисдикції як тимчасового, посиленого заходу з використанням існуючих процедур розгляду питань про притягнення суддів загальної юрисдикції до дисциплінарної відповідальності і звільнення з посади у зв'язку з порушенням присяги, з метою підвищення авторитету судової влади в Україні та довіри громадян до судової гілки влади, відновлення законності й справедливості (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>).* – 2014. – 27.03).

Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення проведення мобілізації».

Законодавчим актом передбачено:

- надати можливість громадянам України від 40 до 55 років реалізувати конституційний обов'язок щодо захисту Батьківщини та її територіальної цілісності;
- урегульовано питання призову на військову службу при мобілізації приватних підприємців без припинення їхньої підприємницької діяльності;
- підвищуються соціальні гарантії військовозобов'язаних, які призиваються на військову службу при мобілізації.

Законом встановлено недопущення зменшення соціальних гарантій офіцерам запасу, які під час мобілізації будуть призначені на нижчі посади;

- покращено комплектування Збройних сил України, Національної гвардії України та інших військових формувань резервістами;
- уточнено порядок виконання військово-транспортного обов'язку;
- упорядковано питання надання спеціального дозволу на впровадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею, і надано громадянам України допуск до державної таємниці в разі виникнення кризової ситуації, оголошення рішення про

проведення мобілізації або введення правового режиму воєнного стану.

Зміни внесено до законів України «Про мобілізацію та мобілізаційну підготовку», «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», «Про державну таємницю», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про внесення змін до Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу».

Відповідний законопроект зареєстровано за № 4500-1 (**Офіційний портал Верховної Ради України** (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 27.03).

Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України “Про інформацію” (у новій редакції) та Закону України “Про доступ до публічної інформації”».

Метою Закону, яким внесено зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Цивільного кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та до 53 законів України, є приведення деяких законодавчих актів України у відповідність до законів України «Про інформацію» та «Про доступ до публічної інформації».

Відповідний законопроект зареєстровано за № 0947 (**Офіційний портал Верховної Ради України** (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 27.03).

Комітет з питань бюджету рекомендує парламенту прийняти за основу та в цілому проект закону про внесення змін до Бюджетного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України.

Законопроектом (реєстр. № 4160) пропонується привести окремі положення Бюджетного кодексу у відповідність до Конституції України, а саме доповнити повноваження

Рахункової палати з контролю за надходженням коштів до державного бюджету та передбачити у зв'язку з цим надання відповідної інформації, а також виключити положення щодо врахування щорічного Послання Президента України при визначенні Основних напрямів бюджетної політики та при складанні середньострокового прогнозу державного бюджету.

Разом з тим комітет звернув увагу на таке. Верховною Радою прийнято закон від 23.02.2014 р. № 763-VII, який визначає таким, що втратив чинність, закон України від 07.10.2010 р. № 2592-VI, яким вносилися протилежні з цим законопроектом зміни. Тому більшість порушених у законопроекті № 4160 питань мало би бути врегульовано. Однак, навпаки, прийняття цього закону призвело до юридичної колізії та неоднозначного трактування відповідних норм Кодексу. На сьогодні відсутня остаточна юридично узгоджена редакція окремих норм Кодексу, тому виникла необхідність доопрацювати цей законопроект, виклавши в новій редакції положення Кодексу, до яких законом № 2592 та законопроектом № 4160 передбачено зміни.

Крім того, у доопрацьованому законопроекті пропонується уточнити наведені в Кодексі та Регламенті Верховної Ради найменування державних органів і посадових осіб у бюджетному процесі для узгодження з іншим законодавством і передбачити скорочення їхніх назв для забезпечення стислого викладу та чіткого розуміння змісту, привести положення закону про основні засади здійснення державного фінансового контролю у відповідність до Кодексу та внести окремі редакційні та техніко-юридичні уточнення.

За підсумками розгляду комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді законопроект за наслідками розгляду в першому читанні прийняти в доопрацьованій комітетом редакції, з уточненням його назви (реєстр. № 4160-д), за основу та в цілому як закон.

За висновком комітету, прийняття такого законопроекту дасть змогу привести положення Бюджетного кодексу у відповідність до Конституції України та усунути існуючу юридичну колізію (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 31.03.*)

Комітет з питань транспорту і зв'язку рекомендує Верховній Раді прийняти за основу та в цілому проект закону про внесення змін до Закону України «Про морські порти України» (щодо забезпечення безпеки торговельного мореплавства). Законом (реєстр. № 4111) у ст. 1 чинного Закону пропонується визначити поняття «безпека мореплавства». Згідно з проектом, «безпека мореплавства – це такий стан торговельного мореплавства, за якого забезпечується належний рівень захищеності людського життя і здоров'я та водно-го середовища, а також збереження (охорони) майна».

Члени комітету підтримали законопроект, прийняття якого сприятиме належному забезпеченню безпеки торговельного мореплавства в зоні відповідальності Держави Україна (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 31.03.*)

Комітет з питань бюджету рекомендує парламенту прийняти за основу та в цілому проект закону про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо підвищення фінансової самостійності Автономної Республіки Крим і міста Севастополь).

Проектом закону (реєстр. № 4591) пропонується визначити особливості взаємовідносин державного бюджету з бюджетом Автономної Республіки Крим і бюджетом Севастополя. Зокрема, передбачається:

– зарахування в повному обсязі до бюджету Автономної Республіки Крим усіх доходів, які сплачуються (перераховуються) на території Автономної Республіки Крим і Севастополя;

– надання права визначати видатки та кредитування бюджету Автономної Республіки Крим і Севастополя в межах надходжень без застосування механізму вирівнювання, який передбачає надання дотацій вирівнювання або передачі коштів до державного бюджету;

– регулювання міжбюджетних відносин між місцевими бюджетами Автономної Республіки Крим у порядку, визначеному Радою міністрів Автономної Республіки Крим.

При цьому до складу місцевих бюджетів Автономної Республіки Крим пропонується включити бюджет Севастополя.

Комітет зазначив, що Головне науково-експертне управління апарату Верховної Ради, з огляду на сучасний стан бюджетного процесу в Україні, вважає за необхідне підтримати пропозицію проекту (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 28.03).

Члени постійної делегації Верховної Ради України у Парламентській асамблеї ОБСЄ провели зустріч з делегацією ПА ОБСЄ на чолі зі спеціальним координатором місії короткотермінових спостерігачів ОБСЄ з моніторингу за позачерговими виборами Президента України Ж. Соарешем.

Учасники заходу обговорили питання, пов'язані з майбутньою роботою постійної делегації України в ПА ОБСЄ та акцентували увагу на заходах, запланованих Парламентською асамблеєю на 2014 р. – на місії спостереження за президентськими виборами в Україні, запланованими на 25 травня 2014 р.

Спеціальний координатор місії короткотермінових спостерігачів ОБСЄ з моніторингу за позачерговими виборами Президента України Ж. Соареш поінформував присутніх щодо перебігу діяльності спеціальної моніторингової місії в Україні, зазначивши, що ПА ОБСЄ та Бюро з демократичних інститутів та прав людини (БДІПЛ) отримала запрошення від Голови Верховної Ради України О. Турчинова взяти участь у місії спостереження за позачерговими президентськими виборами в Україні. За словами спеціального координатора місії Ж. Соареша, взяти участь у вищезгаданій місії спостереження за виборами виявили бажання понад 100 довготермінових спостерігачів і 900 короткотермінових спостерігачів.

Під час зустрічі члени української делегації наголосили на тому, що вживатимуть усіх необхідних заходів для надання максимального сприяння діяльності міжнародних спостерігачів з метою продовження плідної співпраці та активної взаємодії між постійною делегацією Верховної Ради України та ПА ОБСЄ під час спостереження за виборами в державах-

учасницях ОБСЄ (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 28.03).

Тимчасова спеціальна комісія Верховної Ради України з підготовки нової редакції закону про розвиток та застосування мов в Україні найближчим часом прозвітує про свою діяльність у сесійній залі. Про це заявив голова комісії, заступник Голови Верховної Ради України Р. Кошулинський під час роботи чергового засідання комісії 28 березня.

Він поінформував, що звернеться до парламенту із пропозиціями або продовжити роботу комісії, або надіслати базовий законопроект із напрацюваннями до міжнародних експертних інституцій. За словами Р. Кошулинського, пропонуватиметься або «залишатися на позиції базового законопроекту “Про порядок застосування мов в Україні”, розробленого групою експертів під керівництвом Л. Кравчука, і надіслати його фахівцям Венеціанської комісії, ОБСЄ, Ради Європи для надання експертних висновків та зауважень, які будуть у подальшому враховані у роботі парламенту відповідно до Регламенту його роботи, або продовжити роботу комісії». При цьому він наголосив, що завданням комісії було виключно напрацювання законопроекту щодо застосування мов в Україні, тому ті пропозиції, що стосуються змін до Основного закону, будуть акумульовані й надіслані до іншої комісії, яка працює над удосконаленням Конституції (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 28.03).

Голова Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки М. Мартиненко та президент Американської торговельної палати в Україні Б. Кейсі підписали Меморандум про взаєморозуміння.

Як зазначалося під час підписання, що відбулося на черговому засіданні комітету, «у такий спосіб формалізована співпраця, яка вже багато років триває між комітетом та Американською торговельною палатою в Україні».

М. Мартиненко у своєму виступі підкреслив важливість подальшої співпраці для удосконалення правовідносин у ПЕК, збільшення прямих іноземних інвестицій компаніями-членами палати з метою створення конкурентоспроможного сектору енергетики в Україні.

Б. Кейсі повідомив про завдання та наміри палати надавати підтримку Україні, зокрема ділитися міжнародним досвідом реформування ПЕК.

Наголошувалося також, що представники палати беруть активну участь в обговоренні питань реформування оптового ринку електроенергії, нафтогазового сектору, удосконалення законодавства щодо виробництва електроенергії з альтернативних джерел і державного регулювання у сфері енергетики, інших актуальних питань. Зокрема, за допомогою палати в комітеті було організовано й проведено комітетські слухання з питань перспектив видобутку сланцевого газу та щодо стану виконання зобов'язань України, взятих у рамках її членства в Енергетичному Співтоваристві; семінар з перспектив видобутку газу метану вугільних родовищ тощо.

Члени комітету висловили впевненість у подальшій ефективній співпраці з Американською торговельною палатою (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 28.03).

Голосування депутатів за законопроекти має бути персональним, крім того, на розгляд не повинні виноситися законопроекти, з якими депутати не ознайомлені. На це звернув увагу народний депутат України, голова парламентської фракції Партії регіонів О. Єфремов, виступаючи з трибуни Верховної Ради у четвер, 27 березня, передає УНН.

«Фракція Партії регіонів покинула сьогодні засідання в першій половині дня з наступних причин: перше – голосування в сесійній залі з такого важливого закону, який ми сьогодні розглядаємо, коли це стосується кожної людини, на наше глибоке переконання, має проходити персонально. Але ми зафіксували численні голосування за інших. Ми передамо за-

раз відповідний запис. І ми просили б поставити, як цього вимагає наш закон, Регламент, на переголосування (відповідний законопроект. – Ред.)», – сказав народний депутат.

«Друге. В залі постійно звучать образи і погрози на адресу депутатів від фракції Партії регіонів і фракції Комуністичної партії, – зазначив він, звертаючись до Голови ВР. – І ви як головуючий зобов'язані, згідно з Регламентом, припиняти дані заяви. Але сьогодні на засіданні ви цього не зробили, а навпаки приєдналися до даного (порушення. – Ред.). І я вважаю, що логічно було б, щоб ви вибачилися за образи на адресу депутатів від фракції Партії регіонів.

Наступне. Ми неодноразово вже говорили, що в зал на розгляд вносяться документи, які депутати деколи в очі не бачили. Неодноразово ми звертали вашу увагу на те, що так робити не можна, коли голосується законопроект, який депутат навіть у руках не тримав. Це можна зробити у виняткових якихось випадках Але коли це входить в систему, це вже занадто.

І останнє. На сьогодні ви створюєте таку систему, коли навіть телеканал “Рада” не бере інтерв'ю у депутатів від фракції Партії регіонів безпосередньо, а дає їх у записі по 30 секунд».

«Якщо ви не припините і далі працювати в цьому напрямку, то я з повною упевненістю можу сказати, що ви приведете Україну до ще більшої катастрофи», – попередив голова фракції ПР у Верховній Раді, звертаючись до представників провладної коаліції (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 27.03).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

В Україні відсутні будь-які передумови для федералізації. Про це заявив в. о. Президента України, Голова Верховної Ради України О. Турчинов.

«Сьогодні в Україні немає жодних передумов для її федералізації, – зазначив О. Турчинов. – Україна – унітарна держава, і ми проводимо політику щодо посилення самостійності, відповідальності наших регіонів, у першу чергу

економічної. Регіони повинні бути сильними, мають самостійно визначати свою перспективу, як це відбувається в багатьох цивілізованих країнах Європи. Таким шляхом ми будемо йти».

За його словами, громадяни України, її влада самі визначатимуть своє майбутнє. «Це головна позиція, яка була захищена на Майдані. Саме українські люди будуть визначати формат нової Конституції і формат устрою країни», – заявив О. Турчинов, додавши, що «пан Лавров, Путін, Медведєв можуть пропонувати будь-які проекти для Російської Федерації». «Керівництво Російської Федерації має перейматися проблемами саме Російської Федерації, а не проблемами України», – зауважив Голова Верховної Ради.

О. Турчинов у понеділок, 31 березня, відвідав навчальний центр Національної гвардії України у с. Нові Петрівці (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2014. – 31.03).

Важливою позицією для України є те, що з території Білорусі ніколи не буде агресії на територію України. Про це заявив в. о. Президента України, Голова Верховної Ради України О. Турчинов.

Під час зустрічі в. о. Президента України, Голови Верховної Ради України з президентом Республіки Білорусь О. Лукашенком у суботу, яка відбулася в резиденції президента Республіки Білорусь «Лясковичі» за ініціативи білоруської сторони, О. Турчинов також назвав надзвичайно важливим, що «ніколи третя сторона з території Білорусі не буде погрожувати Україні».

У свою чергу президент Республіки Білорусь зазначив, що «навколо Білорусі створено пояс добросусідства понад 100 км вглиб України». «Ми не готові його сьогодні зруйнувати», – заявив він.

«Наші кордони – це кордони не розділення, а дружби. Ми завжди будемо поруч з вами, як із самою дружньою державою, і виходячи з цього, будуватимемо наші відносини. Ви повинні твердо про це знати», – наголосив О. Лукашенко.

Під час зустрічі сторони обговорили питання щодо активізації двосторонньої співпраці в економіці – у транспортній, енергетичній сферах, висловилися за необхідність створення спільних підприємств, заявили про важливість збільшення обсягів двосторонньої торгівлі.

Сторони наголосили на важливості розробки дорожньої карти двосторонніх взаємин в економічній сфері.

«Для нас дуже важливо, щоб між нашими народами зміцнювалися зв'язки, щоб ми компенсували проблеми в економіці, які існували протягом останніх двох років, та підвищили обсяги товарообігу», – наголосив О. Турчинов (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 29.03*).

Украина рассматривает вопрос об изменении внеблокового статуса, заявляет и. о. Президента Украины, Председатель Верховной Рады А. Турчинов.

«Сегодня этот вопрос очень остро стоит, и Украина ведет переговоры для создания условий для того, чтобы не было у любой страны желания проводить агрессию против нашего государства», – цитирует его слова інформагентство «Интерфакс-Украина».

По словам А. Турчинова, сегодня «эта задача стоит перед внешнеполитическим ведомством, перед нашим парламентом и правительством». «Я убежден, что мы справимся с этими задачами, но, прежде всего, мы должны понимать, что мы должны иметь Вооруженные силы, мы должны иметь Национальную гвардию – мощные, мобильные и готовые защищать Украину от агрессии», – отметил А. Турчинов (*From-UA (http://www.from-ua.com/news/f2316040b88b4.html). – 2014. – 31.03*).

Фінансування Збройних сил і Національної гвардії здійснюватиметься достатньою мірою для забезпечення ефективної обороноздатності України. Про це заявив в. о. Президента України, Голова Верховної Ради України О. Турчинов, спілкуючись у понеділок з журналістами.

За його словами, навіть за нинішньої складної економічної ситуації, відсутності фінансових ресурсів, наявності «колосальних» боргів і необхідності жорсткої економії, «ми будемо виділяти значні кошти на наші Збройні сили й Національну гвардію, створюючи потужний потенціал для оборони нашої країни».

«Головна мета Національної гвардії України – в мирний час захищати громадян від організованих злочинних угруповань, від будь-якої небезпеки, провокацій. А в час військовий – протистояти агресії, захищаючи країну», – зазначив він.

За словами О. Турчинова, саме Національна гвардія, маючи мобільні підрозділи, можливість швидкого розгортання, «повинна першою зустріти ворога і дати можливість частинам регулярних Збройних сил повністю перейти в контрнаступ». «Це дуже відповідальна задача, яку Національна гвардія має виконати», – сказав він.

Голова Верховної Ради констатував, що більшість тих, хто нині проходить навчання в навчальному центрі, – «люди, які пройшли вишкіл Майдану, які чесно виконали свій обов'язок перед Україною, захищаючи свободу і демократію, і зараз, коли країна в небезпеці, вони добровільно написали заяви і прийшли до Національної гвардії». «Це справжній патріотизм і героїзм», – заявив він.

Виконуючий обов'язки Президента України також висловив упевненість, що Національна гвардія стане елітним підрозділом.

О. Турчинов відвідав навчальний центр Національної гвардії України у с. Нові Петрівці та побував на тактичних навчаннях. У навчаннях, за словами командувача Національною гвардією генерал-лейтенанта С. Полторака, взяли участь резервісти «Самооборони Майдану», які протягом трьох тижнів проходили підготовку в навчальному центрі (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 31.03).

Виконуючий обов'язки Президента України, Голова Верховної Ради України О. Турчинов зустрівся з офіцерами Збройних сил України, що були звільнені з полону.

Під час зустрічі О. Турчинов привітав військових, які «до кінця залишалися вірними присязі та народу України», і подякував їм за виявлені мужність і героїзм.

За його словами, армія в Криму зазнала великих втрат, але, незважаючи на це, наші військові повністю виконали всі завдання, що стояли перед ними. «Ви дали можливість армії підготуватися до захисту країни», – наголосив О. Турчинов.

Керівник парламенту повідомив, що уряд нині забезпечує гідні умови для облаштування родин військових.

О. Турчинов наголосив, що офіцери за мужність і стійкість будуть нагороджені, підвищені по службі.

На зустрічі були присутні заступник командувача ВМС України генерал-майор І. Воронченко, полковник Ю. Мамчур, комбат морської піхоти підполковник Д. Делятицький і його заступник майор Р. Ломтев, яких було незаконно захоплено під час останніх штурмів і провокацій проти українських військових.

Також відбулася нарада в. о. Президента України з керівним складом Збройних сил України, під час якої було обговорено питання щодо передислокації військ з території Криму та евакуації родин військових (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 29.03*).

Відбулася зустріч виконуючого обов'язки Президента України, Голови Верховної Ради України О. Турчинова зі спеціальним координатором місії ОБСЄ зі спостереження за виборами Ж. Соарешем і керівником місії спостерігачів за виборами від ПА ОБСЄ М. Ворідісом.

Під час зустрічі сторони обговорили поточну ситуацію в Україні та питання щодо проведення чесних і прозорих президентських виборів.

За словами О. Турчинова, нова влада розпочала реформування політичної та соціально-економічної сфери, щоб прискорити європейський рух України. «Єдиною проблемою, яка заважає стабілізації в Україні, – є окупація території Криму Російською Федерацією», – сказав він.

О. Турчинов наголосив, що агресія РФ проти України – це виклик не тільки Україні, але і всій системі світової безпеки. Він висловив сподівання на чітку оцінку з боку ОБСЄ та інших міжнародних інституцій «цих небезпечних процесів».

У контексті обговорення проведення президентської виборчої кампанії співрозмовники особливу увагу приділили необхідності проведення чесних, прозорих і демократичних виборів. «Для нас принципово, щоб вибори відбулись чесно та прозоро», – сказав О. Турчинов.

У свою чергу Ж. Соареш наголосив на тому, що частина моніторингової місії ОБСЄ вже приїхала до Києва, «а з наближенням виборів кількість спостерігачів зростатиме» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua).* – 2014. – 28.03).

Силовий тиск проти Верховної Ради України, який мав місце під час подій біля будівлі парламенту в четвер, 27 березня, є шляхом проти власної держави й підтримкою агресора. Про це заявив в. о. Президента України, Голова Верховної Ради України О. Турчинов на пленарному засіданні парламенту.

«На превеликий жаль, вчора свідомо або несвідомо деякі громадяни спробували створити провокацію біля Верховної Ради. Я хочу сказати всім, що український парламент – це фундамент легальної української влади. Це фундамент, без якого українська влада існувати не може. Подобається парламент, не подобається, але іншого парламенту сьогодні в Україні не існує», – сказав О. Турчинов.

Він наголосив, що змінити парламент можна тільки шляхом переобрання на чесних, прозорих, демократичних виборах.

«Іншого шляху – силового тиску, провокацій сьогодні не існує. Це шлях, який веде до катастрофи країни, це шлях проти власної держави. Це шлях на підтримку агресора, який концентрує свої збройні сили на кордонах нашої країни», – зазначив в. о. Президента, Голова Верховної Ради.

О. Турчинов подякував усім патріотам, народним депутатам, усім, хто в п'ятницю вийшов до парламенту, щоб захис-

тити Верховну Раду «від провокаторів і спроб дестабілізувати ситуацію і посягти зневіру і анархію».

«Майдан стояв за те, щоб усі були рівні перед законом, щоб усі були рівними перед нашою Конституцією. І тому або ми захистимо закон і зможемо на цьому фундаменті відновити демократичну, європейську, могутню країну, або ми перекреслимо закон і зруйнуємо нашу державу», – сказав О. Турчинов. Він також підкреслив, що за протиправні дії повинна бути відповідальність «без обмежень, виключень, особливих політичних, корпоративних дивідендів».

«В Україні буде панувати закон і всі громадяни повинні цей закон захищати», – наголосив О. Турчинов (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2014. – 28.03).

На покриття дефіциту бюджету не вистачає 289 млрд грн, що практично дорівнює сумі держбюджету на 2014 рік.

Загальний обсяг фіскального розриву становить 289 млрд грн. Про це заявив Прем'єр-міністр України А. Яценюк, представляючи в парламенті проекти законів про запобігання фінансовій катастрофі та створення передумов для економічного зростання в Україні (№ 4576) та про внесення змін до Державного бюджету на 2014 рік (№ 4575). «Країна знаходиться на межі економічного і фінансового банкрутства», – наголосив А. Яценюк.

Він підкреслив, що загальний обсяг фіскального розриву становить 289 млрд грн: «В країні немає 289 млрд грн на те, щоб покрити дефіцит». Ця сума, за його словами, складається, зокрема, з дефіциту державного бюджету 2014 року, яка становить 71,6 млрд грн, а також 34 млрд грн «так званих надutih доходів державного бюджету України, які пропонувались урядом Азарова і які неможливо виконати, так як були неадекватні макроекономічні показники»: «Країна падала, а вони показували, що в економіці був ріст. Промисловість скорочувалась, а вони показували, що промисловість росте». До суми

фіскального розриву, за його словами, включаються і втрати соціальних фондів через неправильно пораховану макроекономічну базу – 2,9 млрд грн.

Глава уряду також наголосив, що кошти територіальних громад у 2014 р. «фактично знаходяться на нульовому показнику, так як в минулому році гроші територіальних громад і спеціальних фондів були вкрадені урядом Азарова – Януковича»: «Обсяг коштів, відсутній на єдиному казначейському рахунку, складає 79,8 млрд грн».

А. Яценюк також наголосив на проблемі з адмініструванням податків: «Йдеться про дві цифри. Перша цифра – це переплачені податки і збори, а саме податок на прибуток. Українські компанії заплатили на два роки наперед податок на прибуток в загальній сумі 37,3 млрд грн. Другий блок – це те, що стосується невідшкодованого податку на додану вартість. В українських компаній відібрали оборотні кошти і не відшкодували ПДВ на 21,6 млрд грн».

А. Яценюк також зазначив, що в судах перебувають справи щодо додаткового стягнення з державного бюджету ще близько 30 млрд грн ПДВ: «Значна частина цих коштів – фіктивні ПДВ. І це була одна зі схем розкрадання коштів із бюджету, коли фіктивні фірми подавали до Податкової адміністрації декларації на відшкодування ПДВ, який ніхто і ніколи не платив».

З огляду на те, що з 1 квітня ціна на газ РФ встановлена 480 дол. за 1 тис. куб. м, загальний обсяг поточного дефіциту НАК «Нафтогаз України» становитиме 33,4 млрд грн, зазначив А. Яценюк.

Також, як підкреслив він, 9,2 млрд грн із загальної суми – це кошти, «які залишились від так званої незбалансованості місцевих бюджетів»: «5,2 млрд грн – незбалансовані місцеві бюджети. 2,3 млрд грн. – це обслуговування державного боргу, пов'язане із девальвацією національної грошової одиниці, та 1,7 млрд грн – компенсація тарифів на тепло».

«Таким чином, загалом в 2014 р. в країні не вистачає 289 млрд грн, що практично тотожно сумі державного бюджету на поточний рік. Не вистачає такої ж суми, як і всі доходи і збори, які будуть відбуватись в 2014 р.», – наголосив

А. Яценюк. Він підкреслив, що якщо така ситуація «відбувається із будь-якою компанією, з будь-якою юридичною особою, то це означає, що така юридична особа повинна оголошувати про своє банкрутство». «Український уряд не допустить банкрутства країни. Пакет дуже непопулярних, дуже складних, жорстких реформ, які треба було робити не вчора і позавчора, а протягом останніх 20 років, зараз пропонується Верховній Раді», – підкреслив він.

А. Яценюк зазначив, що ці законодавчі ініціативи «не ідеальні»: «Як можна придумати ідеальний закон, коли 300 млрд грн просто нема звідки взяти, коли за три роки в офшорні зони вивели 70 млрд дол.? Але це ті речі і ті кроки, які Україна зобов'язана зробити в поточному році для того, щоб в 2015 і 2016 р. відновилось поступове економічне зростання» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2014. – 31.03).

31 березня під головуванням Прем'єр-міністра України А. Яценюка відбулося перше засідання урядового Комітету соціально-економічного розвитку та з питань європейської інтеграції.

Під час засідання розглянуто і схвалено ряд проектів рішень, які найближчим часом будуть винесені на засідання Кабінету Міністрів.

Особливу увагу було приділено соціальному блоку роботи уряду. Зокрема, розглядався проект законодавчих змін щодо вдосконалення додаткових гарантій соціального захисту працюючим батькам дітей-інвалідів підгрупи А та інвалідів з дитинства І групи підгрупи А.

Також урядовий комітет схвалив проект розпорядження про проведення експерименту із запровадження нової системи реалізації арештованого майна шляхом проведення електронних торгів. Прийняття зазначеного проекту дасть змогу усунути корупційні чинники в системі реалізації арештованого майна, зробивши її публічною, прозорою та ефективною.

Крім того, урядовий комітет підтримав проект рішення про утворення Експертно-аналітичної ради з питань участі

держави у капіталізації банків та затвердження положення про неї. Під час розгляду Прем'єр-міністр України А. Яценюк дав протокольне доручення Міністерству фінансів та Міністерству внутрішніх справ провести перевірку документації про проведення таких операцій за період від 2008 р. (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2014. – 31.03).

Прем'єр-міністр доручив створити при уряді Раду з міжнаціональної злагоди та вести посаду уповноваженого у справах національностей.

Прем'єр-міністр України А. Яценюк доручив членам Кабінету Міністрів до 10 квітня підготувати та подати на розгляд уряду проекти актів про утворення Ради з міжнаціональної злагоди при Кабінеті Міністрів та введення посади Уповноваженого у справах національностей при Кабінеті Міністрів України (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2014. – 30.03).

У разі ухвалення парламентом законодавчих ініціатив щодо запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні, обсяг підтримки української економіки становитиме 13,6 млрд дол. США, а протягом 2014–2015 рр. Кабінет Міністрів буде здатний реалізувати «дуже амбіційну інвестиційну програму». Про це в четвер, 27 березня, у Верховній Раді заявив Прем'єр-міністр А. Яценюк.

За його словами, загальний обсяг підтримки української економіки в разі ухвалення урядового пакету законопроектів, становитиме 13,6 млрд дол. США. Це, зокрема, бюджетна позика Світового банку – 1 млрд дол.; кошти, які виділяє Євросоюз на так звану макрофінансову допомогу, становлять 2 млрд дол.; макрофінансова допомога від Конгресу США – 1 млрд дол. Також, за словами А. Яценюка, 100 млн дол. пропонує уряд Японії, 100 млн дол. – уряд Польщі; 200 млн дол. додатково надасть Світовий банк на так звану проектну

діяльність; 200 млн дол. надасть ЄБРР; 170 млн дол. – Європейський інвестиційний банк; 400 млн дол. – Міжнародна фінансова корпорація.

«Крім того, ми домовилися з нашими кредиторами, щоб залишити такий інструмент підтримки економіки як державні гарантії під інвестиційні проекти. Це 25 млрд грн, які ми зможемо отримати під агропромисловий та індустріальний сектори», – наголосив А. Яценюк.

Глава уряду перелічив базові проекти, які Кабінет Міністрів планує реалізувати в 2014–2015 рр. Це, зокрема, модернізація газопроводу, яка є спільним проектом ЄБРР і Європейського інвестиційного банку: «Під цей проект ми залучимо 308 млн євро».

Також протягом 2014–2015 рр. планується залучити кошти ЄБРР і Європейського інвестиційного банку в розмірі 300 млн євро під будівництво метрополітену у Харкові; 152 млн євро – під завершення будівництва метрополітену в Дніпропетровську; на підтримку реформування оптового ринку електроенергії будуть спрямовані кошти ЄБРР у розмірі 70 млн євро.

А. Яценюк повідомив, що ЄБРР також готовий надати кошти для проектів розширення Каховської ГЕС, будівництва ЛЕП «Луцьк – Тернопіль», а також для розвитку мережі електропередач на півдні України, «де у нас є найбільші проблеми, і де у нас до 40 % втрат в енергетичних мережах України».

Крім того, планується надати 400 млн євро на реалізацію муніципальної програми в Україні: «Це те, що потрібно мерам міст, маленьким містечкам на підтримку місцевого самоврядування та реалізацію проектів у маленьких містечках».

200 млн євро Європейський інвестиційний банк планує виділити на екологічну програму.

Глава уряду також повідомив, що Кабінет Міністрів працює з Національним банком над програмою, яка передбачає найширше рефінансування комерційних банків під ставку 14 %.

Він наголосив, що Національний банк є незалежною установою, і уряд не має права та ніколи не буде диктувати політику Центрального банку. «Але, на наше переконання, ставки

залучення в розмірі 25 %, а кредитні ставки в розмірі 35 % – неприйнятні, – заявив А. Яценюк. – Закликаємо Національний банк розпочати найширшу програму рефінансування комерційних банків під ставку 14 %. Це дасть можливість відправляти ресурс в економіку за ставкою не вище 17–18 % при інфляції 12–14 %. Плата за ресурс становитиме всього 4–5 % – як у країнах-членах ЄС. Ціни зросли на 14 %, ставка в кредитуванні – 18 %, фактична плата – 4 %» (*Урядовий портал* (www.kmi.gov.ua). – 2014. – 27.03).

Незважаючи на скорочення виробництва та падіння ВВП, Кабінет Міністрів пропонує не змінювати в поточному році мінімальну зарплату та прожитковий мінімум. Пенсії уряд пропонує індексувати на рівень інфляції. Про це повідомив Прем'єр-міністр А. Яценюк, представляючи в четвер, 27 березня, у парламенті проекти законів про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні (№ 4576) та про внесення змін до Державного бюджету на 2014 р. (№ 4575).

А. Яценюк зазначив, що з огляду на падіння ВВП на 3 % і скорочення промислового виробництва, уряд мав би піти шляхом Греції та Італії, зменшивши розміри мінімальної зарплати та прожиткового мінімуму: «Але ми усвідомлюємо, що цей розмір настільки малий, що його зменшення у поточній ситуації є неприпустимим». «Офіційно заявляємо, що протягом 2014 р. мінімальні прожиткові стандарти – мінімальна зарплата та прожитковий мінімум – не будуть змінюватися. Ми його не будемо ні опускати, ні піднімати», – наголосив він.

А. Яценюк також повідомив, що Кабінет Міністрів знайшов шлях, як виділити кошти для індексації на рівень інфляції пенсій для громадян України: «Тому ріст цін буде скомпенсований індексацією, яка буде проведена урядом».

За словами Прем'єр-міністра, Кабінет Міністрів пропонує скоротити капітальні видатки. Він нагадав, що впродовж останніх трьох років капітальні видатки йшли на будівництво приміщень органів прокуратури та правоохоронної системи:

«Нам таких капітальних видатків не потрібно, і у нас їх немає за що фінансувати. Тому йде істотне скорочення коштів, які відправлялися на ремонти органів державної влади і які не мали жодного відношення до росту економіки».

Уряд також ухвалив рішення про скорочення на 10 % загальної кількості органів державної виконавчої влади: «Із 249 тис. чиновників ми скорочуємо близько 24 тис. Це перший етап, який дасть можливість скоротити витрати на органи державної влади».

А. Яценюк додав, що до 20 % будуть додатково скорочені центральні органи державної виконавчої влади при проведенні конституційної реформи, яка, зокрема, передбачатиме ліквідацію обласних державних адміністрацій, створення виконавчих комітетів, позбавлення центральної влади непритаманних їй функцій та передачу цих функцій на місця: «Але нам потрібно невідкладно провести конституційну реформу та передати людям те, що їм належить – владу та повноваження на місцях».

«Ми порізали витрати на Адміністрацію Президента, уряд, Верховну Раду, на органи державного управління. Ми продаємо 50 % усього автомобільного парку, який належить органам державної влади», – повідомив він.

Уряд також пропонує оголосити приватизацію всіх об'єктів державної власності, які перебувають у Державному управлінні справами. «Дачі, заводи, інша нерухомість, яка не потрібна державі, повинна бути продана, і ми не повинні фінансувати з кишень платників податків утримання колишніх чиновників, – зазначив Прем'єр-міністр. – Саме тому в цьому році завершується раз і назавжди фінансування резервацій на кшталт Конча-Заспа та Пуща-Водиця. Платники податків більше не будуть утримувати ці резервації. Звертаємося до тих, хто там проживає: за власні гроші утримуйте охорону, платіть за житлово-комунальні послуги та викупіть земельні ділянки під цим об'єктами за ринковою ціною».

Крім того, Кабінет Міністрів пропонує ввести оподаткування пенсій вищих за 10 тис. грн. Як нагадав А. Яценюк, судді Конституційного Суду «самі для себе прийняли рішення про

те, що якщо українець отримує пенсію 2 тис. грн, то чомусь судді можуть отримувати пенсію по 30 і 50 тис. грн»: «Ми пропонуємо привести у відповідність систему нарахування пенсій для прокурорів, суддів, працівників правоохоронної системи так само, як і нараховується для всіх громадян України – опустити з 80 до 70 % базу нарахування».

А. Яценюк також повідомив, що уряд прийняв політичне рішення не скорочувати вдвічі розмір дотацій для вугільної галузі: «На цьому етапі ми приймаємо рішення з 13 млрд грн підтримки залишити 12 млрд грн».

Глава уряду зазначив, що до нього звернувся один із шановних представників сходу України, який все своє життя пропрацював у вугільній галузі: «13 млрд грн, які йдуть на так звану дотацію для вугільної галузі, 10 млрд, як він вважає, розкрадають, а тільки 3 млрд надходить до шахтарів. І за нашою оцінкою, так дійсно й відбувається».

Глава уряду повідомив, що рішення щодо цього питання буде прийнято після його поїздки до Донецька, де він зустрінеться з шахтарями: «Я покажу ці цифри, прийду в парламент і скажу, скільки з 12 млрд грн ми віддамо безпосередньо шахтарям, а скільки з цієї суми буде знято та відправлено в бюджет на розвиток депресивних регіонів і створення робочих місць» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2014. – 27.03).

Кабінет Міністрів прийняв рішення в поточному році не вводити оподаткування доходів із банківських внесків, проте виступає за введення прогресивної шкали на доходи з громадян. Про це повідомив Прем'єр-міністр А. Яценюк, представляючи в четвер, 27 березня, у парламенті проекти законів про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні (№ 4576) та про внесення змін до Державного бюджету на 2014 р. (№ 4575).

Він наголосив, що уряд вважає за необхідне ввести «фактично податок на багатих». Одним із варіантів оподаткування, який розглядав уряд, було оподаткування доходів з депозитів:

«Не самих депозитів, а виключно доходів з депозитів», – уточнив А. Яценюк. Глава уряду наголосив, що в усіх країнах-членах ЄС пасивні доходи оподатковуються. Натомість в Україні «банк виплачує пасивний дохід 25 % річних, і з цього доходу ніхто не сплачує жодних податків».

«Більше того, якщо проценти за депозитом – 25 %, то реальна ставка в економіці буде 40 %, адже банк має на чомусь заробити. Це неприпустимо», – додав глава уряду.

Водночас з огляду на сьогоднішні умови, як наголосив А. Яценюк, уряд ухвалив рішення в поточному році не вводити оподаткування доходів із банківських внесків.

Проте, Кабінет Міністрів пропонує ввести прогресивну шкалу на доходи з громадян: «Той, хто буде заробляти більше, ніж 300 тис. грн, платитиме податок в розмірі 20 %, а той, хто зароблятиме більше, ніж 500 тис. грн – 25 %».

Таким чином, під оподаткування підпадають близько 300 тис. громадян, які володіють фінансовим ресурсом, що становить 60 % загальних активів України, підкреслив А. Яценюк.

«1,7 % багатих українців повинні заплатити податки для того, щоб 98 % українців відчули, що в країні прийшов час соціальної справедливості», – заявив він.

А. Яценюк також повідомив, що уряд пропонує підвищити ставки акцизів на алкогольні та тютюнові вироби. «Вважаю, що це не вплине на створення робочих місць, а обсяг пивного алкоголізму, який є в країні, зашкалює, обсяг викурених цигарок і фактично знищеного здоров'я українців – неймовірний».

За його словами, після підняття акцизів пляшка пива, яка сьогодні коштує 8 грн, коштуватиме 8,50 грн, а ціна пачки цигарок збільшиться з 15 до 16 грн, середня вартість пляшки горілки зросте з 32 до 35 грн.

Глава уряду також наголосив, що Кабінет Міністрів прийняв рішення в поточному році не переводити весь агропромисловий комплекс на загальну систему оподаткування ПДВ.

Водночас уряд за пропозицією Європейської бізнес-асоціації, Американської торговельної палати і ряду асоціацій підприємців планує введення податку на додану вартість на операції з експорту зерна.

Він нагадав, що на цьому ринку був «голий заробіток»: «У селян купували зерно, пропускали його через власну компанію-прокладку, де накручували 20 %, який не надходив до бюджету, а потім через великого трейдера йшли на митницю, декларували та експортували це зерно та додатково з бюджету отримували 20 %».

Ці кошти, як наголосив А. Яценюк, йшли не селянину, а в кишеню фірмі-експортеру: «Тому ми пропонуємо введення податку на додану вартість на операції з експорту зерна. Немає чого дурити селян» (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2014. – 27.03).

Прем'єр-міністр України А. Яценюк, згідно із законодавством, подав декларацію про доходи та видатки за 2013 р.

Загальна сума власного доходу А. Яценюка за 2013 р. становила 1 954 232 грн. У цю суму входить заробітна плата за час перебування на посаді народного депутата України (150 812 грн), відсотки за банківськими депозитами (614 320 грн), дохід від відчуження рухомого майна (980 000 грн).

А. Яценюк задекларував також 209 100 грн, які, згідно з Постановою парламенту № 420-18 від 04.07.2013 р. «Про кошторис Верховної Ради України на 2013 рік», було виділено на здійснення депутатської діяльності. Ці кошти були спрямовані на роботу громадських приймалень.

Сукупний дохід дружини А. Яценюка Т. Яценюк за 2013 р. становив 643 204 грн (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2014. – 31.03).

Виконуючий обов'язки міністра закордонних справ України А. Дециця провів зустріч з Головою Канцелярії Президента Республіки Польща Я. Міхаловскі.

Під час бесіди обговорено політичну та безпекову ситуацію в Україні, а також низку питань двостороннього співробітництва.

Польська сторона підтримала реформаторські зусилля уряду України та висловила готовність надавати всебічну підтримку нашій державі на цьому шляху, зокрема, у здійсненні реформи місцевого самоврядування.

Відтак досягнуто домовленості направити ближчим часом до Києва групу польських фахівців у зазначеній галузі (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*. – 2014. – 31.03).

«Бібліотечна справа в Україні потребує не лише впорядкування мережі закладів, але й надання їм якісно нової ролі з урахуванням досвіду провідних країн світу». Про це віцепрем'єр-міністр України О. Сич заявив на нараді щодо стану розвитку бібліотек і бібліотечної справи.

За оцінкою урядовця, модернізація галузі має початися з аудиту матеріально-технічної бази та рівня кадрової підготовки працівників галузі. «Ми маємо розуміти не тільки те, наскільки бібліотеки укомплектовані книжками, але й те, чи здатні вони надавати послуги відповідно до світових стандартів, а також виконувати функції, покладені на бібліотеку в сучасному інформаційному суспільстві, зокрема давати доступ до онлайн-знань і пошуку в Інтернеті», – зауважив О. Сич.

Віцепрем'єр-міністр наголосив на потребі раціонального підходу до фінансування бібліотечної справи, забезпечення фахового менеджменту галузі та невідкладного вдосконалення нормативної бази. «Модернізація галузі потребує координації зусиль на державному та громадському рівнях, активного залучення коштів благодійників і поширення найкращого вітчизняного досвіду організації бібліотечної справи», – наголосив урядовець (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*. – 2014. – 28.03).

«Інформаційна політика сьогодні потребує не меншої державної турботи, ніж оборонна. Адже інформація – така сама зброя, тільки іншого формату». Про це

віце-прем'єр-міністр О. Сич заявив за підсумками наради з питань інформаційної безпеки, що відбулася 28 березня в Будинку уряду.

Віце-прем'єр-міністр закликав урядовців і журналістів до невідкладної координації в сфері нейтралізації інформаційних загроз. «Нам потрібний не лише аналітичний майданчик, який виявлятиме загрози, акумулюватиме меседжі центральних органів виконавчої влади та ретранслюватиме їх інформаційним агенціям. Нам потрібний штаб, який оперативно та адекватно реагуватиме на ворожі дії в українському інформаційному просторі», – підкреслив О. Сич.

Кінцевий результат такої співпраці, наголосив урядовець, напряму залежатиме від ефективних і погоджених рішень у сфері регуляторної політики, нормативних змін і дотримання чинного законодавства. «З одного боку, маємо забезпечити швидкий аудит інформаційних ресурсів, їх реструктурування та концентрацію зусиль на ключових викликах, у тому числі за межами країни. З іншого боку – відновити законність у сфері телерадіомовлення. І стосовно тих, хто брутально порушує ліцензійні умови та зневажає вимоги українського закону, і стосовно тих, хто демонстративно на це закриває очі», – підсумував О. Сич (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 28.03).

Кроки, які здійснив уряд, сприятимуть стабілізації української економіки і вже невдовзі дадуть результати. Про це 28 березня в ефірі телеканалу ICTV сказав міністр Кабінету Міністрів України О. Семерак, коментуючи останні урядові рішення.

«Програма уряду – великий перелік законів і рішень, які приймаються, з одного боку, для економії бюджетних коштів, з другого – для закривання бюджетних дірок, через які попередній уряд на чолі з М. Азаровим і В. Януковичем, Партією регіонів і комуністами крали, вимивали державні кошти у величезних розмірах. Це пакет документів, законів, який спрощує життя для малого та середнього бізнесу. Зокрема, це за-

кон про спрощені процедури ведення бізнесу. Ми внесли законопроект у Верховну Раду щодо тендерних закупівель, який має на меті практично вбити корупцію та практику розкрадання державних коштів», – наголосив урядовець.

Він також нагадав, що нинішній уряд отримав бюджет з дефіцитом приблизно в 300 млрд грн.

«Кроки, які ми сьогодні зробили, уже зараз дадуть ефект. Лише за місяць роботи ми перекрили крани, з яких народні гроші текли в кишені олігархів і нечистих на руку чиновників. Ми багато уваги приділи боротьбі з корупцією, ліквідації тіньових схем, через які збагачувалася команда В. Януковича. Наше завдання – збудувати вільну та процвітаючу Україну», – наголосив О. Семерак (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 28.03).

Правительство решило уменьшить на 10 % специальные пенсии для более 3300 чиновников. Також для чиновников и «привилегированных пенсионеров» отменили льготы на коммунальные услуги при использовании помещений домов отдыха Госуправления делами.

По данным Министерства финансов, такие шаги позволят сократить расходы госбюджета почти 14 млн грн до конца года (*Корреспондент.net (http://korrespondent.net)*). – 2014. – 31.03).

З метою скорочення витрат на утримання державного апарату в Кабінеті Міністрів планують звільнити 22,2 тис. чиновників.

Згідно з інфографікою, опублікованій на сайті уряду, КМУ планує скоротити на 50 % штат Адміністрації Президента, Держуправління справами і апарату РНБО. Апарат Верховної Ради буде скорочено на 20 %.

На 10 % скоротять штат самого Кабінету Міністрів, Рахункової палати, Центральної виборчої комісії, Державної судової адміністрації, центральних органів виконавчої влади та

колегіальних органів місцевих адміністрацій. Таким чином уряд планує заощадити 635,5 млн грн (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 30.03).

ПОЛІТИКА

Партии Украины выдвинули кандидатов в Президенты.

Партия регионов, УДАР, ВО «Свобода» и «Батьківщина» провели в Киеве партийные съезды, на которых официально выдвинули кандидатов на пост Президента Украины. Выборы Президента Украины назначены на 25 мая.

На съезде партии УДАР В. Кличко, заявил, что не будет выдвигать свою кандидатуру; вместо этого он решил баллотироваться на должность мэра Киева. Кандидатом от УДАРа стал известный бизнесмен П. Порошенко. После съезда П. Порошенко и В. Кличко под одобрительные возгласы зала пожали друг другу руки. Затем В. Кличко и П. Порошенко заявили, что проведут совместную кампанию на президентских выборах. «Наше единство может привести к тому, что уже в первом туре мы сможем обеспечить победу на выборах Президента и мэра Киева», – заявил П. Порошенко после съезда партии. Он также добавил, что будет финансировать свою избирательную кампанию исключительно из «личных средств, с которых уплачены все налоги в Украине».

Съезд украинской Партии регионов выдвинул кандидатом в Президенты бывшего губернатора Харьковской области М. Добкина. Его поддержали 315 участников съезда. За С. Тигипко отдали 35 голосов, Ю. Бойко – 15, О. Царева – 1.

Партия на съезде также исключила из своих рядов отстраненного от власти украинского Президента В. Януковича, бывших премьер-министров страны Н. Азарова и С. Арбузова, экс-министра доходов и сборов Украины А. Клименко, бывшего председателя Донецкой областной государственной администрации А. Шишацкого. Российское государственное агентство ИТАР-ТАСС в пятницу сообщило, что В. Янукович в «обращении Президента к Партии регионов Украины про-

сит снять с него полномочия почетного председателя Партии регионов и исключить из партии». Подлинность этого обращения остается неясной.

На съезде «Батьківщини» сюрпризов не было – партия выдвинула своим кандидатом Ю. Тимошенко. Выступая на съезде, Ю. Тимошенко заявила, что «пришло время сформулировать четкие материальные претензии к России за аннексию Крыма», а также что «Украина должна стать полноправным членом ЕС в скорейшие сроки и присоединиться к европейским системам безопасности и обороны».

Партия ВО «Свобода» выдвинула кандидатом в Президенты Украины председателя партии, депутата Верховной Рады Украины О. Тягнибока.

На регистрацию кандидатом в Президенты также подал лидер КПУ Украины П. Симоненко.

Кроме того стало известно, что лидер «Правого сектора» Д. Ярош будет баллотироваться в Президенты как самовыдвиженец (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 29.03).

Согласно новому уставу Партии регионов, вместо единого лидера ею будет руководить президиум.

Партия регионов изменила форму управления – вместо единого лидера ею будет руководить расширенный президиум. В его состав вошли А. Вилкул, М. Добкин, А. Ефремов, Б. Колесников, А. Ледида, Д. Шенцев, В. Новинский, В. Рыбак. Кроме того два места зарезервированы для руководителей парторганизаций тех областей, которые соберут больше других голосов за кандидата от Партии регионов на выборах Президента Украины. Еще одно место в расширенном президиуме займет представитель молодежного крыла партии. Об этом сообщает Корреспондент.net (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 29.03).

Председатель партии УДАР В. Кличко советует председателю ВО «Батьківщина» Ю. Тимошенко по его примеру

знять свою кандидатуру на виборах Президента України і підтримати П. Порошенка. Об этом он написал в статье «Ю. Тимошенко не должна баллотироваться!», опубликованной 31 марта в немецкой газете Bild.

Как подчеркнул политик, «все демократические силы в Украине должны идти на президентские выборы с единым кандидатом, чтобы не увеличивать раскол страны». «Я не хочу, чтобы эта революция закончилась так же, как и революция 2004 г.», – объяснил председатель УДАРа решение снять свою кандидатуру на президентских выборах 25 мая (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 31.03).

Организация «Правый сектор» отрицает свою связь со снайпером на Майдане. Об этом радиостанции «Эхо Москвы» заявил ее пресс-секретарь А. Скоропадский.

Он заявил, что «российское правительство специально дезинформирует граждан России с тем, чтобы запугать их». Как известно, ранее глава МИД РФ С. Лавров заявил о наличии информации о том, что за снайпером на Майдане стоял «Правый сектор» (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 29.03).

Курултай крымскотатарского народа оголосив про початок політичних і правових процедур щодо створення (відновлення) національно-територіальної автономії крымскотатарського народу в Криму. Відповідну постанову було ухвалено на позачерговій другій сесії Курултаю крымскотатарського народу 29 березня, передає УНН з посиленням на «Радіо Свобода».

Згідно з постановою, Курултай доручив меджлису крымскотатарського народу «увійти у відносини з міжнародними організаціями – ООН, Радою Європи, ЄС, ОБСЄ, ОІС, парламентами та урядами держав з усіх питань забезпечення права крымскотатарського народу на самовизначення».

Курултай також звернувся до ООН, Ради Європи, ЄС, ОБСЄ, ОІС, до народів, парламентів та урядів держав із за-

кликком підтримати право кримськотатарського народу на самовизначення (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 29.03).

Меджлис кримськотатарського народу выдвинул четырех кандидатов для работы на ключевых должностях в органах власти Крыма. Об этом сообщил председатель Комитета по вопросам межнациональных отношений при Совете министров РК Р. Бальбек (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 31.03).

Депутаты Госсовета Крыма примут новую Конституцию полуострова без согласия крымчан. Об этом сообщил в интервью российскому изданию «Коммерсант» глава конституционной комиссии Крыма Г. Иоффе.

По проекту конституции полуостровом будет руководить глава республики, избранный парламентом по представлению президента РФ, – аналогичный порядок существует в трех северокавказских республиках (Дагестан, Ингушетия, Алания). Но проект конституции сохраняет за парламентом Крыма расширенные полномочия, в частности, в кадровых вопросах.

Конституция может быть принята на специальной сессии Госсовета Крыма до 10 апреля без учета мнения крымчан. Об этом сообщает ЛІГАБізнесІнформ (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 31.03).

Народний депутат VI скликання Ю. Кармазін у коментарі УНН наголосив, що Генеральна прокуратура України повинна розпочати кримінальне провадження проти виконуючого обов'язки Президента України О. Турчинова за сумісництвом в. о. верховного головнокомандувача за здачу Крима Російській федерації – «це державна зрада».

«Я вважаю, що після здачі Криму О. Турчинов повинен був подати у відставку, це як мінімум. По-друге, Генпрокуратура

повинна розпочати кримінальне провадження при чому негайно. У нього нема ніякої президентської недоторканості, а те, що відбулося – це державна зрада! І відповідати повинен не тільки начальник Генерального штабу. Це стосується і так званого верховного головнокомандуючого! В армії говорять завжди так: “Устави написані кров’ю, їх треба виконувати до літери”. Так ось, устави у нас затверджені Законами і жодна людина, навіть верховний головнокомандуючий не мав права порушувати ці устави! Крім того, мені зараз люди говорять, ми підемо в армію, адже ми любимо свою країну, але ми не хочемо воювати під керівництвом О. Турчинова», – пояснив Ю. Кармазін.

Крім того, екс-нардеп заявив, що не вірить жодному слову голові партії «Батьківщина» Ю. Тимошенко, адже вона також не визнає фатальних помилок своїх однопартійців і продовжує їх захищати. «Якщо б Ю. Тимошенко когось чула, вона б зрозуміла і на своїй конференції сказала б: «Сьогодні сором за віддачу Криму ліг на мою партію, тому що ми дали в. о. Царя. Ось тоді, я б повірив у щирість намірів нової влади і подумав би, що це “нова влада”, а не “стара-нова влада”», – наголосив Ю. Кармазін (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 27.03).

США і Європейський Союз засудили події біля будівлі Верховної Ради України в Києві 27 березня, повідомляє УНН з посиланням на спільну заяву посольства США та представництва ЄС в Україні, яке наразі опубліковане на сторінці представництва ЄС в Україні в Facebook.

«Це складний період в історії України, який вимагає консолідації всіх зусиль для проведення реформ, включаючи взаємну повагу та уникаючи насильства. Тривала реформа в Україні буде довгим і складним процесом. Щоб бути ефективною, вона має залишатися демократичною, прозорою та мирною, і вона повинна здійснюватися винятково в координації з національними демократичними інститутами. Як і в минулому, ми закликаємо всі сторони утриматися від насильства та дотримуватися законних способів і методів для вираження

їхньої думки і побоювання і уникати будь-яких дій, які можуть дестабілізувати ситуацію», – йдеться в повідомленні.

«Ми закликаємо уряд України гарантувати, що ті, хто порушив закон, залучаться до відповідальності. Ми як і раніше наполягаємо, що будь-які випадки смертей, які відбуваються при невизначених обставинах повинні бути об'єктивно розслідувані для того, щоб забезпечити громадянам почуття безпеки та підвітності органів. Ми вітаємо створення спеціальної парламентської комісії, яка вивчить усі докази про заходи з участю поліції і пов'язані з цим втрати», – йдеться в спільній заяві.

«Ми вітаємо заяви керівництва “Правого сектору”, що вони мають намір зберегти свої дії “у рамках закону”. Ми закликаємо всі політичні сили відмежуватися від екстремістів, які підривають зусилля щодо стабілізації України та захисту її суверенітету», – йдеться в заяві (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 28.03).

Служба безпеки України затримала в центрі Києва одного з лідерів Євразійської спілки молоді Росії, який готував захоплення будівель Верховної Ради та Кабміну та вже домовився із російськими телеканалами. Про це повідомили в Службі безпеки України. За повідомленням СБУ, він готував групу осіб для захоплення Верховної Ради та Кабміну.

«Співробітники СБУ припинили незаконні дії О. Бахтіярова, який готував групу осіб під виглядом громадських активістів для злочинного захоплення Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України», – сказано у повідомленні. Як уточнили в СБУ, правопорушник залучив до свого злочинного наміру до 200 осіб, виділив грошову винагороду, організував придбання «коктейлів Молотова», бит, розсувних драбин та іншого знаряддя для штурму урядових приміщень (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 31.03).

30 березня у Києві на Майдані Незалежності відбулося траурно-молитовне Віче за участю духовенства

українських церков, передає кореспондент УНН. Нагадаємо, 30 березня минає 40 днів з трагічних подій 18–20 лютого, під час яких загинули герої «Небесної Сотні». Тому духовенство українських церков провело поминальні богослужіння (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 30.03).

В связи с кризисом в Украине НАТО намерена усилить свое присутствие в странах-членах альянса в Восточной Европе. Об этом заявил Генеральный секретарь НАТО Андерс Фог Расмуссен в интервью немецкому журналу FOCUS, выдержки из которого приводит информагентство DPA.

«Мы изучаем вопрос пересмотра наших планов, военных маневров и соответствующего усиления подразделений», – отметил Расмуссен. «Например, мы переместим еще больше самолетов в прибалтийские страны», – добавил он.

Генеральный секретарь НАТО подчеркнул, что и в дальнейшем упор будет сделан на усилиях по поиску дипломатического урегулирования кризиса в Украине (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 31.03).

На Востоке Украины проходят военные учения Сухопутных войск и Воздушных сил Вооруженных сил Украины, сообщает пресс-служба Министерства обороны Украины 31 марта.

«На востоке государства воинские части Сухопутных войск и Воздушных сил Вооруженных сил Украины во взаимодействии с другими силовыми ведомствами продолжают совершенствовать навыки в определенных районах. В настоящее время завершилось оборудование полевых лагерей, налажено всестороннее обеспечение жизнедеятельности войск», – говорится в сообщении.

Учения проводятся с целью дальнейшего повышения профессионального уровня военных, получения необходимых умений в применении вооружения и специальной техники.

Постоянно проводяться польовые учения, боевые стрельбы и полеты военной авиации (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 31.03).

В городе Повидзь, недалеко от Познани, начались совместные польско-американские воздушные учения. Об этом сообщает УНН со ссылкой на Польское радио.

С этой целью в Польшу прилетели американские военные, дислоцированные на территории базы Рамштайн в Германии.

Пресс-офицер капитан В. Баран отмечает, что это регулярное мероприятие, который также происходил весной и осенью прошлого года, и учения не связаны с последними событиями в Украине.

Участие в учениях принимают транспортные самолеты «Геркулес», принадлежащих Польше и США, польские истребители МиГ-29 и более ста американских и польских солдат. В программе предусмотрены маневры, высадка десантников и парашютистов (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 31.03).

Кількість російських військ на кордоні з Україною зменшилася, повідомляє УНН з посиланням на «Радіо Свобода», яке посилається на інформацію керівника Центру військово-політичних досліджень Д. Тимчука.

«Найголовніший позитив цих вихідних – те, що ми другий день поспіль, нарешті, спостерігаємо розрядку на кордоні. Кількість російських військових у прикордонних районах РФ залишається в межах 10 тис. осіб», – написав Д. Тимчук.

«Імовірність вторгнення все ж відчутно знижується. Скажімо, так: якщо тиждень тому ми оцінювали ймовірність вторгнення Росії на 80 %, то зараз – десь на 50 %», – зауважив Д. Тимчук.

Як відомо, з кінця лютого Росія фактично здійснює інтервенцію відносно України, коли військові частини РФ без опізнавальних знаків і без будь-яких пояснень з боку

російського уряду почали блокувати військові частини ЗСУ, а також об'єкти транспортної інфраструктури, зокрема аеропорти на всій території Криму.

Так, на минулому тижні Держприкордонслужба повідомляла, що РФ накопичує свої війська на кордоні з Україною (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 31.03).

Держдума Росії після анексії Криму в односторонньому порядку денонсувала угоду про базування Чорноморського флоту РФ на території України. Про це повідомляє УНІАН.

За Федеральний закон «Про припинення дії угод, що стосуються перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України» проголосували 443 російських депутати.

«Закон передбачає припинення дії низки російсько-українських угод, що регулюють статус і умови перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України, а саме:

– Угоди між Російською Федерацією і Україною про параметри розділу Чорноморського флоту від 28 травня 1997 р.;
Угоди між Російською Федерацією та Україною про статус та умови перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України від 28 травня 1997 р.;

– Угоди між урядом Російської Федерації і урядом України про взаєморозрахунки, пов'язані з розділом Чорноморського флоту і перебуванням Чорноморського флоту Російської Федерації на території України, від 28 травня 1997 р.;

– Угоди між Російською Федерацією і Україною з питань перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України від 21 квітня 2010 р. (Харківські угоди)», – йдеться в пояснювальній записці.

У документі наголошується, що «у результаті підписання 18 березня 2014 р. Договору про прийняття в Російську Федерацію Республіки Крим та утворення в складі РФ нових суб'єктів предмет російсько-українських угод втрачений зважаючи фактичного припинення правовідносин оренди

Російською Федерацією об'єктів її Чорноморського флоту на території України».

Справжній федеральний закон набирає чинності з дня його офіційного опублікування, зазначено в документі (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 31.03).

С 1 сентября 2014 г. около 200 тыс. крымских школьников начнут учиться по российским программам. Об этом сообщил премьер-министр РФ Д. Медведев на выездном заседании правительства в Симферополе, передает УНН со ссылкой на пресс-службу Симферопольского горсовета. По словам премьера, для этого в школы будут доставлены российские учебники в необходимом количестве, а педагоги за летний период смогут пройти переподготовку.

«Нынешние выпускники, их около 19 тыс., смогут сдавать экзамены по той программе, которую они изучали, но они уже получают российские аттестаты. Желающие, а их, как мне сказали, не менее 2 тыс., может быть даже больше, получают возможность сдавать единый государственный экзамен в специальных центрах в Симферополе, Севастополе, Керчи, Феодосии», – сообщил Д. Медведев (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 31.03).

На сегодняшний день 90 % украинских кабельных операторов прекратили трансляцию российских телеканалов. Об этом на брифинге сообщила заместитель секретаря СНБО Украины В. Сюмар, передает корреспондент УНН.

«Должна сказать, что на сегодня во исполнение постановления Киевского городского окружного суда 90 % кабельных операторов прекратили ретрансляцию четырех российских телеканалов», – сказала она.

Кроме того, В. Сюмар отметила, что это все кабельные операторы областей, таких как Луганская, Кировоградская, Днепропетровская, но еще продолжается ретрансляция в Донецкой области и Киеве, однако «они вскоре также будут

выполнять решение суда» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 27.03).

Президент России В. Путин в понедельник подписал указы о повышении зарплат бюджетников и пенсий в Крыму и Севастополе. Документы обнародованы на сайте Кремля.

Зарплаты работников бюджетной сферы Крыма должны быть поэтапно повышены до среднероссийского уровня до 1 августа 2014 г., сказано в указе В. Путина.

Что касается пенсионеров, им устанавливаются ежемесячные выплаты в размере 25 % от назначенной пенсии с 1 апреля, 50 % – с 1 мая, 75 % – с 1 июня и 100 % – с 1 июля. Выплаты будут отменены, когда пенсии пересчитают согласно нормам законодательства Российской Федерации.

Правительству России также поручено предусмотреть выделение в 2014 г. денег из федерального бюджета на повышенные зарплаты бюджетникам (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2014. – 31.03).

Четвертый Президент Украины В. Янукович у зверненні до українського народу закликав проводити референдум про статус кожного регіону у складі України. Про це повідомляє УНН з посиланням на ІТАР-ТАСС.

«...Закликаю кожного розсудливого громадянина України – не дайте самозванцям вас використовувати! Вимагайте проведення референдуму про визначення статусу кожного регіону у складі України», – йдеться у зверненні В. Януковича до українського народу, котрий отримав ІТАР-ТАСС.

Тільки всеукраїнський референдум, а не екстрені дострокові вибори Президента можуть значною мірою стабілізувати політичну ситуацію та зберегти суверенітет і цілісність України, вважає В. Янукович. Внесені до законодавства антиконституційні зміни, в тому числі і про вибори Президента України, «виключають можливість чесних виборів, коли б вони не відбулися», упевнений він.

«Нинішня так звана влада прийняла пакет законів, що прямо порушують Конституцію України. Ці закони були прийняті під тиском “майдану”. Над багатьма народними депутатами та їхніми сім'ями відбувалися акти насильства, не кажучи вже про постійні погрози», – йдеться у зверненні українського лідера.

Він назвав «усе, що відбувалося і відбувається в останні місяці в Україні» – «збройним державним переворотом, який був здійснений опозицією на зброї терористичних угруповань при повній підтримці деяких західних держав».

«Абсолютно логічно, що протест, який розгорається на Південному Сході України – це природна реакція густонаселеного промислового краю на збройний державний переворот», – заявив він.

Також у зверненні до з'їзду Партії регіонів він попросив зняти з нього повноваження почесного голови партії та виключити його з неї (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 28.03).

Венгры Закарпаття просят национально-культурную автономию и двойное гражданство.

40 венгерских организаций Закарпаття обратились к руководству страны с требованием обеспечить им равноправие и защиту. Об этом сообщает издание Закарпаття онлайн.

«На протяжении последнего времени в Украине, в том числе и на Закарпатье, все больше наблюдаются появления вооруженных радикальных элементов, которые у нас и наших детей вызывают страх и уменьшают ощущение безопасности. Мы поддерживаем мирное решение возникшего конфликта и верим в то, что новое руководство государства, базируясь на европейских ценностях и демократической свободе, будет уважать личные и коллективные права национальных меньшинств», – говорится в заявлении.

Этнические венгры потребовали от украинского руководства равноправия на всех уровнях жизни, возможности обучения на родном языке, правовых и финансовых условий для

розвиття своєї культури, а також признання інститута подвійного громадянства.

Обращення адресовали к и. о. президента А. Турчинову, премьер-министру А. Яценюку, главе областного совета И. Балоге и местному губернатору В. Лунченку.

Ранее сообщалось, что МИД Венгрии решительно осудил заявления отдельных партий и движений, которые ставят под сомнение территориальную целостность и суверенитет других стран, а также не учитывают интересы венгерских национальностей в этих государствах.

Заявление МИД стало ответом на митинг за предоставление автономии Закарпатья и дальнейшее отделение области от Украины.

27 марта перед зданием МИД Венгрии собралась толпа численностью от 200 до 300 человек, которые держали лозунги-требования на венгерском и английском языках «Самоопределение Закарпатья!» и «Венгрия требует возвращения Закарпатья!» и размахивали националистическими флагами.

Демонстрацию провели по инициативе Т. Гауди-Надя, депутата парламента от партии Йоббик. Демонстранты передали в МИД Венгрии петицию «За Закарпатье», требуя при этом, чтобы Венгрия признала результаты так называемого референдума в Крыму (*Korrespondent.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 30.03).

Донецька обласна рада і його голова А. Шишацький звернулися до Верховної Ради України з проханням ужити заходів по «стабілізації ситуації в країні», включаючи прийняття закону про референдум і державний статус російській мові. Текст листа оприлюднений на сайті облради.

«Останні події в Україні призвели до загострення політичної ситуації та криміногенної обстановки», – зазначено в заяві.

«Окремі популістські кроки нової влади прямо ведуть до соціально-економічної кризи та викликають занепокоєння у наших громадян», – зазначено в документі.

У Донецькій облраді заявляють, що «консолідація спільних зусиль конструктивних сил суспільства, спрямованих на досягнення політичної стабільності, збереження громадянського миру та злагоди можлива тільки через прийняття Верховною Радою нової редакції Конституції і ряду першочергових законів».

У А. Шишацького пропонують:

– негайно відновити роботу Конституційної Асамблеї, створеної за наказом Януковича в 2012 р. До складу Асамблеї включити представників органів місцевого самоврядування, а саме обласних рад, пропорційно кількості населення відповідної області. Першочерговими завданнями Конституційної Асамблеї слід визнати розробку нової редакції Конституції України, яка гарантує:

– децентралізацію влади шляхом розширення повноважень і відповідальності місцевого самоврядування за стан справ у регіоні;

– створення виконавчих органів обласних і районних рад;

– створення (до проведення парламентських виборів) двопалатного парламенту, у якому верхня палата буде виражати інтереси регіонів, а її члени будуть наділені правом законодавчої ініціативи.

Крім того, Донецька облрада вимагає надати російській мові статус другої державної мови шляхом внесення відповідних змін до Конституції України.

Верховній Раді також пропонують терміново розглянути питання щодо прийняття закону України «Про місцевий референдум», взявши за основу законопроект (реєстр. № 0867 від 12.12.2012), після проведення його широкого обговорення та доопрацювання. Парламент просять «підтримати пропозиції Донецької обласної ради та сприяти їх розгляду Верховною Радою в першочерговому порядку» (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 31.03).

В Донецьке прошел масштабный митинг с требованием провести референдум. Активисты 30 марта в Донецьке потребовали провести референдум о статусе Донецкой области,

передает РИА Новости. Митинг начался на площади Ленина. Люди с флагами Российской Федерации, СССР и УССР требовали проведения референдума о статусе региона. Митингующие скандировали: «Россия!», «Донецк – русский город!». Они прошли по центральной улице города и возложили цветы к памятнику освободителям Донбасса (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 30.03).

Донецкие ополченцы перекрыли несколько железнодорожных путей.

Около 400 человек из «Ополчения Донбасса» пришли к зданию к Центрального железнодорожного вокзала Донецка и пытались взять штурмом центральный вход, однако выстроившиеся кордоном правоохранители не пропустили их в здание. После этого группа из около 50 митингующих перекрыли подъезды к 1, 2, 3 и 4 перронам. Они скандировали: «Россия» (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 30.03).

В Одессе одновременно прошли два крупных митинга.

Антивоенный марш и марш «Стоп репрессиям» собрали по несколько тысяч одесситов.

На Куликовом поле в Одессе прошел воскресный митинг «Стоп репрессиям». На него пришли две тысячи человек, общается ТАЙМЕР в воскресенье, 30 марта. Как пишет местное издание, митинг знаменателен тем, что на нём объявят о начале работы организации «Одесская областная громада». Как сообщают организаторы, громада будет предоставлять консультации по различным вопросам и контролировать органы местного самоуправления.

Также в Одессе прошел марш против сепаратизма и за целостность Украины. Участники марша накрыли огромным желто-голубым флагом центральную улицу Одессы – Дерибасовскую, сообщает «Одесса Медиа».

Участники акции уже традиционно скандируют «Слава Україні!», «Одесса – це Україна!», «Одна, єдина, соборна

Україна!», «Схід і захід разом!» і другие лозунги местного Евромайдана (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 30.03).

В Харькове 30 марта на митинг за федерализацию Украины собралось полторы тысячи человек.

Собравшиеся у памятника Ленину на площади Свободы люди держали флаги Украины, России, Советского Союза, георгиевские знамена, флаги Компартии Украины и нескольких общественных организаций.

Кроме того, участники митинга развернули плакаты и транспаранты с надписями: «Россия – спаси нас», «Наш язык – русский», «Беркуту – слава», «Правый сектор – убийцы», «Харьков требует референдума», «Харьков за Таможенный союз», «Янукович, предательство надо искупать».

Представители со сцены высказали требование сформировать координационный совет юго-восточных регионов Украины и «выступить единым фронтом» против нынешней власти. «За спиной у нас Россия, и она поможет», – подчеркнул оратор со сцены.

Кроме того, участники митинга высказались за необходимость введения русского языка как второго государственно-го, а также за создание юго-восточной автономии на украинских землях (http://zn.ua/UKRAINE/v-harkove-odesse-i-luganske-separatisty-ustroili-mitingi-i-shestviya-142259_.html). – 2014. – 30.03).

ЕКОНОМІКА

Протягом січня – лютого поточного року у п'яти регіонах виконали 60 % загального обсягу будівельних робіт України. Про це УНН повідомили у Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства. Зокрема, найбільше будують у Києві, а також у Донецькій, Одеській, Дніпропетровській та Харківській

областях. У Мінрегіоні також зазначили, що з початку року підприємствами України виконано будівельних робіт на суму 5,8 млрд грн.

Нагадаємо, за результатами 2013 р. Київ і Київську область визнали лідерами за темпами будівництва житла. Водночас найбільша будівельна компанія «Київміськбуд» потрапила до Книги рекордів України як забудовник, що звів найбільшу кількість нерухомості в Україні (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 31.03).

Госконцерн «Укроборонпром» прекратил поставки оружия и военной техники в Российскую Федерацию. Об этом в «Зеркале недели» пишет вр. и. о. генерального директора концерна Ю. Терещенко.

«Вопрос, на который следует обязательно ответить – военно-техническое сотрудничество с Российской Федерацией. Уже сегодня по понятным причинам в Россию не поставляются оружие и военная техника. До момента деэскалации конфликта наши отношения останутся в замороженном состоянии. Да, мы понесем экономические потери, но разве разумно вооружать армию противника?», – пишет автор. «Убежден, что наши отношения с РФ, в том числе в сфере экономического и военно-технического сотрудничества, заслуживают рассмотрения и принятия решения на высшем государственном уровне, в Совете национальной безопасности и обороны Украины», – считает он (*Укррудпром* (<http://www.ukrrudprom.ua/news>). – 2014. – 29.03).

Видатки на оборону і безпеку у 2014 р. зросли на 15,6 %. Про це повідомляє прес-служба Міністерства фінансів України. Як зазначається, видатки на оборону і безпеку змінами до Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» встановлено в сумі 45 530,7 млн грн або на рівні 3,0 % ВВП.

Порівняно із затвердженим бюджетом попереднім урядом видатки зменшено. «Проте, таке зменшення в першу чергу

пов'язано з проведенням заходів щодо економії бюджетних коштів, а саме: обмеження витрат на придбання та обслуговування мобільних телефонів, легкових автомобілів, капітальні ремонти тощо, а також із збереженням розміру мінімальної заробітної плати на рівні грудня 2013 р.», – йдеться в повідомленні.

Водночас Законом України «Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2014 рік”» передбачено збільшення резервного фонду державного бюджету на 6 882,4 млн грн для фінансування заходів із забезпечення обороноздатності держави.

«З урахуванням цього видатки на оборону та безпеку у 2014 р. становитимуть 52 413,1 млн грн, або 3,4 % ВВП, що на 7 063,3 млн грн або на 15,6 % більше факту 2013 р.», – повідомляє прес-служба (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*). – 2014. – 30.03).

Пенсии работающим пенсионерам сохраняются.

Общественностью негативно воспринято намерение правительства об ограничении размера пенсий работающим пенсионерам в размере 50 %. Действительно, предложение касается различных категорий граждан, большинство из которых работает из-за сложного материального положения и низкого уровня пенсий.

Правительством принято решение не осуществлять ограничение пенсий работающим пенсионерам (*Електронні Вісті (http://elvisti.com)*). – 2014. – 31.03).

Первый транш от Международного валютного фонда Украине может составить 3 млрд дол. Об этом заявил министр финансов А. Шлапак.

«У нас пока нет окончательной договоренности с МВФ. Было обещание в драфте. Они готовы сегодня говорить о первом транше около 3 млрд дол.», – отметил министр. Об этом сообщает ТСН.ua

Также А. Шлапак сообщил, что половина первого транша от Международного валютного фонда Украине, который ожидается в размере 3 млрд дол., пойдет в резерв Национального банка, а половина – в государственный бюджет (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 28.03; *Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 31.03).

В Украине отменяют финансовую поддержку санаторно-курортных учреждений аппарата ВР.

Министерство финансов Украины сообщает об отмене финансовой поддержки отдельных санаторно-курортных учреждений аппарата ВРУ и Государственного управления делами, сообщает УНН.

С целью выполнения мероприятий по экономному и рациональному использованию государственных средств изменениями в Государственный бюджет Украины на 2014 г. предусмотрено уменьшение объема расходов, в частности, на финансовую поддержку санаторно-курортного комплекса Управления делами Верховной Рады Украины на 7 млн грн, а финансовую поддержку санаторно-курортных учреждений Государственного управления делами уменьшат на 6,5 млн грн.

Указанные учреждения должны обеспечивать свою деятельность за счет поступлений от реализации путевок (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 31.03).

Теперь для продажи валюты в обменках паспорт не нужен.

Национальный банк Украины (НБУ) запретил продавать наличную иностранную валюту в одни руки в размере, превышающем 15 тыс. грн (в эквиваленте). Соответствующее решение закреплено постановлением НБУ № 172, которое вступает в силу 28 марта и действует до 1 мая 2014 г., пишет Интерфакс-Украина. В сообщении отмечается, что такое решение

принято с учетом сохранения напряженной ситуации на денежно-кредитном рынке.

Помимо того, отменен запрет на покупку инвалюты для осуществления резидентами инвестиций за границу и для покрытия части страховых резервов страховщиками.

Одновременно, по данным НБУ, банки освобождены от обязанности формировать и передавать в территориальные управления Нацбанка реестры по покупке инвалюты.

НБУ также упростил процедура покупки банком у физических лиц наличной инвалюты: отныне разрешено осуществлять такую операцию без предъявления документа, удостоверяющего личность, и без его копирования (*Укррудпром (http://www.ukrrudprom.ua/news). – 2014. – 31.03*).

За спекуляции на валютном рынке Нацбанк будет лишать банки лицензий. Сейчас регулятором разрабатываются соответствующие законодательные изменения. Об этом сообщил председатель Национального банка С. Кубив, передает УНН со ссылкой на БТБ.

Глава Нацбанка подчеркнул, что парламентские комитеты и фракции готовы поддержать эту инициативу регулятора. Он отметил, что Нацбанк уже принимает меры противодействия спекулянтам.

В частности, освобождено от должности руководителя одного из финучреждений, а двое других получили предупреждение. Глава НБУ отметил, что за эти годы операторы рынка привыкли получать прибыль вследствие валютных операций. Это приводит к девальвации гривны.

Также на ослабление национальной валюты влияет недостаточная экономическая активность. Однако С. Кубив уверен, что валютный рынок найдет точку баланса, после чего девальвация остановится (*Минфин.com.ua (http://minfin.com.ua). – 2014. – 30.03*).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

За два місяця дефіцит госбюджета возрос в 2,3 раза.

Дефіцит державного бюджету України по итогам января – февраля 2014 г. составил 5,279 млрд грн, что в 2,3 раза или на 2,945 млрд грн больше дефіцита по итогам января – февраля 2013 г. в размере 2,334 млрд грн, сообщается на сайте Министерства финансов Украины 31 марта (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 31.03).

В ситуации очень большого дефицита бюджета Украине следует делать ставку на развитие только нескольких отраслей.

Министр экономического развития и торговли Украины П. Шеремета сообщил, что проводит активное общение с представителями различных отраслей экономики в различных регионах и по его мнению есть ряд отраслей, которые имеют все условия и возможности стать двигателем развития страны.

По его словам он уже провел встречи с представителями бизнеса в Ровно, Киеве, Львове, Донецке, а в дальнейшем планирует посетить Днепропетровск, Одессу, Харьков и в дальнейшем другие города Украины.

Он рассказал, что видит точки развития Украины в металлургии, туризме, IT-технологиях, аграрных областях и агропромышленности, а также в сфере услуг и образовании. «То есть я думаю, что мы выйдем на 10–12 отраслей, я не хочу, чтобы это было три–четыре области, должен быть больший спектр».

Он отметил, что опыт других стран также показывает, что именно 10–12 отраслей создают «двигатель для будущего роста». Вместе с тем министр выразил мнение, что другие отрасли никто не станет исключать, но ставка будет делаться на те отрасли, которые могут расти при минимуме государственной поддержки, то есть без создания тепличных условий. По его словам, те решения, которые были предложены правительством и приняты ВР, являются хирургическими средствами.

«В ситуации очень большого дефицита бюджета, нереальности самого бюджета следовало идти именно на такие мероприятия. Далее следует включать другие мероприятия. Если продолжать медицинские метафоры, то это терапия и реабилитация», – сказал П. Шеремета (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>)). – 2014. – 30.03).

Всеукраїнська асоціація автоімпортерів і дилерів прогнозує скорочення продажів авто на 30 %.

Всеукраїнська асоціація автоімпортерів і дилерів (ВААІД) погіршила свій попередній прогноз скорочення продажів на авторинку в 2014 р. порівняно з 2013 р. до 30 % у зв'язку зі збільшенням акцизної ставки вдвічі на нові імпортовані автомобілі та мотоцикли.

Продажі автомобілів у поточному році прогноуються на рівні 140 тис. од., повідомили УНІАН у прес-службі асоціації. «ВААІД закликає уряд і Верховну Раду в цілях стимулювання авторинку та наповнення держбюджету прийняти низку важливих заходів: скасувати утилізаційний збір, а також спецмито на автоімпорт», – відзначили в асоціації автоімпортерів і дилерів.

Як повідомлялося, 27 березня ВР ухвалила Закон України № 4576 «Про запобігання фінансовій катастрофі та створення передумов для економічного зростання в Україні», згідно з яким, зокрема, пропонується збільшити ставки акцизу на нові автомобілі та мотоцикли з об'ємом двигуна понад 0,5 л, встановити ставки акцизу на мотоцикли з двигуном до 0,5 л у розмірі 0,06 євро за 1 куб. см (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua)). – 2014. – 31.03).

Греція ради кредитов будет реформировать экономику.

Парламент Греции в ночь на понедельник минимальным числом голосов одобрил законопроект, в который вошли все меры по реформе экономики, согласованные правительством с представителями тройки кредиторов во время

многомесячних переговорів. Приняття закону необхідно для виділення Греції нового транша кредитів в рамках програми допомоги. Законопроект передбачує розподіл частини первичного профіцита бюджету на підтримку бездомних і малоимущих, зниження податків і штрафів за податкові порушення, змінює порядок звільнення службовців.

Документ вносить десятки змін у правила регулювання ринків. Як повідомив міністерство розвитку і конкурентоспособності, зміни стосуються чотирьох базових секторів економіки – туризму, харчової промисловості, будівельних матеріалів, розничної торгівлі. Ці чотири сектори дають приблизно 20 % ВВП, в них зайнято більше 1 млн осіб – це приблизно 25 % робочих місць (*Мінфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 31.03).

Міжнародне рейтингове агентство Moody's поставило суверенний кредитний рейтинг Росії на перегляд з перспективою зниження. Про це йдеться в заяві агентства, пише «ИТАР-ТАСС». Експерти агентства пояснили цей крок тим, що на російську економіку негативний вплив робить конфлікт в Україні.

«За нашими прогнозами, збільшена економічна невизначеність, пов'язана з конфліктом в Україні, сприятиме тому, що в 2014 р. ВВП Росії скоротиться приблизно на 1 % замість очікуваного до кризи зростання приблизно в 2 %», – наголошується в заяві.

Разом з тим, якщо напруженість навколо України спаде і буде знайдено вихід з кризи, то Moody's може залишити рейтинг Росії на нинішньому рівні (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 29.03).

Індекс споживчої довіри в США впав у березні 2014 р. до 80 пунктів порівняно з 81,6 пункту місяцем раніше. Про це говорять остаточні дані Мічиганського університету, пишуть «Вести.ru».

Експерти, опитані агентством Bloomberg, прогнозували падіння показника до 80,5 пункту.

Індикатор, що відображає ставлення споживачів до фінансової ситуації, зріс у березні до 95,7 пункту з 95,4 у лютому. Показник споживчих очікувань на найближчі шість місяців впав до 70 пунктів з 72,7.

Інфляційні очікування на середньострокову перспективу не змінилися. Споживачі вважають, що наступні 12 місяців ціни збільшаться приблизно на 3,2 %.

У довгостроковій перспективі американці очікують річну інфляцію на рівні 2,9 %. Відмітка в 100 пунктів відповідає рівню довіри 1966 р., коли почався збір даних (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 28.03).

Безробіття в Японії впало до мінімуму за шість років.

Споживчі ціни в Японії підвищувалися в лютому дев'ятий місяць поспіль, а рівень безробіття впав до найнижчого рівня більш ніж за шість років.

Ціни без урахування продуктів харчування – індикатор, для якого Центробанк Японії встановив показник в 2 %, – зросли в лютому на 1,3 % у перерахунку на річні темпи, що співпало з січевими та грудневими результатами.

У лютому зростання споживчих цін, без урахування продуктів харчування та енергоносіїв, в Японії зафіксоване на рівні 0,8 % проти 0,7 у січні.

Останній такий результат був зафіксований у квітні 1998 р., і цей факт також підтверджує, що країна поступово долає дефляцію. Згідно з прогнозом Банку Японії в майбутньому фінансовому році, що починається у квітні 2014 р., інфляція без урахування продуктів харчування становитиме 1,3 %, в наступному фінроці – прискориться до 1,9 %.

Рівень безробіття в країні в лютому впав до 3,6 %. Відношення кількості вакансій до кількості людей які шукають роботу піднялося до максимального з липня 2007 р. рівня, при якому роботи більше, ніж претендентів. При цьому обсяг роздрібних продажів і споживчі витрати в Японії скоротилися,

так як погані погодні умови змусили покупців залишитися вдома (*Інтернет-портал державної служби зайнятості України* (<http://www.dcz.gov.ua>). – 2014. – 31.03).

У Франції продовжує зростати рівень безробіття.

Міністерство праці Франції заявило про зростаючий рівень безробіття. У лютому кількість непрацевлаштованих громадян збільшилася на 31,5 тис. осіб і досягла рекордної позначки в 3,34 млн.

У загальній складності, з часу обрання Ф. Олланда на пост Президента, у травні 2012 р., більше 420 тис. безробітних звернулися в центри зайнятості. Ці показники стали справжнім ударом для нинішнього уряду, який раніше оголосив курс «на боротьбу за робочі місця». Напередодні другого туру муніципальних виборів, стрімке скорочення цих самих «робочих місць», безумовно, стане хорошим козирем у руках опозиції.

Протягом останніх дев'яти місяців кількість молодих безробітних, навчання та працевлаштування, яких стало пріоритетним у програмі уряду Ф. Олланда, незважаючи на всі зусилля, трохи збільшилася. Але основний удар припав на літніх людей. Число безробітних у цій категорії населення зросло за рік на 12,1 %, що вже наближається до катастрофічної позначки.

Однак Міністерство праці особливо турбує ситуація з тими безробітними, які вже тривалий час перебувають у пошуку. За останній місяць їх кількість збільшилася на 2 млн або на 0,6 %, що в річному обчисленні сягає 11,4 %.

Зіткнувшись з такою ситуацією, уряд пообіцяв вишукати й активізувати «мобілізаційні інструменти політики зайнятості». У найближчому майбутньому повинні бути створені 20 тис. нових робочих місць. Так званий «пакт відповідальності», укладений з провідними французькими компаніями і який обіцяє зниження на 30 млрд податкових зборів в обмін на надання нових вакансій, повинен стати каталізатором реформ у сфері зайнятості населення. У всякому разі, так

стверджують представники Міністерства праці Франції
*(Інтернет-портал державної служби зайнятості України
(<http://www.dcz.gov.ua>). – 2014. – 28.03).*

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 23

Бюлетень підготували:

Т. Гранчак, В. Бондаренко, О. Ворошилов,
І. Соколова, Н. Тарасенко,

Редактори: Т. Дубас,

О. Федоренко, Ю. Шлапак

Комп’ютерна верстка:

І. Соколова

Підп. до друку 01.04.2014.

Формат 60x84 $\frac{1}{16}$. Обл.-вид. арк. 5,76. Наклад 8 пр.

Видається в друкованому та електронному вигляді

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 03.08.2001 р.

Видавець і виготовлювач

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи

до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції

ДК № 1390 від 11.06.2003 р.